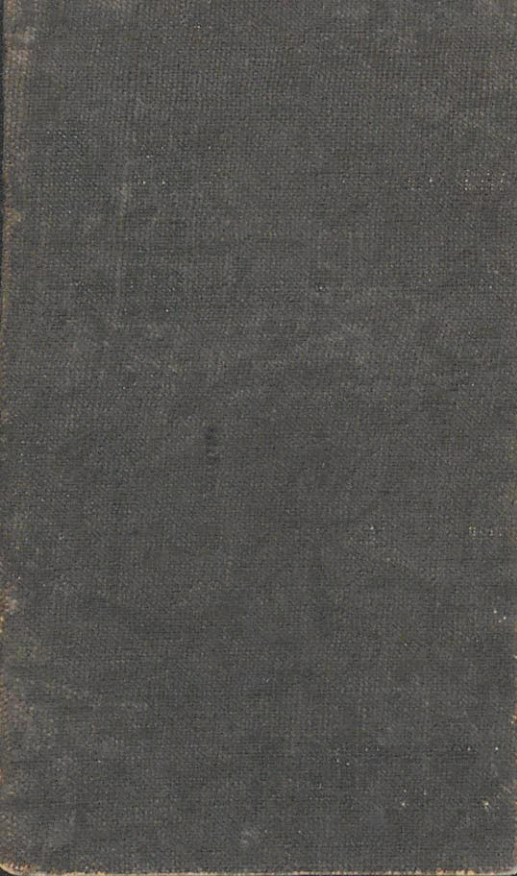

Ernst

Urmahls und Gruppenschilder
Gustav G.

Monday, 19-12-1973

200. Improvements in the
~~Manufacture of~~ ~~Grain~~
 by the use of the ~~water~~ ~~power~~

2. *Hydrophylus umbellifer*

20-8-73

92

Engelwood of Guy

of

398

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

(806)

72442

ՄԱՐԻ ԱՄ ԱՏԵՏԱ

ՊԻՐ ՔԻՒՉԻՒՔ ԳԸԶԸՆ

ՆԱԲԼԻՑԵԹԻ

Չօճու-գլարը պաննա՛ իկեյեյե պրա՛-
գըն, ղէ օնլարը ղեհ՛ ե՛լեհեհ . պերա
Լլաւհըն իապիշաւհըսը՛ պեօյեկեկընե
պեր : Ղ . ա-ի : ԺԸ . 16 :

Ի Զ Մ Ի Ր Տ Ե

ԿՈՒԼԻԵԼՄ ՈՍ ԿՐԻՖՅԻԹԻՆ ՊԼԱՄ ԱՅԻԱՅԵ՝
ՍԻՆՏԵ ԹԱՊ ՕԼ ՈՒՅԹՈՒՇՏՈՒՐ :

1844

806. wh

203 - 74

ՄՈՒԳԱՏԷՄԷ

Չօճուղլարը բարեպաշտութիւն դարեգլէրինտէ թէտիպ էտէրէք փէրվէրտէ էթմէսի՝ հէր պիր աթայա զայէթ մուգթաղի՝ հէմ տախի փէք կիւճ պիր պօ՛րճ տուր : վէ պու խուսուստա կէրէք աթալարա կէրէք չօճուղլարա՝ բարեպաշտութիւնուն ի՛պրէթ ու էօրնէյինտէն զիյատէ եարտըմ էտէն զայրի պիր շէյ օ՛լմամաղըլա , պու տիւնեատա եաշայըպ վէֆաթ էթմիշ բարեպաշտ քիմնէլէրին վարքընը օգումալարը՝ ա՛ղիմ ֆախտէյէ պախ՛ս օլտուղու պի շիւպհէ աշիքեար տրր :

Պունտան՝ եալընըզ պիր գաշ սէնէ էվվէլ՝ վէֆաթ էթմիշ ա՛ղըլըլը վէ բարեպաշտ պիր գըղըն պո՝ վարքընը եազմագտան մէրամ՝

չօճուղ լարր լարեցաշտու թիւն եօ-
 լունա դայրէթլէնմէք՝ վէ աթալարը
 քէնտի էվլատլարընըն տին թա՛լի-
 մինտէ թէտիպ էտէրէք փէրվէրտէ
 էթմէլէրինտէ եարտըմ էթմէք
 տիր : Պու քիթապը թասնիֆ է-
 տէն՝ օնու օգույան քիմսէլէրէ ա՛-
 յան օլտուղունա՛ կէօրէ՛ օլ կէնճ
 գըզըն խասթէլիյի դէմանընտա օ-
 նու սըգ սըգ կէօրմէյէ՛ կիտէրիտի ,
 վէ պու եաղտըղը շէյլէրին էք՝սէ-
 րիսինէ քէնտիսի պիզզաթ վուգուֆ
 օլմաղըլա , քէնտինին սա՛հի՛հ տէյիւ
 էյիճէ պիլմէտիյի հի՛չ պիր շէյ
 եաղմամըշտորր . վէ չօճուղու էյի-
 ճէ պիլէնլէրտէն՝ պու քիթապը
 տա՛հա պասմայա վէրիլմէզտէն էլ
 եազըսընը օգույանլարըն ճիւմլէսի՛
 օնտա հազիզաթտէն խարիճ պիր
 շէյ եազըլմամըշ իտիյինէ շէհա-
 տէ՛թ էթտիքլէրի ս՛ապի՛թտիր :

Պա՛ղը քիմսէլէրէ՛ պու պիր մա՛-
 սալ կիպի կէօրիւնէ պիլիր : Պէջ-

լէ կէնճ պիր չօճուղուն՝ Աւետա-
 րանըն ճշմարտութիւնլարընա պու
 գատար էյի աշնա օլա պիլմէ-
 սի օնլարըն ա'գլընա սըղմա'լ կիպի
 պիր մատտէ' տիր : Աաքին պիր
 չօճուղուն՝ Ալլաճա օլան պօրճու-
 նու՝ էօ'մրիւնիւն էյամընտա էր-
 քէն անկլամաղա գատիր օլաճաղը-
 նա շիւպճէ էտէճէք նէ'սէպէպիմիղ
 վար : Պու գըղըն վարքընտան
 կէօրիւյօրուղ քի՝ Ալլաճըն լուգ-
 ֆու իլէ կէնճ չօճուղար՝ Ալլաճըն
 ա'ղիղ՝ Տագգ վէ էյի օլտուղունու
 էյրէնէ պիլերլէր , վէ օնու պիւ-
 թիւն եիւրէքլէրինտէն վէ ա'գլա-
 րընտան վէ ճանլարընտան սէվմէյէ
 օնլարտան դալապ էտէն օնուն էմրի
 շէրիֆինի անկլայա պիլերլէր , վէ
 օնլարըն՝ կիւնաճքեար օլմագ նէ'
 օլտուղունու՝ վէ Յիսուս Քրիս-
 տոսուն կիւնաճքեարլարը գուր-
 թարմագ իչիւն տիւնեայա կէլտի-
 յինի՝ վէ օնուն վասիդասի իլէ Ալ-

լահա վարմադա իսթէյէնէրին
 ճիւմէսինի գուրթարածաղընը անկ-
 լայա պիլիւրէր : Զէմ տախի կէօ-
 րիւրիւզ քի , օնլար կիւնահքնար-
 լար օլուպ՝ ճէննէթէ վարմանրն եօ-
 լունտա պուլունմալարը՝ վէ հէփ
 իւմիտէրինի ճիւմէյէ գատիր
 գուրթարըճը կիպի եալընը՝ Քրիս-
 տոսա՝ դօմադա մուհթաճ օլտուդ-
 լարընը անկլայա պիլիւրէր : Զօ-
 ճուգլար՝ ճէննէթ իլէ ճէհէննէմին
 ֆարգընը անկլամադա թէզ էօյրէ-
 նէ պիլիւրէր . վէ պունտան քէնտի
 գալպլէրինտէ՝ էօլմէզտէն պիրինի
 գաղանմադ վէ օպիրինտէն գաչմադ
 զըմնընտա գուվվէթլու պիր հա-
 րաքէթ տույարլար : Զօճուգլա-
 րըն ա՛գլը անկլամադա պաշլատըղը՝
 անտէ՝ օնլարա տի՛ն թալիմի վէրմէ-
 յէ պաշլամալը իզ . վէ պունա՝
 Մստուածաշունչուն աչըգ վէ գօլայ
 անկլաշըլըր լիսանընը իսթի՛մալ է-
 տիպ՝ Մստուածաբանու թիւն ի՛լ-

մինտէ գուլլանըլան ա'լիմ խօճա-
լարա' մախսուս օլան չէթին իսթի-
լաճլարտան վէ կիւճ թա'պիրլէր-
տէն վէ գրաբառ լուղէթլէրտէն
պու մատտէտէ իճթիրաղ էթմէյէ
տիգգաթ էթմէլիյիղ : Ա է կէնճ
շայիրտլէրիմիղ իլէ' եախօտ շա-
յիրտլէրիմիղ իչիւն' տուա' էթմէյէ
ճէճտ էթտիյիմիղտէ' շէջլէ պիր
դարիդտէ էօ'մր սիւրմէյէ պօրճլու-
յուղ քի , պիղիմ ամէլ ու ճարա-
քէթիմիղ' օնլարա էջրէթտիքլէ-
րիմիղ շէյլէրին տօղըու օլտուղու-
նուն իս'պաթը վէ պուրճանը' օլա :

Տուա'մըղ պու տուր քի' չօճուգ-
լար պունու վէ պունուն էմսա'լի
ղայրի քիթապլարը օգումագտան'
Վլաճըն ղանի պէրէքէթինէ' նայիլ
օլուպ , պու գրդտա աշիքեար օլան
Վլաճ գօրգուսունու' շարաթ կիւ-
նիւնիւ թա'ղիմ էթմէսինի' էվլատ-
լարըն աթալարընա իթաաթ էթմէ-
յէ օլան պօրճուն էտասընը' քէ-

տէրլէրտէ սապրլը օլմասընը՝ ախէր-
լէրին ճանընըն խէլասընը սէվմէյի՝
ա՛ղեղ վէ փաք ատէմլէր իլէ դօ-
նուշմայը սէվմէսինի վէ քէնտի քէն-
տինէ տուա՝ էթմէնին րուհունա
մալի՛ք օլալար : Տուա՝ էտէրիդ
քի՝ օնլար տախի եիւրէքլէրինտէ օլ
սաա՛տէթ վէրիճի թէ՛սիրաթլարը
տույալար , վէ օնուն կիպի խասթա
օլտուգլարը վէ էօլտիւքլէրի վա-
գըթտա՝ վարըպ էպէտէն ճէննէթ-
տէ Վրիստոս իլէ օլմագ իւմիտի
իլէ մէսրուր օլարագ Փէրրահլը՛գ
իլէ տօլալար :

Ե . Լ .

ՊԻՐԻՆՃԻ ՊԱՊ

Քիւչիւք Սարիամ Պօսթօն
շէհրինտէ՛ 1824 սէնէսինտէ՛ դեկ-
տէմբերին օն իւչիւնտէ տօղտու :
()նուն աթալարը դայէթ տինտար
օլմաղըլա՛ հէր շէյտէն էվվէլ չօ-
ճուգլարընըն ճէննէթ իչիւն հաղըր-
լանմալարընը արղու էտէրլէր իտի .
վէ պու նիյէթ իւղըէ օնլարա՛
պէօյիւք տիգգաթ իլէ աղիմ օլան
տինին հագիգաթլարընը էյրէտիր-
լէրիտի : Սարիամ դայի՛ֆ մի-
ղաճ օլտուղունտան , վալիտէսի օ-
նու՛ ա՛տէթա չօճուգլարա օլունան
տիգգաթտա՛ն զիյատէ տիգգաթ
իլէ կէօղէտիր իտի . վէ օնուն օ .

գումաղա փէք համէսլի օլտուղու
իչիւն՝ օնու օգուծմասը փէք ֆէր-
րահլը պիր իշ իտի : Հագիգաթ
պու չօճուգ՝ վալիտէսինին օնունու-
լա սէօհպէթ էթմէյէ վագթը օլ-
տուղու զէման՝ սայրի վագթլարտան
զիյատէ մէսրուր կէօրիւնիւրիտի .
վէ էլինէ էօյլէ պիր ֆուրսաթ կէչ-
տի՛քչէ՝ սէվլիւլիւ վալիտէսինին
եանրնտան այրըմասընը հիշ իս-
թէմէ՛զիտի : Ամտի պու մինվալ
իւզըէ՝ տահա մա՛սում իքէն . քէն-
տի քէնտինէ տիւշիւնմէյի էօյրէն-
տի , վէ վաֆիր՝ ֆայտէլի ի՛լմ
թահսիլ էթտի :

Ա ալիտէսի՝ Մարիամա Ալլահըն
հագգընտա իլք սէօյլէմէյէ պաշա-
տըղընտա՝ էն դօլայ վէ ֆայտալը
թարիգի սէչտի : Պու չօճուգ՝ ի-
քի եաշընա կի՛րմէզտէն էվվէլ ,
վալիտէսի օնա չիչէքլէր՝ եախօտ
պաշգա շէ յլէր կէօսթէրտիյի վագթ՝
օնլարը կէօքտէ օլան ա՛ղիմ Ալլահ

Եափմըշ իտիյինի՝ վէ օնուն փէք
միւրիւվէթլի վէ էյի օլտուղունու՝
վէ քիւչիւք չօճուղլարը սէվտիյի-
նի՝ վէ քէնտի աթալարընըն օնա՝
տու՝ա էթտիքլէրինի անկլատը՛րը-
տը : Հէմ եաղմուր եաղտըղը՝ եա
րիւղկեար էստիյի՛ զէման , վալի-
տէսի՝ պիղէ եաղմուր վէրէն՝ վէ
րիւղկեարը էստիրէն՝ եինէ օ՛՝ Ալաճ
օլտուղունու՝ օնա սէօյլէրիտի վէ օ-
նու սէվիպ օնտան դօրգմագ կէրէք
իտիյինի անկլատը՛րըտը :

Ս՝արիամ՝ վալիտէսինին ճիւմլէ
պու թա՛լիմլէրինի չօգ տիգգաթ
իլէ տինկլէրիտի , վէ Տէնուղ սէօյ-
լէմէյէ դատիր օլտուղունտա՝ չօգ
տէֆա՝ Ալաճը սէվտիյինի՝ վէ էյի
չօճուք օլուպ ճէննէթէ՛ վարմաղա
արգուլատըղընը թագրի՛ր էտէրի-
տի :

Իւչ եաշընա կի՛րմէզտէն էվվէլ ,
էվինտէ Աղիզ Քիթապ օգունուպ
տու՝ա օլունտուգտա , փէք ուսլու

օթուրուպ, ջնամասընը հիշ իս-
թէմէ՛ղ իտի, վէ կէօսթէրիշինտէն՝
թէօյլէնիլէնլէրէ մուգայէտ օլտուղո՛ւ
պէլլի իտի: Ալլահըն վէ ճէննէ-
թին հագգընտա տինկլէմէք իչիւն՝
ի՛պատէթ վագթընըն կէլմէսինի
արղո՛ւ իլէ պէքլէրիտի:

Պիր զէման՝ աթալարը էվտէ եօղ
իքէն, ի՛պատէթ վագթըն եագլաշ-
տըղընտա, էվի կէօղէտէն քիմնէյէ՛
տէտի՛ քի՝ “Ան պիղիմ իլէ տու՛ա
էթմէյէճէքմիսին. փէտէրիմ վէ
վալիտէմ օլմատըղը իչիւն՝ պու էվ-
տէ հիշ տու՛ա օլմայաճագ մը”:
Պու սէօղիւնէ պիր ճէվապ ալմա-
յընճա, թէքրար տէտի, “()նլար
իչիւն քի՛ Ալլահ օնլարը կէօղէտիպ
եինէ սաղ վէ սէլամէթ էվլէրի-
նէ տէօնտիւրէ տէյիւ տուա՛ էթ-
մէյէճէքմիսին”, վէ աթալարը իչիւն
տու՛ա օլունաճագ տըր տէյու սէօղ
ալաննա՛տէք րահաթ օլմատը:

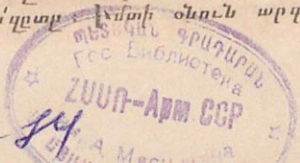
Տահա փէք քիւչիւք իքէն, հէր

սէօյլէյիպ էթտիյի իշտէ՝ աթալա-
 րընա րիա՝ յէթ էտիպ՝ քէնտի քէն-
 տինի օնլարա պէյէնտիրմէյէ պիր
 կէօնի՛ւլ կէօսթէրտի . վէ պէօյլէճէ
 հէր տայիմ խօշճա օնլարըն իթա՝ ա-
 թինտէ օլարագ՝ փէտէրինին եա վա-
 լիտէսինին՝ պոլ շէյի եախօտ շու-
 շէյի եափմալըսըն թէնպիհ էթմէլէ-
 րինէ պէքլէմէ՛ղիտի , լաքին տայիմա
 օնլարըն խօշլանտըղլարը շէյլէրի
 կէօղէտիպ էտէ՛րիտի . վէ պիւյիւ-
 տիւքճէ , պոլ՝ պաշգալարըն մաթ-
 լուպլարընը իլէրի կէթիրմէք արղու-
 սոլ՝ պոլ տէրէճէտէ օնա ա՛տէթ
 օլտո՛ւ քի , հէմ էթրաֆընտա օլան-
 լարա չօգ ֆէրրահլըգ վէրի՛ր իտի ,
 հէմ քէնտինէ սաա՛տէթին պիր
 տայիմ փու՛նկա՛րը իտի :

Պիր սապահ վալիտէսի պագտը
 քի՛ իշինէ եարտըմ էթմէյէ փէք
 տիգգաթլը իտի , վէ օտա տիւղէլ-
 տիքտէ՛ն սօնղրա , դարաղը իսթէ-
 յիպ՝ սաչընը տօղըուլթտու , վէ էս-

վապլարընը տիւղէլթտիւյ՝ “ Ե իմ-
 տի թէմի զմիյիմ եա՛ վալիտէմ” տէ-
 յիւ սուա՛լ էյլէտի. վէ կէօրիւնիւշ-
 տէ պիր ա՛ճէլէ իլէ, “ Պանա Լ,ս-
 տուածաշունչունմու վէրիպ պիր աղ
 օգուտո՞ւրմուսուն”, տէտի: Ա ալի-
 տէսի պու սուալը իշիթտինճէ թէ՛ա-
 ճիւպ էթտի, լաքին չօճուղուն Լ,ս-
 զիղ Քիթապը օգումաղա թա՛յին
 օլունան վագըթ եագլաշմըշ օլտու-
 ղունտան՝ վալիտէսի Լ,ստուածա-
 շունչու ալըպ Ա՛արիամըն էօնիւնէ՛
 գօտու, վէ օ՛ եալընըղ օգույամա-
 տըղընտան, վալիտէսի պիր դաչ խա-
 նէ օգուտու, գը՛ղտա օնուն պիլէ-
 սինճէ օգուտու: Լ,ստէն Ա՛արիամ՝
 Փիքրինտէ օլան պիր իլաճի օգու-
 տուգտան սօնկրա, տէՓա՛ վալիտէ-
 սինէ՝ “ Պէն շիմտի տու՛ա էտէյիմ
 մի” տէտի: Ա է տու՛այը թէքմիլ
 էտինճէ, վալիտէսինէ սօրտո՛ւ քի՛
 “ Լ,լաճա ի՛պատէթ էթմէնին թար-
 ղը պո՞ւ մուտուր, սէ՛ն տախի էյլէ՞

մի էտէրսին , պէնիմ ճէննէթէ կի-
տէն գըզ գարընտա՛շըմ տախի էօյ-
լէ՞մի էտէրիտի ” : () նուն պիր քիւ-
չիւք գըզ գարընտաշը վարըտը , քի
պիր ազ վագթտան էվվէլ Աւլա՛հը
սէվիպ՝ օնուն թէնպի՛հէրինի հըֆզ
էթմէքտէ եաշայարաք՝ վէ քէնտինին
տինտար օլմասընա իսպաթլար կէօս-
թէրէրէք էօլմիւշիտի . վէ չօգ քէրրէ
էվտէ՝ ճէննէթտէ՝ տիր տէյիւ զիքը
օլունուրուտու . վէ պունտան Ա՛ա-
րիամ տախի հագգ օլանը էթմէյէ ,
արզու էտէրիտի . թաքի քէնտիսի՛
տախի՝ օլ միւպարէք տիւնեա իչիւն
հագը՛ր օլա : () գատար քիւչիւք չօ-
ճուգտա հաիրա՛ն օլաճագ պիր մահ-
ճուպ կէօսթէրիշ՝ վէ պիր միւնա-
սիպ դավը ու հարէքէթ վա՛րըտը .
վէ հէր նէ գատար միզաճը թէզ վէ
օյնամաղա մէյիլլի իտի իսէ տէ՛ խօյ-
րաթ վէշամաթալը՝ եախօտ ալտայիշ
իճրա օլունաճագ օյունլարա գա-
րըշմա՛ղըտը : Իմտի օնուն արգա-

տաշլարը պունու անկլամա՛ղըլա ,
 պա՛ղը տէֆա՛ մէշվէրէ՛թ էտէրլէրի-
 տի քի՛ օնու քենտիլէրինէ ույտու-
 րուպ՝ պիր Փէնա շէյ սէօյլէտէլէր ,
 եախօտ օնա միւնասիպէթսիզ պիր
 շէյ էթտիրէլէր . լաքին օ՛նլարըն
 ույղունսուզ հարաքէթլէրինէ պէ-
 յէ՛նմէ յիպ՝ օնլարտան այրըլըր՝ վա-
 լիտէսինին եանընա՛ դաչարըտը . եա-
 խօտ վալիտէսի էվտէ օլմատըղը հալ-
 տէ , պիր Փէնա սէօզ սէօյլէմէք՝
 եա իշլէմէքտէ՛ն իսէ , եալընըզ
 տուրմասընը տահա՛ մադպուլ սա-
 յարըտը : Պիր տէֆա՛ տահա փէք
 քիւչիւք իքէն , տէլիլիք սէօզլէրի
 սէօյլէմէյէ ա՛տէթ էթմիշ օլանլա-
 րըն եանընտա պուլունմասընը իս-
 թէ՛ մէտիյինտէն՝ իւչ սա՛աթ գատար
 եալընը՛ղ օթուրտու :

Ս՝արիամ տէօրթ եաշընա կիր-
 մէզտէն էվվէլ դպրատունա վարմա-
 ղա պաշլատը : Իք վարժապետի տէր
 քի , “ () մաղըմ վէ իթա՛աթլը պիր

գր'դ իտի, վէ օնու հիշ թէքտիր
էթմէք լաղըմ կելմէզ իտի, վէ հիշ
քեօթիւ պիր շէյ էթտիյի ա'գլըմտա
եօգտուր. չիւնքի օնա հէր նէ սէօյ-
լէ'ր իտի իսէմ, փէք տիգգա'թ իլէ
տիկնէրիտի, վէ պա'խուսուս տին
մատտէլէրինին հագգընտա իշիտիպ
էօյրէնմէսինի չօ'գ սէվէրիտի'':

Պաշգա պիր վարժապետ տէ'ր քի,
“Քիւչիւք Ս'արիամը իլք կէօրտիւ-
յիւմտէ' տէօրթ եաշընտա'յրտը, վէ
տահա մա'սոււմ իքէն' տինին հագ-
գընտա օլան աշգը չօգ տէֆա' պէնի
թա'աճիւպլէնտիրի'րիտի: () չօգ
քէրրէ պանա կելիպ' ույանըգ պիր
չէհրէ' իլէ տէրիտի. “ Ս'արժապետ'
() իսուս Քրիստոսուն մա'սոււմ չօ-
ճուգլարա տէտիյինի պանա օգու-
մաղա քէրէ'մ էտէ'րմիսին, վէ իղ-
նինիզ օլուրմո'լ քի' պէն օնու աղ-
ղընըտան թէքրարլայըպ էօյրէնէ-
յիմ: Ս'է պէն րաղի օլտուգտա'ն
սօնղրա' () իսուս Քրիստոս շիմտի

մա՛սսուամ չօճո՛ւղլարը սէվէյօ՛ր-
մու, վէ էյէր օնտան տիլէրսէմ,
պանա պիր եէնի եիւրէք վէրէճէք
մի՛), տէյիւ սօրարըտը: Պիր սա-
պահ՝ շօլ օնուէն իլէ մէքթէպէ կիր-
տիյի Փէրրահ չէհրէսինի՝ հէմ տա-
խի պանա՝ “Լ.րթըգ իգթիղա տէ-
յի՛լ տիր քի՛ օ սէօղլէրի պանա օ-
գույա՛սըն, զիրա պէն օնլարը էօյ-
րէնիպ քէնտի քէնտիմէ տէյէ պիլի՛-
րիմ, վէ պէն տայիմա օնլարըն հագ-
գընտա տիւշիւնի՛ւրիւմ” տէտիյի-
նի հի՛չ ունութմամ: Տէօրթ պէշ
եաշընտա՛ իքէն, պիր գաշ այ գա-
տար՝ եէնի պիր եիւրէք արամագ-
տա՛ կէօրիւնիւրիւտիւ: ()՝ պու
հալտէ՛ իքէն՝ փէտէրի պիր սապահ
քէնտի Փամիլեասընա Լ.ղիղ Վ.ի-
թապը օգուրուտու, վէ օգուտու-
ղունտա՛ Սարիամ օնուէն եանընտա
տուրուպ աղլա՛րըտը վէ փէտէրի՛
սանտալեասընը գըմըլտաթմայըլա՛
օնու ինճիթտի զանն էթտիյինտէն

“() թուրմաղա իսթէն^ըմիսին” տէյիւ
 օնա սօրտու լաքին օ՝ “\աայր, փէ-
 տէրիմ տէյիպ՝ սիւքի՛ւ թ իլէ կէօզ
 եաշլարընը սիլտի. վէ օ կիւն վա-
 լիտէսի՛ իլէ եալընըզ՝ օլտուղու պիր
 վագըթտա՝ տէտի. “\ ա՛լիտէմ՝ ,
 սիզ՝, պու սապահ փէտէրիմ օգուր-
 իքէն՝ պէն ինճինտիմ զա՛նն էթտի-
 նիզ, լաքին պէն ինճի՛նմէտիյիտիմ .
 ֆագաթ՝ պիր եէնի եիւրէյէ մալիք
 օլտուղումու սահի՛հ պիլմէյէ՛ ար-
 զուլէրիմ : \,զիզ Վ՛իթապըն օ
 պապընը պանա թէքրար օգո՛ւրմու-
 սուն” : \ ալիտէսի օնա՝ “() գու-
 տուղումու՝ նիչի՛ն իսթէրսին” տէ-
 յիւ սուալ էթտիյինտէ, \՝արիամ
 ճէվապ վէրիպ տէտի.քի, “() կեօք-
 տէքի տիւնեանըն հագգընտա տա-
 հա՛զիյատէ իշիթմէյէ չօգ արզո՛ւմ
 վար” : () նուն տինկլէմէյէ իսթէ-
 տիյի՛ () այտնու թիւնուն իյիրմի
 պիրինճի պապը՛յըտը : () նտան սօն-
 դրա՝ օ պապ օնուն փէք սէվկիւլիւ

սիւ օլտու, վէ սօնունտաքի խանէ-
նին սօնկ սէօղիւնիւ տու'ալարընտա
չօգ իսթի'մա'լ էտէրիտի: Շօգ տէ-
ֆ'ա' իսմի գուզունուն է'օմիւր տէֆ-
թէրինտէ եաղըլսը'ն տէյիւ տու'ա
էտէրիտի, վէ պաշգա տօսթլարը'
իչիւն հէմ ֆամիլեանըն հէփ ա'ղա-
լարը' իչիւն տախի չօգ տէֆա' պու
տու'այը էտէ'ր իտի: Աիւնտէ չօգ
տէֆա' եալվարըրըտը քի, օ ֆամի-
լեաճա սապահ տու'ասընտա օգուն-
տուղու պապ' քէնտիսինէ եինէ օ-
գունա:

ԻՎԻՆՆՆԻ ՊԵՊ:

Պին սէքիզ եիւղ իյիրմի տօ-
գուզ սէնէսինին սօնկ պահարը է-
յամընտա՝ Ս'արիամ պէշ եաշընա
կիրմէյէ եագըն իքէն, պիր ֆէնա
զայ'իֆլիյէ տիւշտիւ. վէ պու

հալտէ ճանի կէօնիւլտէն Վլաճըն
 իրատէթինէ ըի՛ղա վէրմիշ կէօ-
 րիւնիւրիւտիւ : () Լ զէմանտան
 սօնկրա՛ էվվէլքինտէն չօ՛գ զիյատէ՛
 կիւնաճտան սագընըր վէ իգլա՛հ է-
 տերիտի , վէ հէր էյի վէ տինէ
 տայիր օլան շէյլէրին հագգընտա
 տախի անկլայա պիլտիյի գատար՝
 տաճա՛ աշգլը կէօրիւնիւր իւտիւ .
 վէ սայքի՛ վալիտէսինէ հէր կիւն
 տերիտի : “Վէվկիւլիւ վալիտէմ” չօգ
 արղուլէրի՛մ քի՛ Վլաճ պէնի պիր
 էյի քրիստոնեայ եափա , վէ պէ-
 նիմ քէօթիւ եիւրէյիմի ալըպ՝ ի-
 չէրիմտէ օնու՛ն եէրինէ պիր եէնի
 եիւրէք եարատա . վէ կէօյէ վարան
 գըղ գարընտաշըմա պէնզէմէք չօգ
 արղում վար : Վ՛յ վալիտէմ՝ պէ-
 նիմ իչիւն տուա՛ էտէճէքմիսին : ”

Չօգ հաֆթա խասթայրտը , ամ-
 մա պա՛ղը շէրլէ մէքթէպէ կիտէ-
 ճէք գատար սաղալը՛րրտը : Մա-
 րիամ չօգ տէֆա՛ տո՛ւա էտէր իտի ,

վէ տուա՛ եթմէսինտէն փէք խօշւա-
 նը՛րըտը : Պիր Փագիր քիմսէնին
 չօգ զէրուրէթտէ օլտուղու զէքը
 օլտուգտա , վէ սէմթինտէ պիր Փա-
 միլեա մէշագգաթտա օլտուղուն-
 տա , եախօտ քենտի եիւրէյի ին-
 ճինտիյինտէ , եա գարընտաշլարը
 վէ գըղ գարընտաշլարը պիր
 քեօթիւլիւքտէ պուլունտուգլա-
 րընտա , օտասընա կիրիպ տո՛ւա
 էտէրիտի : Պու օնա միւտէմ ա՛-
 տէ՛թ օլմուշուտու , վէ կէօրիւնիւր
 քի՛ պո՛ւ մինվալ իւզէրէ եիւրէյի
 թէսքին օլուպ՝ րահա՛թ պուլուրու-
 տու :

Սապաշլայըն ույանտըղը զէման
 օնուն իլք տիւշիւնճէլէրի կէօքտէ ,
 օլան Փէտէրինէ՛ չըգարլարըտը , վէ
 օնուն իհսան էթտիյի էյլէքլէրի՛
 իչիւն՝ քենտի մէմնունիյէթինի
 կէօսթէրմէզտէն՝ վէ օ կիւնիւն իւ-
 զէրինէ պէրէքէթինի տիլէմէզտէն
 էվվէլ՝ օտասընտան տիշարը չըգմա-

սընը իսթէմէ՛ղ իտի : Աքսէրի կիւ-
լէր եիւղ իլէ՛ աթալարընըն եանը-
նա կէլիր իտի , վէ չօդ տէֆա՛ օ-
տայա կիրտի յինտէ , պիր իլահի
սէջլէր իտի :

Քետրվար այընտա փէք սօուդ
պիր կիւն՝ սապահլայըն չօճուղար
մէքթէպէ կիթմէյէ հազըրլանտըգ-
լարընտա՝ Սարիամ կիթմէքտէն
կէրի՛ տուրուր կէօրիւնտիւ , վէ
եամաշճաճըդ վալիտէսինէ սէջլէ-
յիպ տէտի , “Եա՛ վալիտէմ՝ պու
սապահ օգատար չօդ սօուդու-
տու քի՛ օտամտա տու՛ամը էտէմէ-
տիմ . շիմտի տուրուպ սէնի՛ն իլէ
պէրոսպէր տու՛ա էթմէյէ իղին
վա՛ր մը” : Ա վալիտէսի գայիլ օլտու .
վէ օ տիղ չէօքիւպ օլ գատար ա՛շգ
իլէ տու՛ա էյլէտի քի՛ վալիտէսինին
եիւրէյինէ չօդ թէէսի՛ր էյլէտի ,
վէ օլ վագթ՝ չօճուղուն Վլահըն
րուհունտան թա՛լիմ օլունմուշ ի-
տիյինի անղլատը :

Պին սէքիզ եիւղ ի յիրմի տօգուղ
 սէնէսինտէ , դըշ էյամընտա , օ
 շէհրտէ չօգ քէրրէ եանդըն վար
 տէյիւ շամաթա՝ իշիտիլիւ իտի ,
 վէ պաշգա չօճուգլար էվլէրիմիզ
 եանաճագ տէյիւ չօգ գօրգու չէ-
 քիպ իզթիրապ չէքէրլէր իքէն ,
 Սարիամ պաշգալարըն հագգըն-
 տա գայըրըրըտը : Պիր կէճէ եան-
 դըն զուհուր էթմիշ օլմադըլա , եր-
 թէսի սապահ գալգըպ էվին փէն-
 ճէրէսինտէն պիր գաշ քիւչիւք էվ-
 լէրէ պագտըղընտա՝ վալիտէսինէ
 տէտի , “ Լ՛յ վալիտէմ՝ տիւն կէ-
 ճէ եանդըն վար շամաթասընը ի-
 շիթտիյիմտէ , Լ՛լաշը սէվմէյէն
 օ դատար կիւնահքեար քիմսէլէր
 վար օլտուղունու տիւշիւնտիւմ .
 վէ գօրգտում քի՝ օնլար ճէննէթէ
 կիտէն եօլու էօյրէնմէզտէն էվվէլ
 էվլէրի եանա՛ր տա՝ քէնտիլէր թէ-
 լէֆ օլուպ էօլէճէք օլուրլարսա , օ
 հապտէ՝ օ միւպագէք տիւնեայա հիշ

նէթիշէ՛մէյէճէքլէր : Ա է պու
գօրգո՛ւ իլէ օլ գատար գայղը չէք-
տիմ՝ քի՛ աղլատըմ պիլէ . վէ սօնղրա
օնլար իշիւն տու՛ա էյլէմէյէ պաշ-
լատըմ ” :

() իքր օլունմուշտուր քի՛ քիւ-
չիւք Ա՛արիամ շօգ արղուլէր իտի
քի՛ գարընտաշլարը վէ գրզգարըն-
տաշլարը տօղրուլո՛ւգ էյլէյէլէր :
()՝ արղո՛ւ էտէրիտի , քի՛ օնլար՝
միւպարէք գուրթարըճըմըզ կիպի՛
թաթլը վէ ա՛ֆ էտիճի օլալար . վէ
պու խուսուստա օնլարա էյի ի՛պ-
րէթ վէրմէյէ ճէ՛հտ էտէրիտի : Պիլը
կիւն՝ քիւչիւք գարընտաշը օնա-
վուրտու , վէ գապահաթը՛ իշիւն
թէտիպ օլունտուգտա , Ա՛արիամըն՝
եիւրէյի գալգըպ աճընտը . վէ օնու
էլինտէ՛ն թուլթուպ տիշարըյա ալ-
տը . վէ տէօնտիւյիւնտէ՛ վալիտէ-
սինէ տէտի , “Ա՛րթըգ պու պանա
վո՛ւրմայաճագ տրը , զանն էտէ-
րիմ ” . վէ վալիտէսի պիլտի քի՛ օ-
նուն իլէ տու՛ա էթմիշ տիր :

Պիր գաչ կիւնտէ՛ն սօնդրա՛
 դարնտաշը օնա թէքրար վուրտու ,
 վէ Ս՝արիամ տէտի . “Ն՝յ սէվ-
 կիւլիւ վալիտէմ՝ օնու թէտիպ էթ-
 մէ . զանն էտէրիմ քի , պէն օնա՛
 պիր տաճա էօյլէ է՛ թմէմէյէ էօյրէ-
 տէ պիլիրիմ ” . վէ էվէլքի կիպի՛
 օնու էլինտէ՛ն թուլթուպ օտատան
 տիշարը՝ կէօթիւրտիւ : Ս ալիտէսի
 ուսուլ ուսուլ արտըսըրա կիտիպ՝ օ-
 տա դափուսուսունն պիր արալըղըն-
 տան կէօրտիւ քի , Ս՝արիամ քիւչիւք
 դարընտաշը՝ իլէ , իքիսի պիր սանտա-
 լեատա տիղ չէօքիւպ տուա՛ էտէրի-
 տի , վէ Ս՝արիամ տէրիտի . “Եա՛
 Րապպ՝ քիւչիւք դարընտաշըմը՝ ա՛ֆ
 էյլէ , վէ օնա պիր եէնի եիւրէք
 վէր , քի պանա պունտան սօնդրա
 վոլումասըն , վէ էյէր եինէ պէնի
 վուրաճագ՝ եախօտ իթի վէրէճէք
 օլոլոսա , եա՛ Րապպ՝ պրաճմա քի՛
 պէնտէ օնա վուրայլմ , լաքին
 եիւրէյիմէ շնորհք գօ , քի պէն օ-

նա ետլվարուպ տէյէ'իմ . Եւ
պէնիմ քիւչիւք գարընտաշըմ՝ էօյ-
լէ ետիմա :''

Աիր զէման՝ պիր քիւչիւք գըղըն
էօրքէլէնիմ տէտիյինի իշիտինճէ ,
օնա տէտի , " Եօրքէլէնտիմ տէ'մէ .
իլլա՝ աղաճըգ ինճինտիմ տէ , սանա
էօյլէ պիր վաղթտա նէ ետիմաղա
ճայիղ օլտուղունու սէօյլէյիմ ,
էօյլէ զէմանտէ Տիչ պիր շէյ սէօյ-
լէ'մէ , անճագ օտատան չը'գ , վէ
Ելլաճա տու'ա է'յլէ . պէն էօյլէ
ետիարըմ '' :

Աիրակի կիւնիւ՝ տայիմա Ա'ա-
րիամա Փէրրաճը պիր կի'ւն իտի :
Վիլիսէյէ կիթմէյի տայիմա սէվէ-
րիտի . լաքին զա'յիֆ օլտուղունտան՝
պա'ղը տէֆա կիտէ'մէզլիտի : Ա
ա-
լիտէսիտէ էյէր էվտէ գալըրսայը-
տը , օ՝ տախի խօշնուտը'ղ իլէ օ-
նուն եանընտա օթուրուպ՝ պիւ-
թիւն օ կիւնիւ օգումագտա՝ իլաճի
սէօյլէմէքտէ վէ տու'ատա՝ կէչիրմէ-

սինի իսթէ՛ր իտի : Պամիլեասը
էվտէն չը՛գտըղը կիպի՝ “ Եմտի ի՛-
պատէթ էտէլիմ եա՛ վալիտէմ՝
Լ՛ղիղ Վիթապը ալըպ օգուր վէ
տո՛ւա էտէ՛րմիսին ” , տէրիտի :
Ա՛լալիտէսի՝ քիւ չիւք մա՛սուսունու
կէօզէթտի յինտէն , տայիմա օնու
տինկլէյիպ՝ օնուն իսթէտի՛յի գա-
տար չափուք էտէ՛մէղիտի . լաքին
օ եինէ փէք թա՛թլը տիլ իլէ եալ-
վարըպ տէր իտի , “ Պէն գափույու
գափարըմ , վէ Լ՛ստուածաշունչու
կէթիրէ պիլերիմ , արթըգ պէքլէ-
մէյէ հաճէթ տէյի՛լ տիր եա՛
վալիտէմ ” :

Աիրակի կիւնիւնիւ փէք ա՛ղիղ
վէ օնու Լ՛լահըն կիւնիւ տէյիւ
սայարըտը . պունուն իչիւն օ կիւնիւ
պիւթիւն պիւթիւնէ օնուն խըղմէ-
թինտէ կէչիրմէյէ արղու էտէրիտի :
Պիր կիրակի կիւնիւ՝ վալիտէսի փէն-
ճէրէտէ օթուրուպ՝ քիլիսէյէ կիտէն
խալգը սէյիր էտէր իքէն , Ա՛ա-

բիւտ՝ օնա կելիպ տէտի . “ Այս
սէվկիւլիւ վալիտէմ , փէնճէրէտէ
օթո՛ւրմայրն , կիրակի կիւնիւ ա՛-
ղիղ տիր , վէ սիղ պէօյլէ էթմէ-
նի՛ղ իլէ օնու ա՛ղիղ թու՛թար կէօ-
րիւնմէզսինիղ ” :

Ա՛ւրիւմ զայ՛իՖ օլտուղունտան
չէ՛հրտէ օլան կիրակի դպրատունու-
նա սալթ պիր իքի քերրէ կիթմիւշ
իտի . լաքին սաղլըղը օլայիտի , տա-
յիմա կիտէ՛ր իտի : Ա՛յօմրիւնիւն
սօն եաղ էեամրնտա , պիր քեօյտէ
պիր դաչ հաթթա միւսաֆիր իքէն՝
օ քեօյիւն կիրակի դպրատունունա
սը՛գ կիտէրիտի . վէ տայիմա օնու
շաղլը՛գ իլէ խաթրընա կէթիրի՛րի-
տի :

Ա՛յլիտէսի չօգ զայրէթ իլէ չօ-
ճուգլարընը օգուտուպ , օնլարա՛
մալիք օլտուղլարը չօգ նի՛մէթլէրէ
Ալլահա թէչէքքիւր էյլէտիքտէն
սօնգրա՛ փէտէրլէրինէ տախի՛ չօգ
մէմնունիլէթ կէօսթէրմէք Փայրղ

օլտուղունու էօյրէտիր իտի . վէ
 օնլարա տէրիտի, “ ()նու եօրղուն
 եա մէրագլը կէօրտիւ յիւնիւղ տէ՛
 ա՛գլընըղա կէթի՛րինքի՛ պու գայ-
 ղըլարը վէ կիւճլիւքլէրի մախսուս
 սիզին րահաթընըղ իչիւն՝ հէմ սի-
 ղի դպրատունա եօլամագ իչիւն վէ
 սիզէ հէր էյի վէ սիզի սաա՛տէթ-
 լու էտէ պիլէճէք շէ՛յլէրի վէրմէք
 իչիւն չէքէյօր . պունոն իչիւն՝ ի-
 թա՛աթլը վէ մութէշէքքիւր օլուպ՝
 սիզէ վէրտիյի հէր պիր շէյի փէք
 տիգգաթլէ կէօղէթմէ՛յիլէ , օնա
 մէմնունիյէթինիզի պէյան էթմէ-
 յէ պօրճլոսունուղ” :

Ա՛արիամ՝ վալիտէսինին եիւրէ-
 յինէ փէք ֆէրրա՛հ էտէր իտի . չիւն
 քի օ՛ օ պիր չօճուղլարը կիպի՛
 օնուն թա՛լիմինէ սըգ սըգ միւհ-
 թա՛ճ տէյիլ իտի . օ՛ հէր պիր ի-
 շիթտիյի շէյի ա՛գլընտա սագլա-
 րըտը : Ա է պիր եէնի փափո՛ւճ՝ եա
 պիր եէնի էսլապա մալիք օլտու-

ղուհտա , օնու տիգգաթ իլէ պիր
 եանա գոյուպ' տէր իտի . “Վէն պու-
 նու է յի' կէօղէտէճէ յիմ' , քի չօգ զէ-
 մանանտէք փէտէրիմ' պանա պիր
 պաշգասընը տաճա ավմաղա մուհ-
 թանճ օլմայա” : Փէտէրինի բաճաթ-
 սըզ կէօրտիւյիւնտէ , եախօտ վալի-
 տէսի () եօրղուհ տուր տէտի յինտէ ,
 պազը' տէֆա' եալընըղ պիր օտայա
 կիրիպ' օնուհ ճագգընտա տու'ա է-
 տէրիտի . “Եա' Բապպ' սէվկիւլիւ
 փէտէրիմի միւպարէքլէ , վէ օնա
 կէօքտէքի բաճաթընը տիւշիւն-
 տիւրմէ'յլէ' վէ օրայա եէթիշտի-
 յինտէ' , արթըգ պիւյիւք ֆամիլեա-
 սը ճագգընտա գայը չէ'քմէյէճէ-
 յինի ագլընա կէթիրթմէ'յիլէ օնա
 թէսէլլի վէր” : Փագըզ վէ Նի-
 դամ ճագգընտա վալիտէսինին ճէր
 թէմպիճլէրինէ' կէօրէ էտէր իտի ,
 վէ տայիմա է'սվապլարընը' եա քի-
 թապլարընը' եախօտ օյունճագլա-
 րընը գուլանտըգտա'ն սօնղընա տիգ-

դաժ իլէ տիւղէլտիւ՝ հէր պիրինի
քենտի եհրինէ՝ գօրուտու . վէ խաս-
թալըղընտա՝ պիր շէյ քիրլի եա եհ-
րինտէ օ՛լմատըղը թագտիրտէ՝ օնա
րահաթսրղլը՝ գ վէրիր իտի :

Ալ լիտէսի պագարըտը քի , օ՛
նէ գատար քիւչիւք իտի իսէ տախի՝
եինէ ֆամիլեանըն իշինտէ հէր շէյ
սըրասընտա օլմագ իշիւն՝ քէնտի-
նէ եարտը՛մ էտէր իտի . լաքին
պուճտա՛ն զիյատէ՝ էթրաֆընտա
օլանլարա պիր մէնֆա՛աթլը թէէ-
սիրաթը օլմաղիլէ՝ ֆայտէլի օլու-
րուտու :

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՊԱՊ

Պին սէքիզ եիւզ օթուղ սէնէ-
սինտէ՝ իլք պահարըն իպթիտա-
սընտա՝ Ա՛արիամ եինէ պիր աղըր
վէ ուղուճ խասթալըգտան եաթտը .

քի օ՝ օնկուրդա քէմի յինտէ օլուր
 պիր փէք քէօթիւ ի'լէ'թ իտի :
 Պոլ խասթալըդա հէնուզ թու-
 թուլտուղունտա, պիր կիրակի կիւ-
 նիւ սապահլայրն ույանըպ՝ պու-
 կիւն կիրակի տիր տէյիւ չօգ
 տէֆա՝ էթտիյի կիպի՝ գըզ գարըն-
 տաշլարընըն ա'գլարընա կէթիր-
 տի . վէ օնլարըլա պիր աղ սէյլէ-
 շիպ տու'ա է'յլէտի :

Չօճուգլար վալիտէլէրինին օտա-
 սընա կիրտիքլէրի գէման , վալիտէ-
 լէրի եիւզլէրինէ պագընճա՝ պիր-
 տէն պիլտի քի , օնլարա պիր շէյ
 օլմուշ տուր . վէ Մարիամ աղլա-
 յարագ կէլտիյինտէ'ն սէպէպինի
 սօրտու : Իմտի Մարիամ ճէվապ
 վէրիպ տէտի , “ Եյ վալիտէմ՝ պէ'ն
 սէյլէյէմէմ , իլլա Մարա սանա
 սէյլէսին , պէն օնա տէտիմ ” :
 () նուն գըզգարընտաշլարը տախի
 չօգ աղլատրիլարընտան՝ վալիտէսի
 թէքրար սօրտու : “ Մարիամ՝

սէվկիւլիւմ , նէ՞ օլտու , պանա
 սէօյլէ” , օ ճէվապ վերիպ տէտի .
 “ Լ՛Տ վալիտէ՝ արթըգ պու քէօ-
 թիւ տիւնեատա տուրմասընը իա-
 թէմէ՛մ : Կէօյէ վարըպ Լ՛լաՏըլա
 օլմասընը չօգ արդուլէ՛րիմ : Կէօ-
 յէ պագըպ Լ՛լաՏըն վէ ազիզ մէ-
 լէքլէրին Տէմ տախի միւպարէք
 գուրթարըճըմըզ Յիսուս Վրիս-
 տոսուն օրատա օլտու գլարընը տիւ-
 շիւնտիւլիւմտէ , պու տիւնեատա
 տուրուպ կիւնաՏքեար օլմասընը Տի՛չ
 թէՏամմուլ էտէ՛մէմ” : Ա ալիտէ-
 սի պու սէօղլէրի իշիթտիյինտէ՛ օ-
 նա տէտի . “ Պէնիմ սէվկիւլիւ գը-
 զում՝ Լ՛լաՏ պու տիւնեայը փէ՛ք
 կիւզէլ եարաթմըշ տըր , վէ Տէփ
 ՓէրրաՏ վէրէճէք շէյլէրի պիղէ
 վէրմի՛շ տիր” : () Լ տախի , “ Պէն
 օնլարը պիլիրիմ , Փագաթ Լ՛լա-
 Տըն օլտուղու եէրտէ պուլունմա-
 սընը փէ՛ք արդուլէրիմ” , տէտի :
 Խասթալըղը կիւնտէն կիւնէ արթ-

մագտանիտի, լաքին տայանա պիլտիյի
դէմանա՛ գատար աշաղըյա կէօթիւ-
րիւլիւպ ի՛ պատէթ վագթընտա հա-
ղըր պուլունմասընը իսթէ՛ր իտի . վէ-
տու՛ատա տիղ չէօքիւպ տուրնուրու-
տու , պաշգալարը իսէ՛ օնու էջլէ
տուրմաղա տայանա՛ մայաճագ դանն
էտէրլէրիտի :

«Աիր սապահ՝ տէօշէքտէն գալգ-
մաղա գատիր տէյիլ իքէն՝ վալի-
տէսինի տէօշէյինին եանընա չա-
ղըրըպ տէտի . “ Հիմտի պանա
Նլլահ պիր եէնի եիւրէք վէրմիշ
կիպի կէլիյօր ” : Ա ալիտէսի տախի
օնա՝ “ Նէտէ՞ն էջլէ դանն էտիյօր-
սուն ” , տէտի : Ա էօլ ճէվապ վէրիպ
տէտի , “ Չիւնքի եիւրէքլէրիմիդտէն
քեօթիւ ֆիքիրլէր չըգարըպ՝ օնուն
եէրինէ էյի ֆիքիրլէր գօմաղա Նլ-
լահտան մա՛տա հիչ պիր քիմնէ
գատիր տէյիլ տիր ” :

Ա ալիտէսի օնա տէտի , “ Աէնտէ
պիր եէնի եիւրէք օլտուղունու՝

Նէտէ՞ն անկլայօրսուն՝ գը՛ղըմ ” :
 Ս է օ՝ ճէվապ վէրտի .

“ Բէնտիմտէ չօգ ֆէրրաճը՛գ
 առւյայօրում . տու՛ա էթմէսինի սէ-
 վէյօրում , վէ տու՛այա պաշլա-
 արղըմտա՛ պիթիրմէսինի իսթէմէմ ,
 իլլա տու՛տ էթտիքչէ տաճա՛ էթմէ-
 սինի իսթէյօրում . շիմտի տու՛ա
 էթմէսի՛ պանա փէք գօլայ տըր .
 վէ եիւրէյիմ շաղը՛գ իլէ տօլո՛ւ
 տուր :

()՝ իսթէրիտիքի՛ Տէր կիւն վալի-
 տէսի Մստուածաշունչտան պիր
 պապ օգույուպ՝ օնուն իլէ պէրապէր
 տու՛ա էտէ : ()նուն էն ֆէրրաճ-
 ը վազթլարը պունլա՛ր իտի , վէ
 կէճիգտիքլէրինէ Տիչ Տաղ էթմէ-
 զիտի : Պիր սապաճ՝ օգումաղա
 վալիտէսինէ եալվարտըղընտա ,
 վալիտէսինին իշի օլմաղըլա , տէտի ,
 “ Ե՛յ վալիտէ՛ կէօքտէքի օլան
 րաճաթըմա նայիլ օլտուղումտա
 արթըգ պէքլէմէք լաղըմ օլմայա-
 ճագ ” :

Ս ալիտէսի , տէտի . “ Խայրը ,
 Թաթը Ս արիամ ” , օ՛լ զէման ,
 պօշ սէօղէր՝ պիղիմ նէ տիլիմիղի
 աղըրլաշտըրըր , նէ տէ գուլագլա-
 րըմըղը եօրար . զիրա պիղիմ ի-
 ւաճիմիղ էօլէիւսիւղ լուծֆ օլուպ՝
 Լ՛լլաճ Թաա՛լա տալսի օնու իշիթ-
 մէյէ փէք Տօշլանաճա՛գ տըր :

Լ՛վլէթ վալիտէմ՝ օրատա պու-
 լունմասընը չօգ արղուլարըմ . պիղ
 օնու օ՛լ զէման տայիմա մէ՛տճ է-
 տէ պիլիլիղ , վէ միւպարէք Վուր-
 Թարըճըմըղ մէտճէրիմիղի տինկ-
 լէմէյէ Տա՛ղղ էտէճէքտիր . շիմտի
 պիլէ պու Փիքր պանա չօգ Փէր-
 րաճը՛գ վէրիր ” :

Պա՛ղը տէֆա՛ չօգ աղըրտա իքէն
 տէր իտի , “ Սապըրը օլմասընը վէ
 աղըրլարըմա տայանմասընը իսթէ՛-
 րիմ . մուպարէք Խէլասճըմըղ
 պէնտէ՛ն չօգ զիյատէ աղըր շէք-
 տի ” : Սայրը , պիր վագթտա
 տէտի “ Լ՛ճ վալիտէմ ” պէնի՛մ ի-

շիւն Փիքիւրէրինի Ալաճա՛ գալ-
տըր , քի պէնիմ աղըրմը թէսքին
էտէ . լաքին օ պունու ետիմաղսա ,
պէն եինէ օնլարա թէհամիւլ է-
տէճէ,յիմ ” : Պիր ախշամ՝ Սա-
րիամ փէ՛ք խասթա օլուպ պիր
հայլի զէման աղըր սրդլէթինի
էքմէքտէ իքէն , վէ վալիտէսի եա-
թաղընըն եանընտա օլծուրուպ օնու
կէօզէտիրիքէն , աիանսըզ տէօշէք-
տէն գալըրպ տէտի , “ Ա՛յ սէվկիւլիւ
վալիտէմ ” ()նա համտ էյլէ . ()-
նա համտ էյլէ ” վալիտէսի օլ զէ-
ման պիր շարական օգուտու , քի
օնուն մէֆհումու պոլ իտի :

“ Հէր պէրէքէթի իհսան էտէն
Ալաճա շիւքր էտին : Սիզ՝ եա՛
տիւնեատա օլան հէի մախլուգաթ
()նա շիւքր էտին : Եա՛ կէօք-
լէրտէ օլան մէլէքլէրին հէի ա՛ս-
քէրլէրի օնա շիւքր էտին : Փէ-
տէրէ՛ ()ղուլա վէ Աղիղ Բուհա
շիւքր էտին ” :

Լնտէն Սարիամ տէտի . “ Եւ
 թաթլը տըր , եա՛ վալիտէմ , օնու
 եինէ սէօյլէ ” :

Պիր կիրակի կիւնիւ՝ գըզ դա-
 րընտաշլարը քիլիսէտէն կէլտիքտէ՛ն
 սօնդրա՛ Սարիամ օնլարա սէօյլէ-
 տի . “ Պու կիւն քիլիսէյէ՛ վէ
 կիրակի կիւնիւ մէք թէպինէ կի-
 տիպ՝ վէ օնտան զայրի պիր շէյ
 էթմէմէյիլէ՛ կիւնիւ ա՛ղիզ սագ-
 լարսընըզ զանն էթմէյին . սիզ ի-
 շիթտիյինիզ վա՛զըն հագգընտա
 սէօյլէշմէլի՛սինիզ , վէ Մստուածա-
 շունչու օգույուպ՝ տու՛ա էթմէ-
 լիսինիզ . զիրա անճագ պու թա-
 րի՛գ իլէ կիւնիւ ա՛ղիզ սագլարսը-
 նըզ : Խսթէրիմ քի՛ պէնիմ Մս-
 տուածաշունչումու ալասընըզ , վէ
 պիր պաշգա օտայա կիրիպ՝ օնտան
 պիր պապ օգույասընըզ , վէ օն-
 տան սօնդրա տիզ չէօքիւպ՝ Մլա-
 հա տու՛ա էտէսինիզ ” : Խօյլէ էթ-
 տիյինիղի պանա պիլտիրին , վէ

էյէր Մլաճա րիճա էտէ՛րսէնիզ՝ օ՝
սիղէ գուլագ վերէճէ՛ք տիր : Մմ-
մա պէլքի յիզ տէյէճէքսինիզ քի ,
սէն՝ Մլաճըն իշիտէճէյինի նէ-
տէն պիլէճէքսին : Պէն պիլիւրիմ
քի՝ իշիտէճէ՛ք տիր . զիրա պանա
պիւր եէնի եիւրէ՛ք վերտի . վէ պի-
լիւրիմ քի՝ էյէր օնա տու՛ա էտէ՛ր-
սէնիզ , «իպէ՛ն տու՛անըզը տախի
գա՛պուլ էտէճէք տիր» :

() պու իսթէյինի օնլարա օ
գատար ա՛շգ վէ հէրարէթ իլէ
սէօյլէտի քի՝ գըզգարընտաշլա-
րընը աղլաթտը , վէ օնլար Մս-
տուածաշուհու ալըպ՝ օնուն իս-
թէտիյի կիպի եափտըլար :

Պիր պաշգա կիրակի կիւնիւ
էօյլէնտէն սօնդրա՝ տէտի , « Սա-
լիտէմ՝ պու կիրակի կիւնիւ սայքի
պիթմիշ տիր , վէ տաճա պէրապէր
տու՛ա է՛թմէտիք . ա՛ճապտ շի՛մտի
էտէ պիլիւրմիյիզ » : () լ վագթ
վալիտէսի { } օճաննէս աւետարա-

նիչինն օնն օնն օրորտիւնն ճիւ պապընտան
 օգուտու . պու օնուն փէք սէվտի-
 յի պիր պապ իտի , քի օնու սըգ
 սըգ իշիթմէսինի արգուէր իտի :
 Եւքինճի վէ իւչիւնն ճիւ խանէլէրի՝
 եա՛նի “ Պապամըն խանէսինտէ
 չոգ գօնազլար վար , եօխսա՝ սիզէ
 տէմիշ օլուրուտում . սիզէ եէ՛ր
 հազըրլամաղա կիտէյօրում . վէ
 կիտիպ սիզէ եէր հազըրլատըգտան
 սօնդրա՝ թէքրար կէլիպ սիզէ եանը-
 մա ալաճաճում . թա քիմ՝ պէն նէ-
 րէտէ իսէմ , սիզ տախի օլտուղում
 եէրտէ օլաճըղ ” , տէյիւ օգու-
 նուննա , Սարիամ տէտի . “ Եա՛
 վալիտէմ՝ պունուն մա՛նասը նէ
 օլտուղունու պիլիւրիմ : () միւ-
 պարէք Վուրթարըճըմըղ հէփ
 քէնտիսինի սէվէնէր իշիւն կէօք-
 տէ գօնազլար՝ եանի օնլար կէօքտէ
 օնուն իլէ պէրապէր օլմաճ իշիւն
 գօնազլար հազըրլամըղ տըր : Ա՛է
 գուրթարըճըմըղ կէլիյօր տէնիւ-

տիքտէ՝ մահչէր կիւնիւ անդլաշըւ-
 մանդ զանն էտէրիմ . լաքին էօլտիւ-
 յիւմիւղ զէման՝ գուրթարըճըմըզ
 պիպիմ իչիւն կէլէճէք , քի օնուն
 օլտուղու եէրտէ օլալըմ : Ա՛հ ,
 օնուն օլտուղու եէրտէ օնուն իլէ
 պէրապէր օլա պիլտիյիմիղի ա՛գ-
 լըմա կէթիրտիյիմտէ՛ եիւրէյիմ-
 տէ՛նէ՛ գատար ֆէրրաճըգ տույա-
 յօրում . վէ իսթէ՛րիմ քի՛ զավա-
 լը կիւնաճքեարլար պիլէլէր քի՛ է-
 յէր տու՛ա էտիպ՝ կիւնաճլարըն-
 տան թէօպէ էտէրլէ՛րսէ՛ օնլար
 տախի Յիսուս Քրիստոսուն օլ-
 տուղու եէրտէ՛ օլաճագլա՛ր տրր : ”
 Մարիամ օ՛գատար զայի՛ֆիտի քի՛
 գալգըպ օթուրմաղա գատիր տէ-
 յի՛լ իտի . լաքին տէօշէքտէ եա-
 թար իքէն , էլլէրինի , աչըպ՝ հէմ
 քենտիսի՛ իչիւն հէմ ֆամիլեասը ի-
 չիւն հէմ տախի քարոզիչի իչիւն
 տու՛ա էյլէտի . անտէն եալվարտը
 քի՛ Ալաճ գօնշուլարըն եիւրէյինէ

լուգֆ վերսին քի՛ կիրակի կիւ-
նիւ ա՛ղիղ սագլայալար : ()ն-
տան՝ սօնդրա տէտի . “ Մ՛հ՛ նօլայը-
տը աթալար քիւ՛չիւք չօճուգլարը-
նը էօյլէ էօյրէ՛տէլէրիտի , քի՛ օն-
լար կիրակի կիւնիւ ա՛ղիղ սագլա-
յալար ” :

Ս՛արիամ քարոզիչին չօ՛գ սէ-
վէ՛ր իտի . վէ՛ օ՛ հէր նէ գատար
միւրիւվվէ՛թ լու օլուպ օնա պագմա-
դա սըգ սըգ կէլի՛ր իտի իսէտէ ,
Ս՛արիամ տէֆա՛ տէֆա՛ օ կէլսին
տէյիւ եալվարրըրտը . չիւնքի՛ օնուն
սէօզլէրինի վէ՛ տու՛ասընը իշիթ-
մէքտէն փէք չօգ հազդ էտէրիտի :
Չօգ քերրէ սէօյլէրիտի քի՛ “ Սէվ-
կիւլիւ քարոզիչիմի չօգ սէվէրիմ ,
վէ՛ եանըմա կէլտի յինտէ խօշլանրպ՛
պիր չօգ ֆէրրա՛հլը՛գ տույարըմ .
պէնիմ՛ կիպի պիր քիւ՛չիւք գրգա
պագմա՛գ իշիւն օնուն օ գատար եօլ
եիւրիւյիւպ կէլմէսինի՛ պիր պիւ-
յիւք միւրիւվվէ՛թ սայարըմ ” :

()նուն իլէ սէօյլէշմէյէ գատիր
 օ'լմատրղը զէման պիլէ' եաթաղըն-
 տա եաթըպ օնա պագարագ' չօգ
 շաղ օլուրուտու : Լյէր հէփ
 չօճուղար օնուն կիպի' քարոզիչ
 մանսուպունա օ գատար հուրմէթ
 էթմէյէ էօյրէնէ' յիտիլէր , պուն-
 տան'նէ' գատար չօգ ֆայտէ հասըլ
 օլուրուտու :

ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՊԱՊ

Պիր կիւն՝ Ս'արիամըն գարըն-
 տաշը' օնլարտան խօշլանաճաղ տրր
 զանն էտէրէք' օնա պիր գաչ օյուն-
 ճագ կէթիրտի : ()նլարըն հէփի-
 սի օնուն էօնիւնէ գօնտուլար , վէ օ'
 մէմնունում' տէտի իսէ տախի' վա-
 լիտէսի կէօրտիւ քի , պու շէյլէր-
 տէն մէմիւլ օլունտուղու գատար
 հաղզ էթմէտի : Վարընտաշը օ-

տատան չըգտրգտան սօնղրա, օ տէ-
տի, “ Ալ ալիտէմ՝ դարընտաշումա
սէօյլէմէյէ իսթէ՛մէտիմ. չիւնքի
օ՛ պէն օնլարտան չօգ խօշլանաճա-
ղում՝ զանն էյլէտի, լաքին շիմտի
պանա պէօյլէ շէյլէր՝ էվլէլքի կի-
պի խօշ կէօրիւնմէղլէր. օնլար՝
եիւրէյիմէ Փէրրաճլըգ վէրէ՛մէղ-
լէր. պէօյլէ շէյլէրէ խարճ օլունան
ադչէ սայրըլարընա էյլիք էթմէք
իչիւն սաղլանսա, պանա տաճա՛
միւնասիպ կէօրիւնիւր ”:

Մարիամ խասթալըղընտա՝ գօն-
շուլարընտան վէ տօսթլարընտան
չօգ ճէտիյէլէ՛ր ալըրտը, վէ
քէնտիսինի պէօյլէ խաթըլարընա
կէթիրէնլէ՛ր իչիւն էքսէրի տու՛ա
էտէրիտի: Պիր սապաճ պիր ճէ-
տիյէ ալտըգտա, անիտէ վալիտէ-
սինէ սօրտու, “ Մճապա պունու
նօլլայան քիմնէ սաճի՛ճ պիր քրիս-
տոնեա՞յ մը տըր ”: Ալ ալիտէսի
ճէվապ էտիպ տէտի քի՛ “ ()՝ քէն-

տինի քրիստոնեայ՝ իբրար էթմէ-
յօր” :

Ս՝արիամ տէտի , “ Լոյս չբնապո-
նէայ արար տէյէմէզմիսին՝ էյ սէվ-
կիւլիւ վալիտէմ . էյյէ իսէ , պէն
օնուէն իչիւն տու՝ա էթմէլէյի :
Պէնի գալտըրըպ՝ գալիույու գա-
լիարմըսըն” : ()Նտան սօնդրա նի-
յազ էյլէտի քի՝ ՎլաՏ օ քիմնէյի
միւպարէքլէյէ , վէ ճէննէթէ վար-
մաղա հազը օլմաք իչիւն , օնուէն
եիւրէյինէ լուգֆ վէրէ , քի օ օնու
սէվիպ թէօպէյէ կէլէ : Ա է օն-
տան սօնդրա պու քիմնէնին հագ-
գընտա չօգ քերրէ տու՝ա էտէրի-
տի , վէ պիր քերրէ պէյլէ տէտի ,
“ Քիաշքի օնուէն իլէ սէօհպէթ է-
թիպ տու՝ա էտէ պիլէյիտիմ :
()անն էտէրիմ քի՝ էյլէ էթմէյէ
շիմտի հիչ գօրգմայաճաղըմ , վէ
հիչ ութան մայաճաղըմ ” :

“ ()իրա պիր շարականտա պէյ-
լէ եազըլմըշտըր , “ Ալիկիւլիւ տու-

Թու՛մ՝ պէ՛նիմ սէ՛մալի իւմիւտիմի
 իւզէրինէ գօտուղում Վրիստոս
 էֆէնտիմիղտէն ութանայր՝մ մը .
 խայրը , օնուն միւպարէք իսմի-
 նի իղզէթլէմէ՛սէմ , իշթէ , պէնիմ
 ութանաճագ ա՛յրպըմ՝ օլ հարա-
 քէթիմ օլսուն ” :

Պաշգալարըն ճանլարընըն սէլա-
 մէթի՛ իչիւն՝ չօգ տէֆա՛ գայղու
 չէքէր իտի , վէ ֆամիլեսսընըն հէր
 պիր ա՛ղասընա՛ Վլահը արամաղա ,
 եալվարը՛րըտը . վէ բուհանի շէյ-
 լէրտէ օլան պու ա՛շգը՛ ի՛լլէթին-
 տէն գուրթուլմաղա պաշլատըղը զէ-
 մանտէ էքսիլմէզիտի :

Փէտէրինին խանէսինտէ պա՛ղը
 քէբրէ խըզմէթ էտէն պիր իսթի-
 յար արապ վարըրըտը , քի օնուն
 խէլասը իչիւն չօգ գայղու չէքէրի-
 տի , վէ օնու փէնճէրէտէն հէր
 կէօրտիւյիւնտէ , օնուն հագգընա
 պիր գասալէթ կէօսթէրէրէք՝
 “ Վօրգարըմ պու ֆագիր էօլիւմէ

Հաղըր տէյիլ տիր ” տէրիտի :
 Պիր կիւն կէզմէյէ կիթտիյինտէ ,
 օնու կէօրտիւ . վէ օ կէճէ վալիտէ-
 սինէ տէտի , “ Ալիտէմ ” զավալը
 Այսարա պիր խապէր եօլա քի՝
 պանա կէլսին . օնա սէօյլէմէյէ
 Լւաճ պանա պիր Փիքր վէրմիշ
 տիր ” :

Ալիտէսի՝ իպթիտա օ պիր տիւշ
 կէօրիւյօր զանն էթմէյիլէ , տէ-
 տի , “ () նու շիմտի խաթրընա նէ՞
 կէթիրտին ” : Լմնա Սարիամ ճէ-
 վապ վէրիպ տէտի , “ Պու կիւն
 կէզմէյէ չըգտըղըմտա , օնու կէօր-
 տիւմ ” : Աէ պիր ազ վագըթ-
 տան սօնղրա նինէ օնու սօգագտա
 կէչէրքէն կէօրտիւյիւնտէ , վա-
 լիտէսինէ տէտի . “ Աէվկիւլիւ վա-
 լիտէմ ” իշթէ Այսար պուրատա՞
 տըր , քէրէմ էթ , օնու իչէրի՝ չա՞-
 ղըր . մոլթլագա օնա պիր շէյ
 սէօյլէմէլիյիմ ” : Ալիտէսի օ-
 նուն նէ՝ տէյէճէյինի պիլմէյէրէք՝

ա՛րապը իչէրիյէ՛ չաղըրտը . վէ
օնու օտասընա կիրտիյինտէ , Սա-
րիամ՝ օնա պէօյլէճէ սէօյլէմէյէ
պաշլատը :

“Ե՛յ կայսար՝ Ելլաճը սէվէրմի-
սին , օնա տու՛ա էտէրմիսին” :

Պու իխթիյար ատէմ չիճապ էտիպ
նէ՛ տէյէճէյինի շաշըրտը : Սա-
րիամ թէքրարլայլպ սէօյլէտի ,

“Պու դէմանատէք էյէր էօյլէ էթ-
մէտիյիսէն՝ շիմտէ՛ն սօնղրա չօ՛գ

տու՛ա էթմէլիսին , վէ Ելլաճ սա-
նա՛ էյի Քրիստօնեա՛մըսըն եա

տէյիլմիսին , պիլտիրէճէք տիր :

Եստուճաշունչու օգո՛ւրմուսուն .”
կայսար տա՛ օգո՛ւրում՝ տէտի .

“Սէնին պիր Եստուճաշունչ-
ուն վա՛ր մը տըր” , տէյիլ սօր-

տուղու դէման , օ՛ “Ե՛վլէթ պիլ
Եստուճաշունչ քիթապըմ՝ վա՛ր

տըր” , տէտի : Սարիամ եինէ
տէտի , “Ե՛յեր եօղիսէ՛ պէն սանա

պէնիմքինի՛ վէրէյիմ : Պիլիւրսին

քի՛ հէփիմիդ խասթալանըպ էօլէ-
 ճէ՛յիդ , վէ օնտան սօնդըա մէզա-
 րա՛ գօնուլմալըյըդ . լաքին Մ.լ-
 լահ պիղիմ՝ վիճուտէրիմիզի եինէ
 գըյամէ կէթիրէճէք տիր՝ : ()
 վագըթ օ իխթիար ատէմ՝ եիւզիւն-
 տէն կէօզ եաշը ագարագ “Սէ՛
 ա՛ճայըպ” տէտի : Սարիամ եինէ
 սէջլէյիպ տէտի , “Պիր զէման
 մուծլագա խասթա օլուպ չօդ չէ-
 քէճէքսին . վէ պու տիւնեատա նէ՛
 սէպէպտէն օլ գատար չօդ խաս-
 թալըդ չէքտիյինի պիլմէյէճէք-
 սին . ֆագաթ Մ.լահ թաա՛լա սէ-
 մալի տիւնեատա՛ սանա սէպէպինի
 պիլտիրէճէք տիր : Պանա՛ Մ.լահ-
 չը սէվիպ օնա խըզմէթ էտէճէյի-
 նէ սէօզ վէրի՛րմիսին եա՛ Վայ-
 ար ” . ()՝ տա՛ “Ստէճէյիմ է՛յ
 քիւչիւք Սարիամ՝ , էջլէ էթմէ-
 յէ չալըշաճա՛ղըմ տէտի : Սա-
 րիամ ա՛շգընտան սէօհպէթինի քէ-
 սէմէյիպ տէտի , “Մ.լահ պիր

ի՛ղզէթլիւ վէ մոլթլու տիւնեա՛
 եարաթմըշ տըր , քի պոլ տիւ-
 նեատա հէփ քէնտիսինի սէվէնլէրի՛
 էօլտիւքլէրի զէման ալըպ օրայա օ-
 թուրտաճագ տըր : Ա է Ալլահ
 տախի օ՛րատա տըր , հէմ միւպա-
 րէք Վոլրթարըճըմըղ տա օ՛րատա
 տըր , վէ օ՛րատա պէնիմ պիր քիւ-
 չիւք գրղ գարընտաշըմ վար տըր .
 վէ իսթէրիմ քի՛ սէ՛ն տախի՛ էյի
 պիր Վրիստոնեայ օլասըն , քի
 էօլտիւյիւնտէ՛ պէնիմ իլէ օնա մէտհ
 էթմէք իչիւն Ալլահ սէնի՛տէ օրայա
 ալա ” : () իսթիյար քիմսէ ,
 աղլայարագ՝ “Այօշճա գալըն” տէ-
 յիպ՝ Սարիամըն օտասընտան չըգ-
 տը , վէ Սարիամա՝ “Տահա պիղիմ
 իլէ չօգ զէման գալմայաճագսըն ,
 իլլա պիր տահա մոլթլու հալա է-
 րէճէքսին ” , տէյիւպ կիթտի . վէ
 օ կիթտիքտէ՛ն սօնղրա՝ Սարիամ
 օնուն իչիւն տու՛ա էյլէտի :

Արթէսի սապահ վալիտէսինէ

տէտի , “Օգտալը ֆագիր Ապսար
 իչիւն՝ Մլաճըն իսթէտի՛յի գատար
 էթմէտիմ : Ապլիտէմ՝ կէլսին տէ-
 յիւ օնա եինէ խապէր կէօնտէր ,
 քի օնուն իլէ տու՛ա էտէյիմ , գանն
 էտէրիմ քի՛ տուա՛տա պէնի իշի-
 տիրսէ , պէլքի Մլաճ եիւրէյինէ
 պիր տու՛ա գօյաճագ տըր ” : ()-
 նուն հագգընա օ՛ գատար գայղու
 չէքէրիտի քի՛ վալիտէսի՛ օնա եի-
 նէ կէլմէյէ սէ՛օղ կէօնտէրտի . լա-
 քին մախսուս պիր վագթ թա՛յին օ-
 լոնմատը , վէ պունտան սօնդրա
 Սարիամըն՝ օ իիթիյարըն հագ-
 գընաա իլ.ք ալտըղը խապէր պու-
 յուտու քի՛ էօլմիւշ տիւր : ()՝
 Սարիամ իլէ սէօյլէշտիքտէն սօնկ-
 րա՛ աղ վագթ կէչիպ խասթա-
 լանտը , վէ պիր գաչ կիւն իչինտէ
 էօլտիւ : Պիր ազտան սօնկրա վա-
 լիտէսի պիր կիւն էվտէն կիթմէյէ
 մէճպուր օլտու . վէ կէլտիյինտէ՛ ,
 խըղմէթքեարա “ Սարիամ վագթը

նա՞նք Կէչիւրտի տէյիւ" սօրտու ի-
 սէ՛ փէք Կիւղէլ պիւր թարիք իլէ,
 ճէվապ վէրիլտի : Ամա վալի-
 տէսի սօգադտա պիւրիսինին սաղ
 չալտըղընը իշիտինճէ . խըղմէթ-
 քեարա սօրտու, "Մարիամ օնտան
 հաղ էթտիմի" : Խըղմէթքեար ճէ-
 վապ վէրիպ տէտի քի՛ չաղղ էթ-
 մէտի : Ա է սօնկրա Մարիամ
 վալիտէսի իլէ Լալընըղ գալընճա,
 տէտի, "Ա ալիտէմ, օ ատէմ սաղ
 իլէ Կէլտիյիտէ, օնու՛ն էթրա-
 ֆընտա օլան գալապալըղը վէ պա-
 ղը քիւչիւք ֆաքիր վէ քիւլի ա՛-
 րապլարը Կէօրտիւյիմտէ պանա նէ՛
 գատար աճը վէրտի" : Մարիամ
 օ գատար ղայրէթլի իտի, վէ ղայ-
 րէթլէրինին է յլիյինի օ գատար իս-
 թէրիտի քի՛ խուլուսի փաք իլէ տէ-
 տի, "Գօրգարըմ քի՛ օնլարը գա-
 յըրաճաղ վէ օնլարա Ալահըն
 հագգընտա, վէ էյի օլմանըն հագ-
 գընտա սէօյլէյէճէք քիմսէյէրի

եօդ տուր : Պէն օնլար իչիւն
տու'ա էտէճէյիտիմ' . լաքին պիր
միւսափիր կէլտիյինտէ'ն' եալընըզ
վադթըմ օլմատը" . Ա ալիտէսի տա
տէտի " (խմտի տու'ա էտէ պիլիր-
սին , գըզըմ " : () Լ զէման տիզ
չէօթիւպ չալկը չալան քի'մնէ իչիւն ,
վէ օնուն էդրափընտա օլան դալա-
պալը'դ իչիւն , հէմ տախի օլ քիւ-
չիւք ա'րապ չօճուդլարը իչիւն'
եիւրէյի օնլարա զիյատէսի' իլէ ա-
ճընմըչ իքէն փէք պիր ա'շգըլա
տու'ա էթտի :

Խասթալըզընտան պիր ազ շիֆա
պուլմապըլա' էնճամը պիրազ ա-
շազը էնէ պիլմէյէ գատիր օլտու .
վէ պա'զը այադտաշլարը օնուն իլէ
կէօթիւշմէյէ կէլիպ հայաթտա օյ-
նարլարըտը . ֆագաթ Սարիամ
օնլարիլէ օյնամաղ իտի , չիւնքի
դայիֆ իտի . անճադ օնլարա պազ-
մաղիլէ չօդ էյլէնի'ր իտի . վէ պիր
իքիքէրըէ չօդ կիւլտիւ : Ա ալիտէ-

սի զայի՛Ք օլտուղունու պիլմէ՛յի-
լէ , օնուն իւղիւլտիւյիւնիւ իսթէ՛-
մէտի յինտէն , զիյատէսի՛յլէ կիւլ-
մէսին տէյիւ՝ օնա միւլայիմ՝ ճէ նա-
սիհաթ վէրտի . այադտաշլարը
կիթտիքտէ՛ն սօնդրա , Սարիամ
վալիտէսինէ կէլիւ սօրտու , “Մ-
ճապա կիւլիւ օյնամագ կիւնա՛հ
մըտըր” : Ալիտէսի տէտի ,
“Խայր գըղըմ” քիւչիւք տօսթլա-
րընիլէ շաղ օլտուղունա սէվին-
տիմ , վէ սալթ՝ զայի՛Ք օլտուղուն
իչիւն չօգ կիւլմէքտէն սագըն տէ-
տիմ” :

() նտան Սարիամ աղլամաղա
պաշլատը , վէ տէտի . “Մ՝ճ վալի-
տէմ՝ գօրգարըմ քի՛ եինէ կիւնահ-
քեանր օլույօրում” : Սարիամըն
աթալարընա իթա՛աթլը օլտուղու
ադտէմճէ սէօյլէնմիշ տիր . վէ
շիմտի ագլըմըղա պիր շէյ կէլիյօր
քի , վալիտէսինին մէրամլարընը
քենտի իսթէտիյինէ զը՛տա օլ-

տողգտա պիլէ՛ իլէրի կէթիւմէյէ
 փէք ճա՛հտ էթտիյինի կէօսթէրիր :
 Ս՛արիամա վատ օլունտու իտի քի՛
 պիր կիւն պիլտիյի պիր խաթուն
 իլէ կէօրիւշէ՛ . լաքին վաղթ՝ կէլ-
 տիքտէ , օնուն կիթմէսի մինա-
 նասիպ կէօրիւնմէտի : Ս՛արիամ
 կիթմէտէն չօգ սէֆա ումարրտը ;
 վէ վալիտէսի պու կիւն կիթմէյէ-
 ճէքսին տէտիյինտէ՛ չօգ մաճղուն
 օլտու . վէ կէօղիւնտէ եաշ վար ի-
 քէն՝ եիւղիւ կիւլմէյէ պաշլայլայ
 տէտի : “Պէն աղլարսամ , կիւ-
 նաճ տէյի՛լ տիր եա , էյ սէվկիւլիւ
 վալիտէմ՝ կէօղ եաշլարը զօ՛ր իլէ
 կէլիյօրլար ” :

Ս՛արիամ խասթալըդտան էյի
 օլուր իքէն , պիր փէք սէվկիւլիւ
 տօսթունուն մասումու փէք խաս-
 թայլտը : Ա ալիտէսի սըգ սըգ
 պու չօճուղա պաղմաղա կիտէ՛րի-
 տի , վէ կէլտիյինտէ՛ , Ս՛արիամ
 խասթա չօճուղ նա՛սըլ տըր սօրա՛ր
 ըտը :

Պիր ախշամ վալիտէսի չօճուգ-
լարընա տէտի . “ Կօրգարըմ քի՛
տօստումուղ սէվկիւլիւ չօճուղու-
նու գայպ էտէճէք տիր . զիրա շիմ-
տի փէք խասթա տըր , վէ զանն է-
տէրիղ քի՛ սապահա սաղ չըգմայա-
ճագ տըր ” :

Ա վալիտէլէրի պունու սէօյլէտի-
յինտէ , Մարիամ տէօշէյինտէ՛
իտի , լաքին պիր աղտան սօնդրա
գալգմայա իղին խթէտի : () զէման
օլ գատար զայիֆ իտի քի՛ ետը-
տըմնըղ տէօշէյինտէն աշաղը ի-
նէմէղ իտի . վէ աշաղա ի՛նտիյի
կիպի , տիղ չէօքիւպ տէտի , “ Մէվ-
կիւլիւ տօսթումուղ վէ օնուն
քիւշիւք խասթա մասումու իշին
տու՛ա էտէճէյիմ ” : () նտան սօն-
րա տէտի , “ Եա՛ Մլլահ , սէվկիւլիւ
մա՛սումիւ միւպարէքլէ՛ . չօգ աղըր
չէ՛քմէսին . լաքին չափուճագ օնու
կէ՛օյէ ալ . վէ վալիտէսինի տախի
միւպարէքլէ՛ քի՛ քիւշիւք չօճու-

դուռնու կէօյէ ալաճագսըն տէյիւ՝
 զիյատէսիյլէ աճը՝նմասըն . վէ ու-
 զագ պիր շէհրտէ պուլուռնան վի-
 տէրինի՝ տախի միւպարէքլէ , քի
 զիյատէ դասավէթլէ՝նմէսին . լաքին
 խաթրընա կէթիրսին քի , պիր
 աղ վագթտան սօնդրա քէնտիսինի
 տանի սէմավի էվինէ ալաճագ-
 սըն ”:

Ս՝ արիամ , տիւղէլմէքտէ՝ն , վէ
 չըգըպ արգատաշլարը՝յլա կէօրիւշ-
 մէքտէ՝ն չօգ սէֆա ումարըտը . լա-
 քին հէր սէֆա իլէ օ գատար կիւ-
 նահ գարըշըգ օլտուղուռնու կէօրմէ-
 յիլէ . դայէթ մէրագլանը՝ըրտը :
 Խասթալըղընտա օնտա պիւյիւք
 պիր տէյիշէքլիք վագը՝ օլտու :
 Ս՝ ալիտէսինին եանընտա օթուրուպ
 օգումանըն վէ տու՝ա էթմէնին սէ-
 ֆասընը՝ չըգարըրիտի , վէ կէօրիւ-
 նիւշտէ՝ տահա էյի պիր տիւնեա
 իչին հաղըրլանըյօ՝րուտու . լաքին
 շիմտի պաշգալարըն դասպահաթլա-

րընտան չօգ ինճինիր իտի, վէ քեն-
 տինէ փէք չօգ ֆէրրաճլըգ վէրէն
 մատտէնին հագգընտա՝ եա՛նի տի-
 նին հագգընտա սէյլէշմէյէ սէվէն-
 լէր օլ գատար ազ օլտուղու փէք
 կիւճիւնէ կիտէրիտի: Պա՛զը վագըթ՝
 պիր դաչ քիշինին հագգընտա օն-
 լար տինտար տըր սէյլէնտիյինտէ,
 “Լաքին րուհանի կէօրիւնմէղ-
 լէ՛ր”, տէր իտի: ()նտա՝ շաշըլա-
 ճագ պիր ա՛գլ քէմալիյէթի վէ
 րուհանիլիյի վարըտը: ()նուն
 տույուշլարը, հէր նէ գատար քիւ-
 չիւք պիր չօճուղուն սատէտիլ
 թարղը իլէ պէյան օլունուրլա՛ր ի-
 տի իսէտէ՝ իլէրլէմիշ պիւյիւք քրիս-
 տոնեանըն՝ տույուշլարընա՛ պէն-
 ղէրլէր իտի:

Խասթա օ՛լմաղտան էվվէլ՝ կէրէք
 ախշամ կէրէք սապաճ գըղգարըն-
 տաշլարըյըլա տու՛ա էթմէյէ վէ
 իլաճի օգումաղա ա՛տէթ էթմիշ
 իտի, վէ գատիր օլտուղու կիպլի՝ օն-

լարըն օտաւորնա կիրիւյ թէքրար
 օնլար իլէ տու'ա էթմէյէ իսթէր
 իտի . լաքին պիր իքի կիւնտէ'ն
 սօնդրա՝ վալիտէսինէ կէլիւյ տէտի .
 “ Լյէր Լստուածաշունչու վէ շա-
 րական քիթապըմը ալուպ օտա-
 մա կիտէ'րսէմ , վէ օնտա եալը-
 նըզ Լլաճա տու'ա էտէ'րսէմ ,
 պանա տաճա մագպուլ օլաճագ
 տըր ” :

Սարիամ գըզ գարընտաշլարը-
 նա պիր քէրրէ աղւոյարագ տէտի ,
 “ Փէ'ք չափուք տու'ա էտիյօրսու-
 նուզ . Լլաճըն իսմի էջլէ սէջլէն-
 տիյինէ թէճամիւլ էտէ'մէմ . վէ
 զանն էտէրիմ քի՝ Լլաճ պէջլէ
 պիր տու'այա գուլագ վէրմէ'զ ” :
 Զօգ քէրրէ չօճուգլար պէյիթլէ-
 րինի սէջլէր իքէն՝ տէր իտի .
 “ Լճ , օ աղըր պէյիթի օգա-
 տար չափուք սէջլէ'մէն ” : Լլաճըն
 չագգրնտա պիր շէյ սէջլէտիյինտէ'
 չիւլմէ'թ իլէ սէջլէր իտի , վէ

Վուր թարրճրմըղն իսմինի անտը-
ղնտա՝ ալէսսէվի միւպարէ՛ք Վուր-
թարրճրմըղ տէր իտի :

Վին սէքիղ եիւղ օթուղ սէնէ-
սինտէ՝ յուլիս այընտա՝ Վարիամ
աթալարը՝ իլէ ալթը սա՝ աթլըգ
գատար պիր պաշգա շէհրէ կիթտի •
վէ տէօնտիւքլէրինտէ՝ եաղմուր եա-
ղարըտը , վէ պիր գաչ շէյ տա-
հա օլտու քի՝ օ սէֆէրլէրի փէք սը-
գընթըլը օլտու : Վարիամ փէք
եօրղուն օլուպ՝ եաթմաղա կիթտի-
յինտէ , վալիտէսի օնա տէտի ,
“Վէվկիւլիւ գըղըմ՝ զանն՝ էտէրիմ՝
քի , պու կէճէ՝ եաթտըգտա՝ն սօնղ-
րա տու՝ա էտէճէքսին” : Վարիամ
ճէվապ վէրիպ տէտի , “Ե՛յ վա-
լիտէմ՝ տիղ չէգքմէյի տախի միւ-
նասիպ կէօրիւրիւմ , վէ իսթէրիմ
քի՝ սէն տուրուպ պէնիմ իլէ տու՝ա
էտէ՛սին” : Վալիտէսինին հէր նէ
գատար օլ տէմ չօգ գայղըլարը
վա՛ր իտի՝ իսէ եինէ տուրտու , վէ

Մ'արիամ օլ զէման տաճա ալթը
 եաշընա կիրմէմիշ իքէն՝ Ալաճըն
 էյլէքլէրինի իքրար էթտիյինի վէ
 պու պուլունտուղու հալտէ խօշ
 օլմայան զուհուրաթ վէ վու-
 գուաթտէն շէքվա էտէճէք եէրտէ
 Ալաճ (ժաալանըն եիւքսէք տաղ-
 ւարը , վէ կիւղէլ չիչէքլէրի եափ-
 տըղընա , վէ ըիւղկեար տաճա շէ-
 տիտ էսմէտիյինէ՝ վէ տաճա եաղ-
 մուր չօգ եաղմատըղընա՝ օնա չօգ
 շիւքիւր էյլէտիյինի իշիտինճէ ,
 եիւրէյի րաճաթլանըր՝ վէ մէմնուն-
 իյէթի արթար իտի :

Մ'արիամըն վալիտէսի էվտէն
 տիշարը չըգտըղընտա , ա'տէթի'ն-
 ճէ չօճուգլարընա տէրիտի քի ,
 “Եյէր պէն եօղիքէն էվտէ իսթէ-
 տիյիմ կիպի իթաա'թլը վէ ուսլու
 տուրո՛ւրսանըղ , կէլտիյիմտէ՝ հէր
 նէ կէօրտի'ւմ իսէ , վէ հէր նէ ի-
 շիթտի'մ իսէ , սիղէ նաղլ էտէճէ-
 յիմ ” : Պէյլէ էթմէսի՝ վալիտէ-

սինին ա'գլընա չօգ ֆայիտէլի շէյ
 իտի , չիւնքի հէր իշիթտիյի վէ
 կէօրտիւյիւ շէյէ տիգգաթ իլէ
 պագմադա՝ վէ օնլարտան ֆայտէլի
 տէրսլէր չըգարմադա մէճպուր օ-
 լուրուտու , թաքի չօճուգլարընա
 թա'լիմ վէրմէյէ էյլէնտիրմէյէ
 գատիր օլա : Քիլիսէտէն կէլտիք-
 տէ'ն սօնդրա , իշիթտիյի քարոզու .
 օնլարա նա'գլ էտէր իտի , թաքի ,
 գապիլ իսէ , ֆամիլեասընա պիր
 մէնֆա'աթ օլա : Մարիամ պու
 շէյլէրտէ՝ սայրը հէր աղըր շէյին
 խուսուսունտա էթտիյի' կիպի' հէ-
 փիսինտէն իլէրի իտի : Զօգ քէր-
 րէ՝ վալիտէլէրի տու'ա ճէմի'յէթի-
 նէ կիթտիքտէ'ն սօնդրա , գըզ գա-
 րընտաշլարը օյնա'ր իքէն՝ Մա-
 րիամ օնլարա տէր իտի , “ Մէվ-
 կիւլիւ վալիտէմիգին ի'պատէթ
 ճէմի'յէթինէ կիթտիյինի ունո'ւթ-
 մայալըմ , զիրա օրատա խա-
 թունլար չօճուգլարը՝ իչիւն տու'ա
 էտիյօրլար ” :

Պիր կիւն՝ վալիտէսի եինէ անա-
 լարըն տու՝ա էթմէյէ ճէմ՝ օլ
 տուգլարը եէրէ՝ կիթտիյինտէ՝
 Սարիամ՝ քէնտի քիւչիւք սանտա-
 լեասընտա օթուրուպ՝ պաշընը տա-
 խի եիւքսէք եաստըղա գօյուպ չօզ
 զէման անլարըտը : Վըղ գարըն-
 տաշլարընտան պիրի՝ օնու խասթա
 զանն էտիպ՝ նէ՝ օլտուն տէյիւ սօր-
 տու : () ճէվապ վէրիպ տէտի քի
 “ Ս ալիտէմին նէրէյէ կիթտիյի-
 նի՝ վէ պիզլիմ իչիւն օլ ճէմի՝յէթ-
 տէ տու՝ա օլունաճաղընը տիւշիւ-
 նիւրիւմ ”. օլ վագթ քիւչիւք գա-
 րընտաշընը չաղըրըպ՝ “ Ս ալիտէ-
 միզ նէրէյէ կիթտիյինի պիլի-
 միսին ”. տէյիւ սօրտու , վէ օնա
 տէտի , “ Վյի՝ օլմալըսըն , քի պիւ-
 յիւտիւյիւնտէ քարոզիչ օլասըն , վէ
 Տինտիստանտաքի փութփէրէսթլէ-
 րէ քարոզ վէրմէյէ կիտէսին ” :
 Պիր աղ վագթ օնունլա սէօյէշ-
 տիքտէ՛ն սօնղըա , գըղ գարընտաշ-

լարընը չաղըրըպ տէտի , “ Հէփի-
միզ պիւրտէն տիզ չէօքիւպ Ալլա-
հա տու'ա էտէլիմ քի' պիղի միւ-
պարէքլէյէ' ” :

Ա ալիտէլէրի' չօճուգլարընա
տու'ա էթմէսինի էօյրէթտիյինտէ'
գապիլ օլտո'ղու գատար' եիւ-
րէքլէրինտէ տօղըու հարաքէթլէր
ույանտըրմաղա' վէ օնտան սօնդրա
օնլարա քենտիլէրին չօճուգ թարի'գ
իլէ , իսթէքլէրինի Ալլահա պիլտիր-
մէյէ չալըշը'րըտը , վէ սէօյլէյիշ-
լէրինտէ միւնասիպ օլմայանը միւ-
լայիմ'ճէ տիւզէլտէրէ'ք օնլարա էօյ-
րէտիրիտի , քի' սէօյլէտիքլէրինի'
եիւրէքլէրինտէ հագիգաթ իւզըէ
իսթէյէլէր . վէ եէրտէքի օլան փէ-
տէրլէրինէ ազատլը'գ իլէ իսթէք-
լիքլէրինի պիլտիրտի'քլէրի կիպի'
կէօքտէքի Վէտէրլէրինէ տախի իս-
թէքլէրինի էօյլէ' իֆատէ էտէլէր .
անճագ պուռնու' թէվաղու իլէ վէ
խուլլուսի փաք իլէ էտէլէր : Պու

Թարգ իւզրէ օնլար տաճա քիւչիւք
 իքէն՝ գօրգուսուզ վէ հիճապսրզ՝
 պէրապէր տու՝ա էթմէսինի էօյրէն-
 տիլէր :

Ս՝արիամ՝ տէօրթ եաշընա կի-
 րիր կիրմէզ , փուլթփէրէսթլէրին
 տիյարլարընա կիտէն քարոզիչլէրին
 հագգընտա իշիթմէյէ չօգ արզու-
 էտէրիտի , վէ պիր գաչ այագ-
 տաշլարըյըլա պէրապէր , Վլաճըն
 վէ տաճա էյի պիր տիւնեանըն
 հագգընտա պիլմէյէն քիմսէլէր ի-
 չիւն պիր ազ ագչէ տէվչիրիպ օն-
 լարա եօլամասընը սէվէրիտի : ()ն-
 լար իչիւն տու՝ա էթմէյէ , վէ օն-
 լարը աճըմադա թա՛լիմ օլունմու-
 շուտու . վէ տինէ տայիր նէսնէլէր-
 տէ ա՛շգլը օլտուզո՛ւ իչիւն՝ հե-
 թանոսլարը աճըյըպ ճանլարընըն
 սէլամէթինէ արզուլար ըտի : Վլ-
 լէրինաէ պիր քիւչիւք սանտրգ վա-
 րըտը , քի չօճուգլար օնլարա վէ-
 րիլէն ագչէնին պիր միգտարինի՝

Տեթանոսը և յիսի իշխուն գուլ-
 լանը մահա օնա՝ ամար լարը ,
 ամամա Վարիամ՝ չօգ զէման քեն-
 տինին քիւշիւք փայլինէ գանաա՝ թ
 էթմէղիտի : Վօ՛րմէղտէն պիր սէնէ
 էվվէլ՝ փուլթիէրէսթլէր իշխուն փէք
 ղայրէթ իլէ ճահտ էթմէյէ պաշ-
 լատը : Վէֆի էյի օլտո՛ւղու զէ-
 ման՝ պու շէյ իշխուն պիր աղ ագ-
 չէ գաղանմաղա չօգ իշքիւղար-
 լըգ էտէրիտի . վէ գըղ գարըն-
 տաշլարընը քիւշիւք փայլարընը
 արթըրմաղա սա՛յ վէ ղայրէթ էթ-
 սինլէր տէյիւ գանտըրմաղա չա-
 լըշըրըտը : Վ է էյէր էլինէ պիր
 աղ ագչէ կէչէճէք օլո՛ւրսա իտի ,
 քիմնէ կէօ՛րմէղտէն՝ կիտէր օնու օլ
 սանտուղա՛ պրաղըրըտը : Պիր կիւն
 էվտէ պիր աղ ագչէ պուլմաղը-
 լա , եիւղիւ կիւլէրէք վալիտէսինէ
 սօրտու , “ Պու պէնիմ օլտո՛ւն մու ,
 քի օնուն իլէ նէ՛ իսթէրսէմ էտէ-
 յիմ ” : Վ ալիտէսի տախի՝ “ Վէ-

նին օլսուեն գըղըմ” տէտի: Ա ա-
 լիտէսի՝ օ ագչէ Ա՛արիամա իգ-
 թիզա օլան շէյլէր իչիւն խարճ
 օլուենմաղա նիյէթ էթմիշ ի-
 տի , լաքին սօնկրա օ ագչէ ի-
 չիւն սօրտուղու զէման՝ Ա՛ա-
 րիամ տէտի քի՝ “ Պէն օնու
 սանտո՛ղա գօտում , օնու՝ օնո՛ւն
 իչիւն իսթէմիշիտիմ ”: Ա ալիտէ-
 սի իսէ տէտի , “ () ագչէ իլէ՝ սանա
 եէնի պիր եիւքսիւք վէ դայրի պիր
 գաչ շէյլէ՛ր ալաճա՛ղըտըմ ”: Ա՛ա-
 րիամ ճէվապ վէրիպ տէտի քի .
 “ Պէն էսքի եիւքսիւյիւմիւ գուլ-
 լանա պիլիրիմ , տաճա էյի տիր
 քի , օ ագչէ իլէ Ա՛ստուածա-
 շունչ սաթըն ալըպ՝ փուլթփիէրէ՛ս-
 լէրին չօճուղլարընա եօլլայալըմ ”:
 Զօգ քէրրէ՝ չեթանոսլարա
 թա՛լիմ վէրմէք իչիւն տաճա՛ զի-
 յատէ քարոզիչէր կիթմէսի խու-
 սուսուենտա պիր արզո՛ւ պէյան է-
 տէր իտի , զիրա ֆիքրինճէ գօրգա-

րըտը քի՛ օնլար մուպարէք Վուր-
 թարըճըմըդտան խապէր անաղտան՝
 էօլէճէքլէր : Պիր քէրրէ օ խաս-
 թա իքէն , վալիտէսի՝ չինտիսթա՛ն
 մէմլէքէթինին փուլթիէրէսթլէրինէ
 իքի իւչ քարողիչլէրին կիտէճէ՛ք
 իտիյինի խապէր վէրտի . օնուն
 չէճրէսի պիրտէ՛ն փարլայլոպ տէտի ,
 “ Ե՛յ սէվկիւլիւ վալիտէմ՝ սէն պու
 փուլթիէրէ՛սթ չօճուդլարընա՝ պիր
 դաչ շէյ էօլայաճա՞գմըսըն : Պէն
 օնլարա է՛սվապլարըմտան՝ վէ քի-
 թապլարըմտա՛ն վէրէ պիլիրիմ ,
 վէ ումարըմ քի , էօլիւմ վագթընա
 դատար՝ օնլար իչիւն տու՛ա էտէ-
 ճէյիմ ” : Վարիամըն՝ փուլթիէ-
 րէսթլէր պի՛ղիմ կիպի է՛վլէրէ՝
 Լստուածաշո՛ւնչլարա վէ աւե-
 տարանլարա վէ ընապլարա վէ
 քարողիչլէրէ , վէ դպրատունլա-
 րա մալիք օլալէր տէյիւ՝ չօգ
 քէրրէ տու՛ա էթտիյի իշիտիլմի՛շ
 իտի , վէ տու՛ասընտա՝ չօգ քէրրէ

պուճնո՛ւ տա գաթարըտը . “ Պէնիմ
քիւչիւք դարընտաշը՛մը միւպարէք-
լէ՛ , վէ օ՛ հեթանոսլարա վա՛ղ վէ
րէճէք պիր էյի քարողի՛չ օլսու՛ն ” :

Պին սէքիզ եիւզ օթուզ սէնէ-
սինտէ՛ () գոստոս այըն իչինտէ՛
Հինտ թարաֆընա պիր գաչ քա-
րողիչլէր տահա կիթմէք իւզէրինտէ
իքէն , Մարիամ պուճնտան փէք
զիյատէսի իլէ խօշանըպ պուճնու՛ն
իւզէրինէ օ դատար սէօյլէտի՛ քի՛
վալիտէսի պիր հինթով թութուպ՝
օնու՛ն իլէ քարողիչլէրին պինէճէ-
յի կէ՛միյէ կիթտի , քի օնլարըն
չըգմալարընը կէօրէ պիլէ : Տէօ-
նիւշտէ Մարիամ տէտի , “ Օ՛անն
էտէրիմ քի՛ պու քարողիչլէր կի-
տիպ հեթանոսլարա թա՛լիմ էթ-
տիքտէ՛ , չօդ մո՛լթլու օլմալըտըր-
լար՝ օ դատար չօդ քարողիչ կիթ-
տիյինէ սէվինիրիմ : Այէր Ալլահ
պանա է՛օմրիւմիւ պաղըշլա՛ր իսէ ,
ումարըմ քի՛ պէն պիր քարողի՛չ խա-

Թու՛նու օլաճաղըմ, ա՛ղլըմտա մու-
պարէք Վուրթարըճըմըղըն հագ-
գընտա՝ հեթանսսլարա սէօյլէյէ
պիլէճէք չօգ շէյլէրիմ վար տըր :

Պիր գաչ կիւն կէչտիքտէ՛ն
սօնղրա՝ պիր տօսթու՛նուն էվլինէ
կիթտի, վէ օրատա տախի պու շէ-
յին հագգընտա պիր գաչ շէյ սէօյ-
լէտիյինտէ, պիր խաթու՛ն օնա
տէտի : «Վ՛մա էօյլէ քարողիչլէ-
րին՛նէ գատար սըգընթը չէքտիքլէ-
րինի պիլլըմիսին» : ()նտա՛ն սօնղ-
րա օնա պիր պաշլըճա քարողիչին
էղիյէթլէրինի նազլ էյլէտի, քի
օ՝ պիր զէնճիր իլէ պաղլանըպ զըն-
տանա աթըլտը, վէ պաշգա թա-
րիգ իլէ չօգ էղիյէթ չէքտի : Մա-
րիամ ճէվապ վէրիպ տէտի, «Վ՛վ-
վէթ, վալիտէմ օնլարը պանա օ-
գուտու, լաքին օլ զէման պո՛ւ վի-
լայէթտէ պուլունտուղու հալտէ,

Ճէննէթէ հէր նէ գատար եագըն
իտի իսէ , եինէ օրատան տախի թէ-
մամ օլ գատար եագըն իտի” :

Սարիամ պիւթիւն Մետարա-
նըն խըղմէթ ճիւլէրինէ չօգ ըիա՛յէթ
էտէր իտի , վէ օնլարըն իշի սալթ
էյլիք էթմէք օլտուղունտան՝ օնա
կէօրիւնիւր իտիլէր քի օնլար հէփ-
սինտէն զիյատէ լոլթֆ պուլմուշ
օլմալտըր : Պիր քէրրէ վալիտէ-
սինէ՝ “Պիլան քարողիչին տիւքեա-
նը նէ՞րէտէ տիր” տէյիւ սօրտու :
Սալիտէսի “()նուն տիւքեանը եօգ
տուր , լաքին պիւթիւն վագթընը
եկեղեցինին Փայիտէսի իշիւն վէ
էյլիք էթմէք իշիւն կէչիրիր , վէ
հէփ սահիհ վարդապետէր պու
հալտէ տիրլէր” , տէտիյինտէ՝ Սա-
րիամ չօգ ֆէրրահլանըպ տէտի .
“()հ , օնլարըն՝ խալգա թա՛լիմ ի-
ւէ էյի էթմէքտէն , վէ Մահա

խըղմէթ էթմէքտէն , պաշգա պիր
 իշէրի օլմատըղընա՝ նէ գատար սէ-
 վինիրիմ :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՊԱՊ

Պին սէքիղ եիւղ օթուղ սէնէ-
 սինտէ՝ շոկտեմբեր այընտա՝ Սա-
 րիամըն քէյֆի ափ անսըղ պօղուլ-
 տու : Ալէսսէվիյէ էքսէրի շէն իտի ,
 ամմա կիւնտէն կիւնէ զայիֆլէնմէ-
 տէ իտի : Պիր աղ վագթ տիքիշ տի-
 քէրէք՝ վէ չօճուգլարըն օյունլարընը
 սէյր էտէրէք քէնտինի էյլէնտի-
 րիր իտի , լաքին չափուք եօրուլտու ,
 վէ օնա հիչ պիր էյլէնճէ ֆերրահ-
 լըգ վէրմէղ իտի : Պիր կիւն՝ էօյ-
 լէնտէն սօնղըա՝ չօճուգլար դըպ-
 րատունտան կէլտիքլէրինտէ , օնուն

օտաւարն տա օյնաշար իտիւնէր . վա-
 լիտէսի Սարիամըն եիւղիւն տէ
 կէօղ եաշը կէօրմէյիլէ, “Աէ՞ օլ-
 տուն՝ սէվկիւլիւմ” տէյիւ օնա
 սօրտու : Սարիամ ճէվապ վէրիպ
 տէտի, “Ա” գլըմա թէէսիրլի պիր
 շէյ կէլտի վէ օնու սանա սէյլէյէ-
 ճէյիտիմ, ամմա չօճուգլարըն օյ-
 նայըպ կիւլտիւքլէրինտէն՝ իսթէ-
 տիյիմի սանա տէյէմէտիմ, պէնիմ
 իլէ պիր պաշգա օտայա կիտէ՞ր-
 միսին” : Ալիտէսի օնուն զայի՞ֆ
 օլտուղունու պիլմէյիլէ՝ օնուն եիւ-
 րէյի պի՛հուղուր վէ գասապէթլի
 հալտէ օլտուղունու կէօրիւնճէ,
 օնու պիր պաշգա թէնհա օտայա
 կէօթիւրտիւ : Սարիամ եինէ աղ-
 լամաղա պաշլայըպ տէտի, “Ա ա-
 լիտէմ՝ պու խասթալըղըմ էվվէլ-
 քի կիպի խօշ տէյիլ տիր . շիմտի
 էվվէլքի գատար ֆէրրահ տէյի-

լիմ , շիմտի էմվէլքի կիսկի եալը-
 նըզ տէյիլիզ , վէ օլ գատար օ-
 գույուպ տուա՛ էթմէյիզ , սէնի
 պու օտայա կէլմէյէ՛ պէնիմ իլէ
 տուա՛ էթմէք իչիւն իսթէտիմ :
 Պու կիւն օլ գատար խասթայըմ
 քի՛ տուա՛ էթմէյէ ճաՀտ էթտի-
 յիմ տէմտէ ա՛գլըմտան գաՀար ,
 կէօզլէրիմի գափայըպ տուա՛ էթ-
 մէյէ Հալըշտըմ , Փագաթ չօճուգ-
 լարըն շամաթասը՝ սէյլէմէյէ իս-
 թէտիյիմ Հէփ նէսնէլէրի պանա
 ունութտուրտու : Վ ալիտէսի տա-
 խի տէտի քի՛ “Վէմկիւլիւ գըզըմ”
 սէնին տուա՛նը իշիթմէյէ փէք իս-
 թէրիտիմ , լաքին շիմտի օլ գա-
 տար զայիֆսին քի՛ զանն էտէրիմ
 տիզ Հէօքէմէզսին” : Մարիամ տէ-
 տի “Հէր վէճՀիլէ տիզ Հէօքմէյէ
 պանա վաճիպ կէօրիւնիւր” : Վաքին
 պունու եափար իքէն , երգըլըպ

տէօշէմէյէ տիւշտիւ . պունտա՛ն
սօնդրա արթըգ տուա՛տա տիգ չէօ-
քէմէղիտի :

Կէօրիւնտիւ քի՛ ա՛ղալարը գուլ-
վէթտէն տիւշմէյէ պաշլամըշլար-
ըտը , վէ օտասընա գափա՛նմաղտան
էվվէլ պիլէ՛ կէղէր իքէն չօք քէրրէ
աշաղը՝ տիւշէր իտի : Տօսթլարը
հիչ էյի օլմայաճագ տէյիւ գօր-
գարլարըտը , լաքին քիւչիւք վիւ-
ճուտի իլլէթ սէպէպինտէն գուլ-
վէթտէն տիւշէր իքէն , ագը ա-
չըլմագտա՛ սաֆիլէնմէքտէ՛ վէ ճէն-
նէթէ վարմաղա չափուգ հաղըր-
լանմագտա՛ կէօրիւնիւրիւտիւ :

Վ ալիտէսի՛ օնուն եալընըղ գալ-
մաղիլէ տահա՛րահաթ օլաճաղընը՝
վէ ա՛գը մախսո՛ւս տիգդաթա
մուհթաճ օլտուղունու կէօրմէյի-
լէ , հէր կիւն պիր գաչ սա՛աթ եալը-
նըղ Սարիամ իլէ պուլունմասընը

Թէրթիպ էյլէտի : Պոլ՝ օլ քիւչիւք
 խասթայա փէք խօշ կէօրիւնտիւ .
 վէ կիւնտէն կիւնէ Վարիամ ա՛դ-
 լննն հէր պիր հալինի վալիտէսինէ
 սէրպէսթ սէօյլէր իտի : Շօգ քէր-
 րէ պէօյլէ տէրիտի , “Վէվկիւլիւ
 վալիտէմ” շիմտի էվվէլքի դատար
 Ֆէրրահ տէյիլիմ . գօրգարըմ քի՛
 եէնի պիր եիւրէյիմ եօգ տուր ,
 գօրգարըմ քի՛ եինէ քէօթիւ օ-
 լույօրում : () հ վալիտէմ” քէրէմ
 էյլէ , պէնիմ իչիւն տուա՛ էթ քի
 պէնտէ եէնի պիր եիւրէք օլտու-
 ղունուն , եախօտ օլմատըղնն
 Ֆարգընա՛ վարա պիլէյիմ , վէ է-
 յէր վարըսա , եիւրէյիմ Ֆէրրահ
 օլտուն” :

Պա՛ղը տէֆա՛ չօգ մէրագլը՛ իտի ,
 վէ քէօթիւ եիւրէյինին հագգըն-
 տա տիւշիւնիւպ՝ սահիհ քրիստո-
 նեայ տէյիլիմ տէյիւ դօրգտու-

զունուն հագգրնտա սէջլէյէրէք
 աղլարըտը: Պոլ մէրագը հալի՝ իքի
 իւչ հաֆթա՝ դատար սիւրտիւ:
 Քարոզիչի օնա պագմաղա սըգ սըգ
 կէլիրիտի, վէ օնունլա պիր գաչ
 տէֆա՝ Յիսուս Քրիստոսուն պոլ
 տինեատա ինսանլար իչիւն չէք-
 տիյի սըգլէթլէրինին հագգրնտա
 սէջլէշէրէք՝ օնուն խաչ իւզէրին-
 տէ գուրպան օլուպ՝ պիղի Մլահ-
 ըլա պարըշտըրմասը նէ օլտուղու-
 նու օնա պէյան էտէր իտի: Պուն-
 լար իլէ Սարիամ էվվէլքինտէն
 տահա էյի պիլտի քի՝ ճանը հէր նէ
 դատար հագիր վէ չօգ կիւնահքեար
 իսէ տէ՝ Յիսուս Քրիստոս օնու
 թէմիղլէյիպ գուրթարա պիլիր,
 պունուն իչիւն քէնտի քէնտինի
 տահա զիյատէ օնուն էլինէ պիթ-
 թէմամ թէսլիմ էտէրէք՝ րահաթ-
 լանտը: Ս է օնտան սօնդրա, օ պիր

տիւննատա հալիմ ֆէնա օլաճադ
տէյիւ արթըզ հիշ շիւփհէլէնմէզ
իտի : Պա՛ղը վազթ տէրիտի քի ,
“Օանն էտէրիմ քի՝ արթըզ եէնի
եիւրէյիմ եօգ տուր տէյիւ՝ հիշ
գօրգմայաճաղըմ” :

Երեսմբեր այրնն իչինտէ՝ ալ-
թը եաշընա կիրէճէյիքէն , ազա-
լարընն գուվլէթինի օ գատար
գայպ էթտի քի , նէ այաղա գալգա
պիլիր իտի , նէ տէ օթուրա պիլիր
իտի , վէ քէնտի քէնտինէ եէմէք
եէմէյէ տախի գատիր տէյիլ իտի :
Պու հալտէ իքէն , սալթ պիր քէր-
րէտէ՛ն մա՛տա՝ կէզէմէյօրում տէ-
յիւ գայը չէքտիյի իշիտիլմիշ տէ-
յիլ տիր : Պիր միւֆէրրիհ կիւնտէ՝
գարընտաշլարը վէ գըզ գարըն-
տաշլարը օտասընա կիրմէյէ իզլին
ալտըլար , վէ Վարիամ օնլարըն օյ-

նաշտը գլարընը սէյր էտէր իբէն ,
 վալիտէսի սօրառու , “Պունլարըն
 շամաթասը սանա թա՛ծիղլիք վե-
 րիյօրմու՝ գըղըմ” : () տախի՝ չօգ
 թաթըլը՝ գ իլէ տէտի , “() Տ , խա-
 յըր վալիտէմ՝ օնլարա պագմաղա
 չօգ սէվինիրիմ , վէ պա՛ղը վագթ
 օնլարըլա օյնամաղա՝ արղուլէ-
 րիմ” : Պու մաղլում սէօղ՝ վալի-
 տէսինին եիւրէյինէ փէք տօգաս-
 տը . չիւնքի քիւչիւք նաշար գըղը-
 նա պագարագ՝ եիւրէյի աճընըր-
 ըտը . լաքին եիւրէյինին էֆքեա-
 րինի զապթ էտիպ օնա տէտի ,
 “() նլարըլա օյնայամայօրում տէ-
 յիւ Տիչ կիւճիւնէ կիթմէղ՝ զանն
 էտէրիմ . ՄլաՏըն պու էթտիքլէրի
 Տէփ Տագգ տէյի՞լմի” : Սարիամ
 ճէվապ վէրիպ տէտի , “\, ա՛ վալի-
 տէմ՝ պէն Տալիմտէն խօշնուտում .
 տիւշիւնմէմ քի ՄլաՏ պանա

զոյւլմ' էտէյօր . օ՛ պէնիմ խասթա՛
օլտուղումու պիլիւր , վէ պէնի պաշ-
դա չօճուղլար կիպի սաղալթմաղա
դուտրէթի վար" :

Ա՛ լիտէսինին տօսթլարընը վէ
Ֆամիլեասընըն հէր պիր ա՛ղասընը
կէօրմէսինի հաղղ էտէրիտի . լա-
քին էքսէր զէմանը վալիտէսի իլէ
եալընըղլըգտա օլուպ՝ օնուն իլէ օ-
գումագտա՝ տուա՛ էթմէքտէ՛ վէ
իլահի օգումագտա սարֆ էթմէ-
սինի տահա՛ զիյատէ սէվէր իտի :
Պու շէյ՝ պա՛ղը քէրրէ փէք շիտ-
տէթլի օլան աղըրլարընտա՝ օնա
աղիմ կէօնիւլ խօշլուղու վէ թէ-
սէլլի վէրիւրիտի :

Արիամ չօդ զէման տէրիտի ,
“Ա՛իւպարէք Վուրթարըճըմըղ
եիւրէյիմէ րահաթ վէրմէյէ եա-
գըն տըր” : Ա՛ է օ՛ պիր կէճէ փէք
խասթա իքէն , վալիտէսի եօրղուն

օլմանդիլէ օնա՝ կիտիպ աղաճըդ բա-
 Տաթլանայրմ բաղի օլուրմնուսուն
 տէյիւ սօրտուղունտա՝ “ ()Տ , էվ-
 վէթ վալիտէմ , սէն վէ փէտէրիմ
 եինէ օլ զէման պանա եագըն օ-
 լաճագսընըդ : լաքին Նիսուս Քը-
 րիստոս սիզտէն տաՏա եագըն
 տըր” , տէտի :

Պիր կիւն՝ պիր ազ էյիճէ օլմա-
 դըլա , գըղգարընտաշլարընըն եա-
 նընա՝ կէլմէլէրինի իսթէտի , վէ օն-
 լարը կէօրիւնճէ չօգ շաղըրգտա՝
 կէօրիւնտիւ : Պիր ազ վագթ օն-
 լարըլա սէօյլէշտիքտէն սօնդրա ,
 չօգ քէրրէ էվվէլ սէօյլէմիշ իտիյի
 կիպի՝ եինէ սաղըրգլարը վէ աղա-
 լարընը գուլլանա պիլտիքլէրի ի-
 չիւն ՎլաՏա մէմնունիյէթ կէօս-
 թէրսինլէր տէյիւ նասիՏաթ վէ-
 րիպ՝ սաղալմաղա իւմիտիմ եօդ
 տուր , տէտի : ()նտաւն սօնդրա՝

“Սիղէ պիր սէօյլէյէճէյիմ վար տըր” տէյէրէք՝ իսթէտի քի՝ տաճա եագըն կէլսինլէր, վէ օնլարա տէտի, “\սթէրիմ քի պու շարականըն տէտիյինի Փիքրինիլտէ սագլայասընըլ” : () Լ շարականըն մէֆհուսու պու տուր :

“Պիր էպէտի ճէհէնէմ՝ վէ տիւքէնմէղ ա՛ղապլար վար, քի կիւնաճքեարլար օրատա՝ դարանլըդտա աթէշին իշինտէ զինճիրլէր իլէ (պաղլը) սաքի՛ն օլաճագլար” :

Ա է սօնղրա սէօյլէտի, “Պունու սէօյլէտիյիմ՝ պէն օրայա կիտէճէյիմ տէյիւ գօրգտուղումտան տէյիլ տիր : Օանն էտէրիմ քի, պէն օլ միւպարէք տիւնեայա՝ կիտէճէյիմ : \աքին իսթէրիմ քի՝ խաթրընըլա՝ կէթիրէսինիլ, քի էյէր հէփ կիւնաճլարընըլտան փիւշման օլուպ՝ թէօպէյէ կէլմէ-

տէնիդ , Էլպէթէն օրայտ կիտէ-
 ճէքսինիդ : Պէնիմ գրգ գարըն-
 տաշլարըմ՝ պու տիւնեատա իքէն
 Նլաճը սէվիպ՝ օնա խըզմէթ էթ-
 մէլիսինիդ , վէ կիւնաճլարընըդն
 ճիւմէսի ա՛ֆ օլունմագ իչիւն տուա՛
 էթմէլիսինիդ : Այէր էյլէ էթ-
 մէսէնիդ , կէօքտէ պիրի պիրիմիդէ
 Տիչ գավուշմայաճաղըդ , վէ խաթ-
 րընըդա կէթիրին քի՛ եինէ օլ շա-
 րականտա պէյլէ տէնիլմիշտիր :

“Վէյիւն իւսթիւնտէ պիր շաղ-
 րդ վէ մուհապպէթ ճէննէթի
 վար . վէ ա՛ղիդ չօճուգլար էօլ-
 տիւքլէրի զէման օլ մահալէ վա-
 րըրլար” :

Իմտի , օրատա պանա գավուշ-
 մաղա չալըշաճա՛ղընըդա մութլագա
 պանա սէօղ վէրին” :

Ալալիտէսի Սարիամըն չօգ եօ-
 քուլտուղունու կէօրմէյիլէ , տէտի .

“ՆՅ սէվկիւլիւ գըղըմ՝ ումարըմ
 քի՝, գըղգարընտաշլարըն՝ օնլարա
 տէտիյինի, վէ օնլար իչիւն պուճէ
 քէրրէ տուա՝ էթտիյինի ագըլլա-
 րընա սագլայաճագլար : (խմտի-
 լիք արթըգ օնլարըլա սէյլէշմէ-
 սէն էյի օլուր” : Այքին Արիամ
 տէտի, “Աճ սէվկիւլիւ վալիտէմ՝
 տաՀա սէօղիւմիւ պիթիւրմէտիմ .
 պէն քէնտիմ տուա՝ էթմէլիյիմ
 քի՝ ԱլաՀ պէնիմ սէյլէտիքէ-
 րիմ շէյլէրի խաթըլարընա՝ սագ-
 լաթտըրա” : ()Լ զէման չօգ ա՛շգ
 իլէ տուա՝ էթտի, վէ էփէյի վագթ
 տուա՝ տա տուրտու, վէ չօգ Հարա-
 րէթինտէ՛ն պիր իքի տէֆա՝ էլինի
 գալտըրտը : ()նտան սօնղըա՝, վիւ-
 ճիւտինին պիւթիւն գուվվէթի
 կիթմիշ օլուպ՝ արթըգ պիր տաՀա
 էլլէրինի Հիչ գըմըլտատամագըտը :
 Պիր կիրակի կիւնիւ աղշամ իւս-

Թիւ տէտի , “Պու կիրակի կ'ընիւ սայ.քի պիթմի'շ տիր , պանա կէօ-
րիւնիւր քի՝ պու կ'ընիւ ա՛ղեղլի-
յիլէ կէչերմէտիք . լաքին պուրատա
չօգ զէման տաճա գալմայաճա-
ղըմ , վէ սէմամի էվիմէ եէթիշտի-
յիմ կիպի՝ օրատա հէր կիւն կի-
րակի օլաճագ տըր՝” : Վիրակի կիւ-
նիւ հէր քէսին՝ գատիր օլտուղու
Թագտիրտէ իպատէթ ճէմի՛յէթի-
նէ կիթտիյինի արղուլէմէյիլէ , չօգ
տէֆա՛ տէր իտի , “Վեաշ.քի , պի-
ղիմ քարո՛ղիչիմիղ չաղըրլըպ տա
գօնշուլարըմըլտան տախի պիր գաչ
քիշի եանըմըլա պիրիքէլէր , վէ
պուրատա տո՛ւա՛ էտէ պիլէյիտիք :
Պէն օնլարըն տո՛ւա՛ էթմէլէրինի ,
վէ շարական օգուճալարընը իշիթ-
տիյիմտէ , չօգ սէվինէճէյիտիմ” :

Պիր կիւն գըղ գարընտաշլարըն-
տան պիրիսի՝ պիր Թէմպիհէ փէք

կէօնիւ լսիւ զլիւզ իլէ ի թաա' թ է թ-
մէ յիլէ, Սարիամ օնա տէտի, «Պիր
շարական պէօյլէ տէր», «Սապա-
տէն գօրգմասընը իսթէյէն չօ-
ճուգլար՝ խօճալարընըն տէտիք-
լէրինէ գուլագ վէրսինլէր, վէ ա-
թալարընըն սէօղլէրինէ րիա'յէ թ
իլէ ույուպ՝ սէվինճ իլէ ի թաա' թ
է թսինլէր»: Սաթէտիյիմ շէյ պու-
եա'նի վալիտէմիզին թէնպիհինէ
«էվլէնճ իլէ ի թաա' թ է թմէնիզ
տիր»:

Սահալէսինտէ Փագիր վէ խաս-
թա պիր գարը վարըտը, քի Սա-
րիամ տայիմա օնու աճըրըտը: ()-
նուն հագգընա պիր կիւն վալիտէ-
սինէ տէտի, «Վ չալիտէմ» պանա
կէօրիւնիւր քի՝ շիմտիյէ գատար
Նլահ իջիւն տախի հիւ պիր շէյ
եափիմատըմ, լաքին պիր շէյ եափ-
մաղա անդու էտիյօրում: (Շ իմտի

խառնութեան օլտուղումտան՝ սէնին իլէ տըշարը չըգմաղա վէ ֆաքիր կիւնաճքեարլարա կիտիպ օնլար իլէ սէյլէշմէյէ գատիր տէյիլիմ, ամմա Մլաճ գատիր օլամատըղըմը պիլիր . իմտի պու չալտէ իքէն՝ էյէր օ ֆագիր գարըյա պիր շէյ եօլլարսամ, վէ սիզին վասիգանըղ իլէ օնա պիր գաչ սէօղ տախի սէյլէրսէմ, Մլաճըն ինտինտէ՝ պունու պէն քէնտիմ եափմըշըմ կիպի տէյիլի տիր” :

() Ը զէման , տօգուղ եաշընտա օլան պէյլիք գըղգարընտաշընա տէօնիւպ տէտի , ‘Վյէր ոաճիճ քրիստոնեայ օլսայրտըն , Յիսուս Քրիստոսուն չադգընտա ֆագիր կիւնաճքեարլարըլա սէյլէշմէյիլէ նէ՞ գատար էյլիքլէր էտէ պիլիր իտին : Պիր քէրրէ տիւշին , նէ գատար էյլիք էտէ պիլիրսին , սէն

պէնիմ դարաՓրմտան կիտուպ՝ օ
 խասթա գարըյը կէօրէ պիլիը ի-
 տին , վէ պէնտէն օնա պիր շէյ տա-
 խի կէօթիւրէ պիլիը իտին , լաքին
 օազը՝գ պանա , սահիհ պիր քրիս-
 տոնեայ օլմատըղըն ա՛գլըմա կէլ-
 տիքճէ պանա նէ՞ գատար գա՛սա-
 վէթ վերիը : Վուրթարըճըմըղըն
 մերամը պո՛ւ տուը քի՛ օնուն խաթ-
 րը իչիւն կիտուպ Ֆուգարալարը
 խասթալըգլարընտա կէօզէտէլիմ ,
 վէ պիղիմ օլան շէյլէրիմիղին պիր
 միգտարինի օ՛նլարա վերէլիմ” :
 Ս է վալիտէսինէ տէօնիւպ տէտի ,
 “ՂՅ սէվկիւլիւ վալիտէմ” օ Փա-
 դիր գարըյա պիր շէյ եօլայըպ՝
 պունու գըղըմ եօլատը տէյէճէ՞ք-
 միսին . վէ նէ սէյլէյէճէյինիղի
 սիղէ տէյի վերէյիմ” : (Թէքրար
 գըղ գարընտաշընա տէօնիւպ տէ-
 տի , “Սանա պագտըղըմտա , եիւ-

րիւմէյէ՝ հէմ իսթէտիյինի էթ-
մէյէ գատիր օլտուղունու կէօր-
տիւյիւմտէ, իսթէրիւմ քի՝ Մլաճը
սէվիպ օնա իթա՝ աթ էտէսին : ()
պէնիւմ ա՛ղալարըմը իշէ եարամա՛ղ
էյլէտի, ամմա պունու քէնտիմէ
ղուլմ սայմամ, չիւնքի եիւրէյիւմ
Փէրրա՛հ տըր : Իսթէրիւմ քի սաղ-
լըղըն վար իքէն՝ Մլաճա գուլլուգ
էտէսին : Օ՛անն էթմէմէլիսին քի,
էկէր սապա՛հ վէ ախշամ տո՛ւա՛ է-
տէրսէն, Մլաճ սէնի ա՛ֆ էտիպ՝
խասթա օլտուղուն զէման սանա
թէսէլլի վէրէճէք տիր, օ՛հ խայր,
սէն հէր տայիւմա օնու սէվիպ՝ օնա
գո՛ւլլուգ էթմէլիսին” :

Ա ալիտէսի պու սէօղիւ իշի-
տինճէ, եիւրէյի չօգ թէվրէնիպ
տէտի, “Ալըղըմ” Մլաճ սէնի նէ
գատար չօգ սէվտիյինի՝ վէ օնո՛ւն
իչիւն սէն մութէսէլլի օլմագ կէ-

րէք իտիյինի խաթրըմա կէթիր-
տիւմ : Վէնի ամանսըզ՝ պաշգա չո-
ճուգլարա էթտիյի կիպի՝ պիր ֆէ-
նա ի լէթ իլէ ալա պիլիր իտի , վէ
պու թագտիրտէ՝ Վուրթարըճը-
մըզն սէնին իչիւն նէ գատար իս-
քէնճէ չէքտիյինի տիւշիւնմէյէ՝
եա սանանէ գատար թէսէլի վէրէ
պիլտիյինի անկլամաղա միւնասըպ
վագթըն օլմազըտը : Վէլքի Մլաճ
կէօրտիւ քի՝ սէնին քիւչիւք այագ-
լարըն տօղըու եօլտան սամիրպ՝ քէօ-
թիւ եօլարտա կէզէճէք իտի , վէ
օնոն իչիւն պու գատար վագթ օն-
լարը եիւրիյէմէզ էյլէտի” :

Սարիամ վալիտէսինին սէօզլէ-
րինի քէսիպ տէտի՝ “Վճ. սէվկիւլիւ
վալիտէմ՝ սէնին պու սէօզիւնիւ ի-
շիթմէյիլէ՝ չօգ միւթէսէլի օլո-
րում” : Վալիտէսի եինէ սէօճպէ-
թէ պաշլայըպ տէտի , “Վէնին քիւ-

չիւք էլէրինի տախի գըմըլտանմա՛ղ
էյլէտի . Ըլա՛հ պունու՛ պէլքի
քէօթիւլիւք էտէճէքլէրինի կէօր-
տիւյիւնտէ՛ն էթտի . օ՛հ , Ըլա՛հ
քիւչիւք Սարիամա նէ գատար քէ-
րիմ տիր” :

Սարիամ տէտի , “Նվվէթ վա-
լիտէմ՝ պէն քէնտիմի փէք սաա՛-
տէթլու սայարլմ : Պիր շարական
վարտըր քի տէր . “էմ մէլէք օ-
լայրմ” . օնու պանա սէյլէյէճէք-
միսին” : () Լ զէման վալիտէսի օլ
շարականը սէյլէտի , քի օնուն
մէֆհումու պու տուր :

“Ե իմտի չըգայրմ , վէ օնլար իլէ
պերապէր շարական օգույսլմ .
հէմ պիր մէլէք օլայրմ : Նյ գալ-
պիմ՝ էլիմ՝ գուլաղլմ վէ տիլիմ՝
պուրատա սիղին իչիւն սէվինճ խըղ-
մէթի վար” :

() նտան սօնղրա Սարիամ վա-

լիտէսինէ՝ պիր սէվտիյի շարական
տաճա՝ սէօյլէթտի :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՊԱՊ

Սարիամըն ա՛ գլը չօգ քերրէ ա՛-
ղիզ վէ ֆերրահլը հալտէ կէօրիւ-
նիւրիւտիւ, վէ օ՛լ վագթըն չօղու-
նու տուա՛ էթմէքտէ՝ վէ շարական
օգումագտա կէչիրիրիտի : Պիր
քերրէ՛ անճագ պիր գաչ սաա՛թ
տաճա եաշայաճագ զանն էթմէյ-
իլէ, գըզ գարընտաշլարընը կէօր-
մէյէ իսթէտի, վէ օ անտէ տէտի,
“()հ, օնլարըն էյի քրիստոնէսալար
օլմալարընը նէ գատար չօգ արզու
էտէրիմ” : Ա՛ է օտայա կիրտիք-
լէրինտէ՝ օնլարա տէտի, “ՂՅՅ սէվ-
կիւլիւ գըզ գարընտաշլարըմ՝ փէք

զայն ֆիմ . չօգ լազըրտը էտէմէմ ,
 լաքին չօգ արզուէրիմ միւպարէք
 Վուրթարըճըմըզը սէվէսինիզ :
 Պէլքի Մլաճը սէվմէք զօր տուր
 զանն էտէրսինիզ , լաքին էօյլէ տէ-
 յիլ տիր , փէք գօլայ տըր , էյէր
 վագթընտա Վապպիմիզէ խըզմէթ
 էթմէյէ պաշլարսագ , փէք գօլայ
 տըր . լաքին կիւնահտա միւտաւի-
 մէթ էտէնլէրին եիւրէքլէրի փէք-
 լէնիր : Ա է միւպարէք Վուրթա-
 րըճըմըզ տէր , “Պօյունտուրուզու-
 մու իւզէրինիզէ գալտըրըն , վէ
 պէնտէն էօյրէնին . զիրա պօյուն-
 տուրուզում լաթիֆ՝ վէ եիւքիւմ
 հաֆիֆ տիր” : Վէրէմ էտին ,
 պանա սէօզ վէրին , քի սիզէ եէնի
 եիւրէք վէրսին տէյիւ՝ Մլաճա
 տուա՝ էտէճէքսինիզ : Այլէ էթ-
 տիյինիզ հալտէ՝ տուա՝ էյլէմէք
 նէ գատար գօլայ՝ վէ նէ գատար

Զօհ ֆերրա՛հը օլաճագ տըր : Պէն
 էվվէլա դանն էտէրիտիմ քի՛ նի-
 յաղ էյլէմէք փէք զօ՛ր տուր , վէ
 Նլա՛հ պանա հիչ եէնի եիւրէք
 վէրմէյէճէք գըյաս էտէրիտիմ .
 լաքին էյլէ տէյիլ , մոլթլագա սի-
 զի իշիտէճէք , զիրաօ պէյլէ տէ-
 յօր , “Պէնի սէվէնէրի սէվէրիմ ,
 վէ պէնի էրքէն արայանլար՝ պէնի
 պուլաճագլար” . անտէն գըղ գա-
 րընտաշլարընըն աղլատըղընը կէօր-
 տիւյիւնտէ , տէտի , “Հիսուս Քր-
 իստոս պէյլէ սէյլէր : “Զօճուգ-
 լարը գօյվէրին , վէ օնլարը պանա
 կէլմէքտէն մէն՝ էթմէն . զիրա
 կէօքլէրին փատիշահըղը պէյլէլէ-
 րին տիր” . (Մատթ . ԺԺ . 14 :)

“Սէվկիւլիւ գըղ գարընտաշլա-
 րըմ՝ էյէր սահիհ քրիստոնեայ ի-
 սէնիղ , ճէննէթէ կէլտիյինիզտէ՛
 5

« Զեփ կէօղ եաշլարընըդը սիլէճէք տիր » :

Պու սէօղլէր վալիտէսինին եիւրէյինէ օլ գատար չօդ տօգանտը , շէօյլէ քի՝ քէնտիսինի դապթ էտէմէտի . վէ Վարիամ օնուն աղլատըղընը կէօրտիւքտէ , օնա տէօնիւպ տէտի , « ՎՅ սէվկիւլիւ վալիտէմ » Վրիստոս սէնին տախի կէօղ եաշլարընը սիլէճէք տիր . չիւնքի օ պէօյլէ տէյօր :

« Վ է Մլաճ օնլարըն կէօղլէրինտէն չէր կէօղեաշընը սիլէճէք տիր » : Յայտ . է . 17 , վէ իմ . 4 :

« Վա՛ սէվկիւլիւ վալիտէմ » պէն ճէննէթէ կիթտիյիմտէ՝ պէնիմ իչիւն աղլամա , չիւնքի պէն օլ դէման սաա՛տէթլու օլուպ՝ օլ վադըթ Մլաճը իսթէտիյիմ գատար մէտճ էտէճէյիմ » : Վըզ գարընտաշլարընը օտատան չըգմագտան եվվէլ

էօփտիւ, վէ կէճէնիղ խայր օլսուն
 տէտիքտէ՛ն սօնղրա՝ օնլարա տէտի,
 “Պէլքի պէն սապահա սաղ չը՛գ-
 մայաճաղըմ, գապիլ տիր քի՛ պէ-
 նի կէօքտէքի եերիմէ կիթմի՛շ
 պուլաճագսընը՛” : Վըղ գարըն-
 տաշլարը յըլա սէօյլէշտիյինտէն օլ
 գատար եօրուլտույուտու քի, սա-
 պահա սաղ չըգմայաճաղընա գօր-
 դուլտու . լաքին օնա՝ եօրկունլուգ
 միհնէթ վէ էզիյէթ իլէ տօլու չօգ
 կիւնլէր թագտիր օլունմուշուտու,
 վէ նագլ էթտիյիմիղ կիպի չօգ սէ-
 յիրլէր զուհուր էթտի : Զօգ քէրրէ
 ափ անսըղ էօլէճէք կէօրիւնիւրիւ-
 տիւ, վէ օլ գատար չօգ զօր իլէ նէ-
 ֆէսլէնիրիտի քի, զահիրան մութ-
 լագա էօլիւմ հաղըր կէօրիւնիւրիւ-
 տիւ . լաքին պիր գաչ սաա՛թ սը-
 գընթը չէքտիքտէ՛ն սօնղրա՝ քէն-
 տինէ կէլիւր իտի, վէ սիմասը միւ-

նէվիւեր օլուպ՝ սաղլըղընտա կիպի՝
 թաթըլըդ իլէ կիւլիւմսիւյէրէք՝
 տօսթլարընա սէլամ վերիպ եա-
 նընտա պուլունան հէփ տօսթլա-
 րընըն սէֆալարընա տախի՝ իլհագ
 օլուրուտու :

() վագթլարտա՝ Վաթան իս-
 մինտէ, տինտաւր պիր չօճուղուն
 էօմրիւնիւն նագլիյէթի պասըլմըշ-
 րտը : Պու քիթապըն պիր փարչա-
 սընը օնա օգուտուգլարընտա, օն-
 տան չօգ խօշլանտը, վէ օլ. քիթապ-
 տան օնա պիր կէօնէ պիր մատ-
 տէ օգունտուգչա՝ տէրիտի, «Պէն-
 տէ դըպդը էօյլէ տույարըմ» : Պիր
 քէրրէ տէ պէօյլէ տէտի, «Փէք էյի՝
 պու քիւչիւք օղլան սէլամէթ կէօք-
 տէ տիր, վէ զանն էտէրիմ քի՝ պէն
 տախի պիր գաչ կիւնտէ՝ն սօնղրա՝
 օրատա պուլունաճաղըմ» : Վա-
 րընտաշլարը պու քիւչիւք նագլիյէ-

Թի. Ֆամիլեալարընտա օգուտուգ-
լարընտա, պիրիսի տէտի, “Պու
պիզիմ քիւչիւք Մարիամա պէն-
դէյօր, պի’այնիհի օտա օնուն կիպի
սէյլէյօր, վէ տայիմա էյլէ սէյ-
լէմիշտիր” :

Նոյեմբեր այընտա պիր կիրակի
կիւնիւ՝ Մարիամ օլ գատար սը-
գընթըլը պիր կիւն կէչիրտի, քի
ագշամա սաղ չըգաճաղընա շիւպհէ
վարըտը: Ագշամ օլտուգտա, վա-
լիտէսի օտասընտան չըգտը, վէ
տէօնտիւյիւնտէ՝ Մարիամը տէօ-
շէքտէն գալգամը՝ վէ փէտէրինին
պիր մէշհուր քարոզիչին վարքընըն
հապգընտա օգուտուղունա գուլագ
վէրիր կէօրտիւքտէ՝ Թա’աճիւպ է-
տէրիտի: “Մհ” (տէտի Մարիամ)
“Պու ատէմին՝ օ գատար էյի պիր
քահանայ վէ քարոզիչ օլտուղու՝
պանա նէ գատար Փէրրահլը’գ վէ-
րից” :

Պունտան պիրազ վադթ սօնդրա
 օնա պէօյիւք պիր սըգլէթ պաստը ,
 վէօլ սըգլէթ կէչտիյի կիպի տէտի ,
 “Վյ վալիտէմ” եինէ կէրի կէլ-
 տիւմ” : Ա տլիտէսի տէ տէտի , “Նի-
 չին դըղըմ” էօլիւյօրսունմու զանն
 էթտին” . Սարիամ ճէվապ վէրիպ
 տէտի , “Վւվլէթ վալիտէմ” զանն
 էթտիւմ քի՝ նէֆէսիւմ քէսիլիյօր ,
 վէ Մւլաճ չափուդ պէնի եանընա
 ալաճագ . լաքին պէնի եինէ պրադ-
 տը , վէ տաճա եաշայաճաղըմ , վէ
 պէլքի տաճա չօդ չէքէճէյիւմ վար
 տըր : Վօլէճէքմիյիւմ , եա սաղա-
 լաճագմըյըմ տէյիւ . չօդ տիւշիւն-
 մէյի իսթէմէմ : Մըղում պոլ քի՝
 Մւլաճ իսթէտիյի կիպի էյլէյէ :
 Պիլիւրիւմ քի՝ տաճա չօդ չէքէ պի-
 լիւրիւմ . լաքին միւպարէք Վուր-
 թարըճըմըղ : Յիսուս Վրիստոսուն
 պէնիւմ իշիւն չէքտիյի գատար՝ աս-

լա չէքէմէյէճէյիմ : () պէնի միւ-
թէսէլլի էտէ պիլիւր . վէ հէմէն
շիմտի պանա թէսէլլի վերիյօր :
Պէն հալիմտէն չօգ խօշնուտ օլուպ
Ֆերրա՛հըմ : Այս սէվկիւլիւ վալի-
տէմ՝ իսթէրիմ քի պանա՝ Ալահը
մէտհ էթմէյէ եարտըմ էտէսին :
Պիւր սէմամի շարական օգո՛ւրմու-
սուն . () նու մէտհ էթմէյէ իսթէ-
րիմ , օհ , օնա համտ էյլէմէյէ իս-
թէրիմ՝ : () զէման անասը պիւր
շարական օգուտու , քի օնուն մա-
նասը պո՛ւտուր :

“ՎՅյ մութլու ճանլար՝ պէնի
պուրատա կերիյէ պրազըպ նէ
թէզ կիտէրսինիզ . շիմտի Վապպըն
հագգ վէ քերիմ օլտուղունու անկ-
լատըմ , իմտի պէնիմ իչիւն պէք-
լէմէյին . վէ հէր իշինիզի թէքմիլ
էտիպ՝ էվինիզ օլան սէմամի տիւն-
եայա վարտըղընըզ՝ վէ օրատա պու-

լունան ա՛ղիզէրին հէփ իզգէթինի
կէօրտիւյիւնիւզ վազրթ , օ՛ զէման
պէնի տէ պէքլէյին” :

Սարիամ թէքրար տէտի , “Վճ-
վէթ , թաթլը վալիտէմ” պէն կէօյէ
վարտըղը՝մ զէման՝ օ զէման սէնի
պէքլէյէճէյիմ , սէնի կէօրմէյէնէ
գատար արզուլէյէճէյիմ” : Նստէն
վալիտէսի տէտի . “ՎՅ զըղըմ” ին-
շալլահ օրատա հէփիմիզ պիրլէքտէ
օլաճաղըղ , վէ Մլահըմըղը՝ հէմ
էպէտի փատիշահըմըղը մէտհ էտէ-
ճէյիզ” : Պու արատա՛ , Սարիամ
վալիտէսինին քէլամընը քէսիպ
տէտի . “()հ , էվվէթ վալիտէմ”
պու իւմիւտ եիւրէյիմէ նէ գատար
ֆէրրահըղ վէրիր : ()րատահէֆէ-
թիզ պիրլէքտէ՝ հէփ պու ֆամիլեա՛
Մլահը մէտհ էտէճէյիզ . օհ , նէ
գատար մութլու օլաճաղըղ : Պէն՝
Մլահըն միւնասիպ կէօրտիւյիւ

գատար խասթալըդ չէքմէյէ կէր-
 չէքտէն հաղըրըմ, չիւնքի օ՝ աղ
 վագթ սիւրէճէքտիր” : Անտէն պիր
 աղ վագթ կէչտիքտէն սօնղրա՝
 եինէ տէտի, “Պու էվէ կէլէն պիւ-
 թիւն էյի քրիստոնեայ տօսթլարը-
 մըղ տախի ճէննէթտէ Ալահա
 համտ էտէճէքլէր : Խաթէրիմ քի
 օ սէօղլէրի եինէ տէյէսինիղ, վա-
 լիտէմ” : Աէօրիւնտիւ քի պուսէօղ՝
 եանի, “հէլէիղ պիւլէրէ”, եիւրէ-
 յինի իֆրաթ սէվինճ վէ սուրուր ի-
 լէ տօլտուրտու, վէ տէտի, “() հ, նէ
 գատար խաթէրիմ քի՝ սահիհ քրիս-
 տոնեալար հէփ զավալը կիւնահ-
 եարլար իչիւն տո՛ւա՝ էտէլէր քի՝
 օնլար () իսուս Քրիստոսու սէվէ-
 լէր : Պու սէօղլէր՝ եա՛նի Ալահը սէ-
 վէնլէրին ճի՛-հէա՛ի օնու ճէննէթտէ
 պիրլիքտէ մէտհ էտէճէքլէրի պա-
 նանէ՝ գատար ֆէրրահլըդ վէրիը” :

Էր կիւնքի չէքտիյի աղըըւ-
 րընա հաֆիֆլիք վէրէն էն պէօյիւք
 շէյ՝ մագամ իլէ շարական օգու-
 մագ՝ վէ աւետարանտան պիր գաչ
 միւնասիպ խանէլէր՝ եախօտ անղ-
 լայա պիլտիյի պաշգա էյի քիթապ-
 լարտան օգումագ իտի : Տիգգաթ
 էթմէյէն պիր սէյիրճիյէ կէօրիւնէ
 պիլիրիտի քի՝ Մարիամըն սըգ սըգ
 օգումագա վէ շարական օգումագ-
 ղա օլան պոլ գատար արգուսու՝ ա՝
 տէթտէն իլէրի կէլէն պիր շէյ օ-
 լուպ՝ սէսին մագամը օնու ույգույա՝
 տալտըրըյօր : Աքին հագիգաթը՝
 էօյլէ տէյիլ իտի , չիւնքի օ՝ տիգ-
 գաթ իլէ տինկլէր իտի , վէ օլուր
 օլմագ շէյէ պէյէնմէյիպ՝ անճագ՝
 քիթապլարտան վէ շարականլար-
 տան քէնտի սէչտիյի շէյլէրի օ-
 գուտուրուտու , շէյլէ քի օլ գա-
 տար քիւչիւք պիր չօճուղուն սէչ-

տիյինի՝ էթրաֆընտաքի օլանլար
 կէօրտիւքէրինտէն՝ թաա՝ ճիւղդա-
 լըրլարըտը : Զօգ րուհանի պէյիթ-
 էր՝ օնլարը կիւնտէն կիւնէ իշիթ-
 միշ իսէ տախի՝ եինէ օնա պըտկըն-
 լըգ կէթիրմէղէր իտի, վէ չօգ
 քէրրէ եիւրէյինտէ տույտուղու
 շէյլէրի՝ վէ իսթէքիքէրինի եղ-
 պէրլէմիշ իտիյի պիր պէյիթ իլէ
 պէյան էտէրիտի : Ա է չօգ զէման
 փւրէն խասթալըղընտա՝ օնա չօգ
 քիթապլար օգուենույօրուտու, լա-
 քին օնլարըն պա՝ զըպընը պիր քէրրէ
 տինկլէտիքտէն սօնկրա՝ պիր տահա
 տինկլէմէսինի իսթէմէղիտի . վէ
 տինկլէտիյի նէսնէլէրին հագգըն-
 տա էյլէտիյի սէօյլէտիյի սէօղլէր-
 տէն՝ նէտէն խօշլանտըղը պիւլ քիւլ-
 լիյէ պէյան օլուրուտու : Պիր կիւն
 լալիտէսի մագամ իլէ օնուն փէք
 զէյէնտիյի պիր շարական օգուրու-

տու . քի օնուն մանասը պու տու :

“ՎՅ սէմավի փատիշահըն օղուլ-
լարը՝ սիղ ճէնէթէ կիտէր իքէն ,
քէնտինին հէր պիր իշինտէ ի՛ղ-
ղէթլի օլան Յիսուս Քրիստոսա-
լայրդ մէտհին շարականընը մա-
գամ իլէ օգույուն : Պիղ՝ աթալա-
րըմըղըն կիթտիքլէրի եօլունտան՝
Մլահըն ինտինտէ օլան էվիմիղէ
վարըյօրուղ : ()նլար՝ (եանի ա-
թալարըմըղ՝) շիմտի սաա՛տէթտէ
տիր . վէ չօգ կիթմէղ պիղ տէ օն-
լարըն սաա՛տէթինի կէօրէճէյիղ” .

Սարիամ անասընա՝ պու շարա-
կանը պիթիրմէղտէն տէտի . “ՎՅ
սէվկիւլիւ վալէտէմ՝ պու պէյիթ
գուլաղըմա չօգ թաթլը կէլիյօր ,
Պիղ փէտէրլէրիմիղին կիթտիյի
եօլտան՝ Մլահըն ինտինտէ օլան է-
վիմիղէ վարըյօրուղ :

Պու տէմէք տիր քի՝ օնլար տա-

խի՝ խասթա օլուպ չօգ չէքտիլէր ,
 վէ էօլիւյօրքէն՝ չօգ աղըը չէքտի-
 լէր , վէ Ալլահըն էվլատլարընը
 ճէննէթէ ալմաղա գուլանտըղը ու-
 սուլ պոլ տուր : () նուն իչին պէն
 տախի՝ չէքմէյէ բազիյիմ , հէմ
 փէք սապր էյլէմէյէ դայրէթ էտէ-
 ճէյիմ” :

ԵՒՏԻՆՃԻ ՊԱՊ

Ղեկտեմբեր վէ յունվար այլա-
 րընտա՝ Սարիամ փէք չօգ սըգըն-
 թը չէքտի , վէ օլ դատար չօգ տիւշ-
 կին իտի քի , անճագ՝ եասթըգ
 իւզէրինտէ պաշընը տէօնտիւրէճէք
 դատար գուլվէթի վարըտը : Ան
 մէշհուր վէ ա՛գըլը հէքիմլէր պիլէ՝
 օնա պիր եարտըմ էտէմէղլէրիտի :

()նլար՝ չօգ ճահատ էթմէլէրի իլէ
պիր վադթէտէք աղըրլարընը տինկ-
տիրիրլէրիտի . լաքին էյի օլմայա-
ճաղը՝ այան աշիքեար իտի : ()նա
վիզիթա էտէն հէքիմի տէրիտի քի՝
պիր սա՛սթտան էօլիւրսէ , թա՛ա-
ճիւպ էթմէմ . լաքին իհթիմալ քի
պիր գաչ հաֆթա տահա եաշայիպ
չէքէ :

Չօգ սըգլէթի կէչտիյի վադըթ-
լարտա՝ վալիտէսինին տինտար
տօսթլարընը կէօրմէքտէն չօգ
հաղղ էտէրիտի . լաքին նէֆէսինի
օլ գատար կիւճլիւք իլէ ալըրըտը
քի , էքսէրի եանընտա պիր քիմսէ
օլմասը՝ օնա չօգ սըգլէթ վէրիր ի-
տի . օնո՛ւն եանընտա սալթ միէք
եադըն տօսթու գալա պիլիրիտի .
շէօյլէ քի իսթէտիյի վադթ՝ թէք-
լիֆսիզ օնու եանընտան էօլայա :
()նուն օտասընտա իքի եա իւչ քի-

չի պիրտէն օլտուղու դէման հա-
վատա թէզ պիր թէպտիլիք տու-
յարըտը , վէ հավա տէյիշսին տէ-
յիւ՝ գավուռուն աչըլմասընը իս-
թէրիտի : Պա՛ղը վագթ տէրիտի ,
“()հ , նօլայտը՝ գօլայլըղ իլէ պիր
քէրրէ նէֆէս ալա պիլսէյիտիմ ,
քերէմ էտին , փէնճիրէյի աչըն ,
պէլքի տահա՛ս րահաթ նէֆէսլէնէ
պիլիրիմ” :

Պիր եանտան օ պիր եանա չէվ-
րիլտիքտէ , չօգ էղիյէթ չէքէր իտի ,
վէ չօգ վագթ՝ գըմըլտանմագսըղըն
սաա՛ թլէրճէ օլտուղու հալտէ եա-
թարըտը , վէ պա՛ղը պա՛ղը՝ ա՛լա-
լարըսիլքինէրէք՝ տույկուսուղըլուգ-
տա՛ եաթար իտի :

Պիր գաչ այ՝ Վարիամ պէյլէ
սըգլէթլի վէ պէղտիրիճի կիւնլէր
կէչիրտի , վէ հիչ պիր սաղըլըգ պու-
լամատը , լաքին պու հալտէ իքէն ,

Երևէ ա՛ղը ըստ հա՛մ օլուա՛ սաղալ-
մասընը իսթէմէղիտի , վէ էօլիւմ-
տէն տախի հիչ գօրգմաղըտը . լա-
քին ճէննէթին հագգընտա տիւ-
շիւնմէյիլէ քէնտի քէնտինի մու-
թէսէլլի էտէրիտի , վէ պու տիւն-
եատան աղատ օլմասընը պէքլէրի-
տի :

Չօգ տէֆա՛ հալինէ ույկուն վէ
քէնտինէ չօգ ըստ հա՛մ վէրէն վէ
վէք Եպէյէնտիյի պիր շարականը՝
մագամ իլէ օգուրուտու , քի օնուն
մէֆհումու պու տուր .

“Միւֆէրրիհ տէօշէյի կէօրիւ-
րիւմ , քի օնտա պիր ա՛ղիղ էօլիւ-
յօր , քի օ՝ էօլիւմիւն պուղ կիպի
սօղուղ գօլունուն իւսթիւնտէ իքէն
պիլէ՝ հիչ պիր շիքեսյէթ վէ շէքվա
էթմէյիա՛ չէհրէսի շիրինտիր , վէ
իւմիտ ֆէրրահլըղը իլէ եիւղիւ կիւ-
լէյօր . չիւն էյի պիլիր իտի քի՝

քէնտինին շօլ տայանտըղը դօլ փէք
 դավի տիր : Ահօղլէրինի եօգարը
 քէնտինին ա՛ղիմ գուտրէթլի տօս-
 թունա գալտրորը , քի օնուն գուվ-
 վէթլի էլի քէնտինինի հէր պիր
 գօրգուտան հըֆղ էտիպ՝ սօնունա-
 տաք օնու սաղլայաճաղընա գաթի
 իւմիւտ կէօսթէրիր : Հէմ պիլիր
 քի՝ ինայէթլու Վուրթարըճըսը
 էօլտիւ , վէ էօլիւլէրտէն դըյամ
 էթտի . վէ մէղարը հէմ պաշ տիւշ-
 ման օլան էօլիւմիւ օնուն էլի իլէ
 եէնէ պիլէճէյինէ իւմիւտ էտէր” :

Պա՛ղը վագթ վալիտէսինէ տէր
 իտի , “Պէլլէրի՛ չի” Յիսուս Վրիս-
 տոս էօլտիւ . փէ՛ էյի պէլլէրի՛ : Պէն
 պու էղիյէթլի հալիմտէ իքէն, պանա
 կէօրիւնիւր քի՝ հիչ դայրի պիր նէ-
 ֆէս տահա ալաճագ տէյիլիմ , վէ
 պա- եաթագտա էօլէճէյիմ . վէ պու
 ֆիքիր՝ պանա փէք ֆէրրահլը՝ տըր՝

եւմ վալիտեմ , չիւնքի կէօյէ օլ գա-
տար եադլաշտում : Ա է էյէր Ալա-
հա խօշ կէօրիւնիւր տէ՝ էօլիւմ
սա՛աթընտա չօդ չէքէրսէմ պիլէ ,
ումարում քի՝ սապըրլը՝ օլաճաղում ,
վէ հիչ շէքեայէթ էթմէյէճէյիմ ,
զիրա չափուք հէր շէյ թէքմիլ օ-
լաճաղ , վէ սնտա՛ն սօնղրա միւպա-
րէք Վուրթարըճըմըղ իլէ օլաճա-
ղում” :

‘Չօդ տէֆա՛ Ալահըն միւնասիպ
կէօրտիյիւ միհնէթին ճէմի՛սինի
չէքմէյէ քէնտիսինէ սապր վէրիլ-
մէք իչիւն տուա՛ էտէրիտի , վէ
տօսթլարը տուա՛ էթմէյէ պաշլաւ-
մաղտան էվվէլ՝ նա՛սըլ տուա՛ էթ-
մէլիյիղ , վէ սէնին իչիւն նէ տիլէ-
յէլիմ՝ տէյիւ օնա սօրտուդլարըն-
տա , Վարիւմ՝ “Ապըրլը օլայլմ” ,
տէրիտի : ‘Աէֆէս ալմաղա չօդ
սըղլէթ չէքէր իքէն , եալվարըրտը

քի մագամ իլէ պիր շարականն օգուսունլար , թաքի՝ իշիթմէյիլէ սապրլը օլա՝ : Ալէ պա՛ղը քէրրէ տատէրիտի , “Շուսէօղլէր իլէ պաշլայան շարականնր օգույուն :

“()Տ , սապր նէ՞ գատար Մլլահանի պիր ա՛ղիղ ինայէթ տիր” : Ալէ չօգ վազըլթտա՝ պու մէֆհում տա օլան պէյիթլէրի տինկլէմէյէ իսթէրիտի :

“Լա՛ Մապա՛ պու քեասէ հէր նէ գատար աճը իսէ տէ՝ օ պանա սէնին ի՛նայէթլի էլինտէ՛ն կէլիր , օնուն իչին պէն օնու աշգ իլէ թէքմիլէն իչէճէյիմ , չինքի սէնտէն կէլէն շէյ զարար վէրէմէղ” :

Պունլար՝ վէ պունուն էմսալի շարականլար՝ Սարիամա զիյատէսի իլէ ֆէրրահլըգ վէրիր էտի : Աինտէ չօգ տէֆա՝ տէրիտի , “Բերէմ էյլէյին , մագամ իլէ պիր սեմավի

շարական օգույուն, քի եիւրէյիմէ
 թէսէլի վէրսին : Յիսուս Քրիս-
 տոսուն չէքտիյի աճըլարընըն հազ-
 արնտա պանա սէյլէյին, վէ օ հալ-
 տէ պէնիմ աղըրլարըմ պանա հա-
 ֆիֆլէնիրլէր” : Իշ պու. շարական
 օնուն փէք չօգ սէվտիյի շարական-
 լարըն պիրի տիր :

“ԴՅ տօսթսուղ կիւնահ. քեար-
 լարըն սէվկիւլիւ տօսթու՝ իշիթ, վէ
 իլահի լուծֆ ու իհսանընը չօղալ-
 տըպ՝ սանա եագըն կէլիպ՝ եիւրէ-
 յինի սանա վէրմէյէ իսթէյէն պիր
 չօճուղուն թագսիրաթլարընը ա՛ֆ
 էյլէ. պէյլէ պիր չօճուղուն քի, օ՝
 կիւնահըն իղթիրապընը վէ պօղուղ
 թապիաթընըն սըղընթըսընը չէք-
 մէյիլէ, սէնին վա՛տ էթտիյին րա-
 հաթա եէթիշմէյէ հասրէթ չէքէր :
 Ան սէվկիւլիւ Բապպ՝ սէն տէտին
 քի՝ գուլարընը թէքմիլ տէրէճէտէ

րահաթլըգտա՝ սագլայաճագսըն ,
 քի օնլարըն ֆիքիրլէրի՝ եէնի տօղ-
 մուշ մաա՛սում՝ եախօտ պիչարէ
 գօյուն կիպի միւսթաքիլ սէնտէ րա-
 հաթլանըրլար : Ա՛տ էթտիյին
 րահաթա կիւվէնէն քիմսէլէրին
 հալլէրի՝ նէ՛ գատար րահաթ՝ վէ
 նէ՛ գատար միւպարէք տիր՛ :

()նա տայիմա՝ էօմրիւն պաշլը-
 ճա մէրամը՝ ճէննէթէ վարմաղա
 հազըրլանմագ տըր կէօրիւնիւրիւ-
 տիւ , վէ գատիր օլտուղո՛ւ զէման՝
 եանընտաքի տօսթլարընը՝ Յիսուս
 Վրիստոսուսէվմէյէ գանտըրըրը-
 տը , թաքի էնճամ օ ի՛ղզէթլի տիւ-
 նեայեա՛ եէթիշէլէր :

Ելը պաշընտա՝ վալիտէսի տօս-
 թունուն պիրինտէն պիր թէսքէրէ ,
 վէ չօճուղլարընըն հէր պիրիսինէ
 պիրէր հէտիյէ ալտը , ֆագաթ
 Սարիամա պիր շէյ եօղուտու , զի-

րաւ տօսթու՝ Սարիամ եւա էօլմիւշ՝
 եախօտ փէք տիւշկիւնն օլտուղուն-
 տանն օնա էօյլէ շէյլէր մագպուլ տէ-
 յիլ տիր զաննն էյլէտի իտի, վէ օ-
 նունն իչիւնն օնա մախսուս պիր շէյ
 եօլամատը : Ալ ալիտէսի Սարիա-
 մըն եանընտա իքէն, պունլար էլինէ
 թէսլիմ օլտուլար, վէ Սարիամըն
 էօնիւնտէ հէփիսի աչըլտը : Սա-
 րիամ օնլարը պիրէր պիրէր պաղըպ
 սօրտու, “Պէնիմ իչիւնն պիր շէյ
 եօգմու” : Ալ ալիտէսի տէ տէտի քի՝
 “Եպյըր, սէվկիւլիւ գըղըմ” սէնի՝ն
 իչիւնն հիչ պիր շէյ եօգտուր, տօս-
 թումուղ սէնի չօգ սէվէր, լաքին
 զաննն էթտի քի, օլ գատար խաս-
 թա օլտուղունտանն՝ սանա հիչ պիր
 շէյ մագպուլ օլմաղ” : Սարիամ ճէ-
 վապ վէրտի, “Օարարը եօգ, օ պէ-
 նիմ իչիւնն տուա՛ էտէյօր, վէ օ պէ-
 նիմ հալիմտէպանա երլպաշը պախ-
 շիշինտէն տահա՛ մագպուլ տուր” :

Խասթալըղընտա օլ գատար չօգ
 թաթը մէշըէպի վարըտը քի՛ պիր
 քիմսէ օնա պադմաղա ֆէրրա՛հ է-
 տէրիտի . վէ վալիտէսինէ օլ գա-
 տար նա՛ղիք մէմնունիյէթ վէ մու-
 հապպէթ կէօսթէրիւր իտի քի՛ չօգ
 եանընտա տուրան տօսթլարընըն
 խաթրընտան ասլա չը՛գմայաճագ
 տըր : “Վ՛յ մուհապպէթլիւ վալի-
 տէմ՝ թաթը՝ վալիտէմ” տէրի-
 տի , “Խաթէմէմ քի՛ պու կէճէ եա-
 նըմտա օթուրասըն . եանըմտա եա-
 թա պիլիրսին , վէ եաթաղըմը էօյլէ
 տէօնտէրէ պիլիրսին քի՛ պէն սէնի
 կէօրէ պիլէյիմ . զիրա սանա պադ-
 մասընը չօգ սէվէրիմ , չիւնքի պանա
 իմտատ էթմէյէ հաղը՛րսըն , վէ
 պէօյլէ օլտուղու՝ սէնին չէհրէնտէն
 պէլլի տիր” :

Սարիամ՝ կէօրիւնիւ շտէ էօլիւմ
 տէրէճէսինտէ չօգ զէման գալտըգ-

տան՝ն սօնդրա՝ պիր իքի կիւն ազա-
 ճըգ րահաթլանըպ՝ ա՛գլը ա՛տէթ-
 տէ՛ն զիյատէ աչըլըպ՝ եիւրէյի ֆէր-
 րահլըյըտը , վէ օտասընտա իշէ-
 նէն հէր շէյէ տիգգաթ իլէ պագա-
 րըտը : Ալ ալիտէսի պէյիւք գըղ
 գարընտաշընա մախսուա թէնպիհ-
 լէր էթտիյինտէ , տէտի , “Վ՛յ սէվ-
 կիւլիւ վալիտէմ՝ էյէր Վ՛լահ պէ-
 նիմ է՛ օմրիւմիւ պաղըշլաւրտա , զանն
 էտէրիմ քի՝ հէր շէյի թամամ իս-
 թէտիյին կիպի եափմասընը էյի
 պիլէճէյիմ” : Պու սէօղտէն վալի-
 տէսի գօրգտո՛ւ քի , Վարիամ կէր-
 չէքտէն էյիլէնէճէյիմ ֆիքրինտէ՝
 վէ սաղալաճաղըմ իւմիտինտէ օլ-
 մայա , հէքիմ իսէ՝ օլ սապահ կէլիպ
 տէտի քի , “Հիչ իւմիտ եօգ տուր ,
 վէ պէլքի պիր սա՛աթտա՛ն սօնդրա՝
 պիւյիւք պիր տէյիշիքլիք զո՛ւհուր
 էտէճէք , վէ պու էճիլտէն իւմիտ

էտէճէք պիր սէպէպ եօգտուր” :
 Խմտի վալիտէսի՝ էյէր եինէ էօմրէ
 իւմիւտ էթմէյէ պաշլամըշ իսէ , օ-
 նու եանկըշընտան շըգարմասընը՝
 վէ եինէ Փիքըինի կէօյէ տօղըու չէ-
 վիրմէսինի միւնասիպ կէօրմէյիլէ ,
 օնա պէօյլէ տէտի , “\~յ սէվկիւլիւ
 Սարիամ” սէն տայիմա հէր իսթէ-
 տիյիմ շէյի եամիտըն , վէ պոնոն
 իլէ շիմտի թէսէլլի օլմալըսըն . լա-
 քին շիմտի փէք խասթասըն , էօյլէ
 տէյիլմի” : Սարիամ՝ “\~վվէթ վա-
 լիտէմ” տէտի , Ս ալիտէսի թէք-
 րարլայըպ տէտի , “\~ու սապահ՝ սէն
 տահա ույուր իքէն , հէքիմ կէլտի .
 իմտի սէնին հագգընտա նէ սէօյլէ-
 տիյինի պիլմէյի իսթէրմիսին” :
 Սարիամ՝ “\~սթէրիմ” , տէտի :
 Ս ալիտէսի սէօյլէտի , “\~յ սէվ-
 կիւլիւ գըղըմ” օ զանն էտէյօր քի՝
 սէն հիշ էյի օլմայաճագսըն , վէ

գօրգարըմ քի՛ ղայրի վալիտէնէ
 եարտըմ էթմէյէ հիչ գատիր օլ-
 մայաճագսըն՝ : Ալ վալիտէսի պիր ազ
 վազըթ տուրտուգտա՛ն սօնդրա՛
 թէքրարլայրպ տէտի , “Ալէնիմ սէվ-
 կիւլիւ գըզըմ՝ հիչ էյի օլմայաճա-
 դընը տիւշիւնտիւյիւնտէ՛ սանանա՛ն
 սըլ կէլիր” : Արիամ կէօզլէրինի
 գափամըշըտը , վէ վալիտէսի զանն
 էթտի քի , պիր թասսալը ճէվապ
 վէրէճէք տիր , լաքին օ՛ ա՛ տէթտէն
 խարիճպիր ճա՛ն իլէ , տէտի , “Ալի-
 չին էյ սէվկիւլիւ վալիտէմ , էյի օ-
 լուրսամ նէ՛ օլաճագ տըր . եինէ
 պիր կիւնա՛հքեար էօմիւր սիւրէճէ-
 յիմ , ղիրա տայիմա կիւնա՛հ իշլէ-
 տիմ , վէ սա՛ղ գալսամ , տայիմա կիւ-
 նա՛հ իշլէյէճէյիմ . չիւնքի պիլիր-
 սին քի՛ էյէր կիւնա՛հ օլան պիր շէյ
 էթմէ՛սէք պիլէ՛ քէօթիւ Ֆիքիրլէ-
 րիմիզ վարտըր , վէ պու տիւնեատա

իբէն , պօրճումուղ օլտուղն գա-
տար Ալլահը սէվիպ՝ օնա թէքմիլ
տէրէճէտէ համտ էտէմէղիղ : Ա-
քին , պէնիմ սէվկիւլիւ վալիտէմ՝
ճէննէթտէ հէր վագըթ Ալլահը
մէտհ էտէպիլէճէյիղ , վէքիմ ճէն-
նէթէ վարմասընը տահա էյի սայ-
մաղ՝ : () զէման վալիտէսի՝ Վարիա-
մըն փէք սէվտիյի պիր շարահանտան
պիր գաչ պէյթ մագամ իլէ օգու-
տու , քի օ՝ պու մանատէ իտի .

«Պիղ Ալլահա տէօնէր իբէն՝ եօլ
իւզէրինտէ քէնտիմիղի սէֆալարա
տալտըրալըմ մը , զիրա պիղ տիւն-
եայա միւսաֆիր կէլտիք , վէ էօլմէք
անճագ վէթանըմըղա կիթմէք տիր :
Հօշ կէլտին , ճանլարըմըղը ազատ
էտէն սա՛աթ՝ զիրա պիղիմ զէնճիր-
լէրիմիղ սէնի՛ն իլէ չէօղիւլիւպ՝
հափստան գուրթուլուպ՝ պիղ Ալ-
լահըմըղըլա սաքին օլուրուղ : Ալ-

լահրլա սաքինն օլուպ՝ օնուն մու-
հապպէթինի տույմագ, ճէննէթին
թէքմիլ սէֆասը տըր, վէ օրայա
նայիլ օլմագ իւմիւտիւ՝ եէրտէ ճէն-
նէթինն պաշլանկըճը տըր”:

Արիամ՝ խասթալըղընըն իւք
կիւնլէրինտէ՝ պիր դաչ այ գատար
պիր դարարտա եաւաշ վէ սապըլը-
յըտը, լաքին էն ճամ՝ ուղուն վէ ա-
ղըր իլլէթինտէն՝ վէ չօգ զայիֆլի-
յինտէն պա՛ղը վագթ չափուգ վէ
սապըսըղլըլ իլէ սէօյլէրիտի, ամ-
մա սօնղրա գասապէթլէնիպ՝ տէր
իտի, “Ալու կիւնիւ ֆէրրահ եիւրէք
իլէ կէչիրմէտիւմ” : Աիր սապահ
վալիտէսինէ տէտի, “Աէնիւմ վա-
լիտէմ՝ պէն տուա՛ էթտիւմ, վէ
զանն էտէրիւմ քի, արթըգ հիչ սա-
պըսըղլըգ իլէ սէօյլէմէյէճէյիւմ,
պու կիւնլէրտէ լաղըմ օլտուղու գա-
տար տուա՛ էթմէտիւմ, լաքին հա-

լիմ էյիճէ օլտուղու զէման տուա՝
էթմէյէ գատիր օլուրում” :

Հոռնվար այլն սօն կիւնէրինտէ՝
գօնշուլարընտան պիր իսթիյար
գարը էօլտիւ : () նու կէօմմէյէ կէօ-
թիւրտիւքլէրինտէ , Սարիամ իս-
թէտի քի՝ քէնտիսինի փէնճէրէնին
եանընա՝ կէօթիւրէլէր քի ալայը
սէյր էթսին . լաքին վալիտէսի գօրգ-
տու քի՝ քէնտի եիւրէյի գալգաճագ,
վէ Սարիամ օ գալապալըղա պագ-
մաղըլա՝ գասավէթլէնէճէքտիր ,
լաքին պու պէօյլէ իքէն՝ եինէ դըզը-
նըն խադրընը խօշ էյլէտի : Սմտի
Սարիամ օնլարա պագըպ հիչ պիր
շէյ տէմէտի . ամմա սուքիւթ տու-
րուպ՝ հէփսինտէն զիյատէ էօլիւ-
նիւն թապութունու կէօզէտիր ի-
տի . վէ պիւթիւն խալք կէչինճէ-
յէտէք էօյլէճէ պագարագ տուր-
տու : Նճամը տէտի . “Պու սէյիր

պէնի թասալանտըրմազ , է՛յ սէվ-
կիւլիւ վալիտէմ” : Այլիտէսի տէ-
տի , “Այնի թասալանտըրմատը-
ղընա չօգ հազզ էտէրիմ” : Անտէն
Սարիամ տէտի , “() գարընէ՞ գա-
տար մութլու օլմալը . օ՛ շիմտի
Բապպիմիղ Յիսուս Քրիստոսուն
եանընտա նէ՞ գատար րահաթ վէ
էմի՛ն օլմալը , քեանքի պէն տալի
օրատա օլսայրտըմ” :

ՍԵՔՒԶԻՆՃԻ ՊԱՊ

Պինսէքիղ եիւղ օթուղ պիր սէ-
նէսի փետրվարըն էվայիլինտէ՛
կէօրինիւրիւտիւ քի , Սարիամըն
իլէթի թէղ թէղ պիր նէթիճէյէ
եագլաշըրըսը , վէ պու վազթնտա՛ն
սօնղրա՛ կիւնտէն կիւնէ էօլէճէյի

պէքլէնիր իտի : Ա, Էֆէս արմագտա
 պունտան էվվէլ շիմտի չէքտիյի
 գատար սըգլէթի օլմատըյիտի . վէ
 պիր իքի կիւն սայքի հէր տէմ էօ-
 լիւյօր կէօրիւնիւրիւտի . լաքին ա-
 ճայըպ քի՝ էօմրիւ արթը հաֆթա
 տա հա ուղանտը : () նուն եանընտա
 էօլիւմ հագգընա՝ պիր զիյարէթտէ
 օլան սէօհպէթ թէքլիֆսիղլիք իլէ
 օլտուղու կիպի՝ հիշ սագընմայա-
 քագ սէօյլէնիրիտի . պա՛ղը տօսթ-
 լարը Սարիամա՝ արթըգ սէմավի
 վագանընա եագլաշմըշսըն տէյիւ
 կէօզիւն այտըն տէրլէր իտի : Պիր
 աղ բահաթ պուլտուղու զէման՝
 թէսսէլի պուլուպ խաթրը խօշ օլ-
 մագ իչիւն տօսթունուն պիրի Վ՝-
 զիղ Վ՝իթապտա՛ն եա պաշգա պիր
 էյի քիթապտա՛ն պիր գաշ խանէ-
 լէր օգույուպ՝ օնուն իլէ սէօյլէշիր
 իտի : Պիր մէշհուր քարոզիչին էօ-

միւր նագլիյէթինտէն պա՛ղը շէյ-
լէր օնուն հալինէ ույկուն օլմաղը-
լա , չօգ քէրրէ օնլարտան թէսսէլ-
լի պուլուրուտու :

Պիր կիւն՝ պիր տօսթու՝ օ քի-
թապտան օնա պունու օգուտու ,
“Պու կիւն պանա կէօրիւնտիւ քի ,
կէօյա Քրիստոս պանա տէր իտի ,
“Մէնի կէթիրտիյիմ եօլարա չօգ
քէրրէ թա՛ւճիւպ էտիպ սապըր-
սըղ իտին , լաքին շիմտի սանա նա-
սըլ կէօրիւնիւր” :

Իմտի օլ տօսթու պիրաղ սիւ-
քիւթ տուրտուգտա՛ն սօնղրա՛ տէ-
տի . “ՂՅՅ սէվկիւլիւ Վարիամ՝ զանն
էտէրիմ քի , օ դատար իսսթա օլ-
տուղունա՛ վէ օլ դատար շէքտիյի-
նէ չօգ տէֆա՛ թա՛ւճիւպ էտէր-
սին , էօյլէ տէյի՛լմի” : Վարիամ
պու վագթտա չօգ զօր իլէ նէֆէս
ալըրըաը . վէ սալթ գրսսաճա լու-

ղաթլէր իլէ սէյլէյէ պիլիր իտի, օ
տա չօդ կիւճլիւգ իլէ. լաքին պիր
միւլայիմ վէ իդաա՛թը պագըշ ի-
լէ ճէվապ վէրիպ տէտի, “Խայըր”:

() Լ վագթ տա պու սէվկիւլիւ չօ-
ճուղուն նէֆէսի պօղուլաճագ տէ-
րէճէտէ. դութուլմուշուտու: ()
պիր փարմաղընը պիլէ գըմըլտաթ-
մաղա գատիր օլմայարագ՝ գուր-
թուլմագ իչիւն էօլիւմտէն վէ ղայրի
պիր իւմիտի եօգ պիր հալտէ տէօրթ
այ տէօշէքտէ եաթմըշ լքէն՝ եինէ
Լ.լահըն օնա էթտիյի թէրթիպէ
թա՛աճիւպ էթմէ՛ղիտի: Պունտա
պիր ալտանմագ օլամաղըտը, զիրա
պու սիւալէ դարշը Մարիամըն
խայր տէյէճէյինի քիմսէ մէ՛միւլ
էթմէտի. վէ պու խուսուս՝ պիր չօ-
ճուղուն էյի վէ ա՛ղիզ ատէմ կիպի
տիւշիւնմէյէ վէ օնա ույմաղա իս-
թէմէսի հէր նէ գատար մէ՛միւլ օ-

լուսնուր շէյ իսէ տէ՛ եի՛նէ քիւչիւք
 Սարիամըն ճէվապը խայր իտի . վէ
 շիւպհէսիզ պուսնու չօճուգլուգ խա-
 լիսլիյի իլէ սէօյլէտի :

() Լ խաթուն օնա՛ թէքրար օ քի-
 թապտան պիր զայրի շէյ օգուտու ,
 քի օնտա օլ ա՛ղիզ ատէմ՝ տէյօր ,
 “Վ է շիմտի՛ պէն թօփալ օլուպ
 գըմըլտանմաղա գատիր տէյիլ ի-
 քէն , եի՛նէ պիւթիւն է օմրիւմիւն
 վազթընտա հիչ պիր վազըթ պու
 գատար եիւրէյիմ ֆէրրահ տէյիլի-
 տի” : Պուսնու օգուտուգտա՛ն սօնդ-
 րա՛ Սարիամա սօրտու , “Վ էն տա-
 խի էօյլէ տէյէ պիլի՞րմիսին” :
 “Ղ՛վվէթ , էօյլէյիմ” տէտի : Վ է
 օլ խաթուն օնա՛ տէտի , “Հ իմտի
 սէնին եիւրէյին՝ սաղլըղընտա ա-
 յագտաշլարը՛ն իլէ օյնաշըպ կէզ-
 տիյին վազըթտան տահա՞ ֆէրրահ
 մը” : Վ է օ՝ “Ղ՛վվէթ , էվվէթ” ,
 տէտի :

Մարիամըն պիր փէք սէվտիյի
 տօսթու , քի օնուն եանընտա չօգ
 վագըթ օթուրմո՛ւշուտու , օնուն
 հագգընա պու սէյլէյէճէյիմիզ
 նէսնէլէրի նագլ էյլէտի : “Պանա
 ա՛ճայըպ կէօրիւնէն պո՛ւ իտի քի՛
 Մարիամըն էն աղըր խասթալըղըն-
 տա պիլէ՛ օնա թէքրար էյի օլմա-
 սընը իսթէ՛րմիսին տէյիւ սօրտու-
 ղումտա , “\սթէրիմ” սէյլէտէ-
 մէտիմ , օնա եէրտէ պուլունան էն
 գըյմէ՛թլի վէ սէվտիյի շէյի՛ եանի
 վալիտէսինին եանընտա օլմասընը
 խագըրնա կէթիւրտիյիմտէ՛ պիլէ՛
 եինէ “\սթէրիմ” սէյլէտէմէ՛-
 տիմ : ()նուն ճէվապը տայիմա պո՛ւ
 իտի , “Ղէննէթէ վարմասընը տա-
 հա զիյատէ տրղուլէրիմ” , վէ
 պունա սէպէպ պունո՛ւ կէօսթէրիւ-
 իտի քի՛ պու տիւնեա՛ ճէննէթ գա-
 տար ի՛զզէթլի վէ սաա՛տէթլի տէ-
 միլ տիր :

Պէնիմ թա՛ճիւպ է թտիյիմ պիր
 շէյ տախի պո՛ւ իտի քի՛ Տիչ պիր
 վէճՏ իլէ էօլիւմտէն գօրգմաղըտը :
 ()նտա պիր գօրգու նիշանը ասլա
 կէօրմէտիմ : Այօլիւմիւն վէ ճէննէ-
 թին հագգընտա օնա պիր գաչ շա-
 րականլար օգուտուղումտա , Տիչ
 եօրուլմայըպ՝ Փէրրահլըդ իլէ տինկ-
 լէր իտի : Ա է օնլարը իպթիտա օ-
 գուտուղում գէման՝ էօլիւմիւն վէ
 մէզարըն իւղէրինէ պիր գաչ խա-
 նէլէրի պրագալիմ . լաքին սօնղրա
 անկլատլիմ քի՛ պէօյլէ էթմէյէ իգ-
 թիզա տէյիլիմիշ” :

“Պիր երկուշաբթի կիւնիւ օնա
 կիթտիմ , վէ կիրակի կիւնքիւ դըպ-
 րատունուն հագգընտա սէօյլէյիպ
 տէտիմ քի՛ սէնտէն էօթիւրիւ չօ-
 ճուգլարա խապէր վէրտիմ , վէ
 Յիսուս Քրիստոսուն սանա նասըլ
 թէսէլլի վէրտիյինի սէօյլէտիմ” :

Սարիամ տէտի, “(Նկարըլա սէօյ-
լէշմէսինի արզուլէրիմ, լաքին գա-
տիր տէյիլիմ. ամմա օնլար իչիւն
տուա՝ էտէ պիլիրիմ” :

Փետրվար այրն իչինտէ՝ պիր կի-
րակի կիւնիւ հաւա փէք սօուգ իքէն
Սարիամ նէֆէս ալմաղա օլ գատար
չօգ էզիյէթ չէքտիյինտէն, փէն-
ճէրէյի աչըպ՝ եաթաղընը օ թա-
րաֆա չէվիրտիլէր : Պիր աղ բա-
հաթլանտըդտան սօնդրա՝ տէտի,
“ՂՏՅ սէվկիւլիւ վալիտէմ՝ կէլ, եա-
նըմտա օթո՛ւր, վէ պանա թէսէլի
վէրմէք իչիւն՝ պիր գաչ պէյթլէր
օգու : Լթթըգ ճէննէթէ եագլաշ-
տըմ սանըրըմ : Վարընտաշլարըմըն
վէ գըզ գարընտաշլարըմըն Լաւհը
սէվմէլէրինի նէ գատար չօգ արզու-
էտէրիմ : Սէվկիւլիւ վալիտէմ՝ օն-
լարըն Լ՝զիզ Վիթապը օգումա-
լարը՝ վէ հէր կիւն տուա՝ էթմէլէրի

իչիւն գայլըրաճա՞գմըսըն : Պէլքի
 օնլար սանա էօյլէ էտէրիզ տէյէ-
 ճէքլէր . լաքին սէն օնլարըն էօյլէ
 էթմէլէրինի կէօզիւն իլէ կէօրմէ-
 լիսին : Հէփ պու գօնշուլարըմըզըն
 էյի վէ ա՛ղիզ քրիստոնեալար օլ-
 մալարընը արզուլէրիմ : Պէն էօլ-
 տիւքտէ՛ն սօնղրա՛ օնլարա եարտըմ
 էյլէմէյէ չալըշաճա՞գմըսըն՝ : Այեր-
 չի սէօհպէթ էթմէյէ չօգ զահմէ՛թ
 չէքիյօրուտու , լաքին եինէ սէօյ-
 լէմէյէ քէնտինի պօղճլա՛ զանն է-
 տէրիտի : Ա՛օմրիւնիւն սօնկ կիւն-
 լէրինտէ՛ օլ գատար զապո՛ւն իտի ,
 վէ օլ գատար գուվլէթտէն տիւշ-
 տիւ քի՛ պիր եապանճը օնա եար-
 տըմ էթմէյէ եանընա կէլսէյիտի ,
 փէք չօգ սըգլէթ տույա՛րըտը : ()-
 նուն իչիւն՝ քէնտի Փամիլեասըն-
 տան պիրէր պիրէր նէօվպէթ իլէ
 կէճէ եանընտա պէքլէրլէր իտի . վէ
 պու օնա չօգ րահաթ վերի՛ր իտի :

Պիր կէճէ , գարընտաշը օնուն
 եանընտա պէքլէրքէն , Սարիամօ-
 նա տէտի , “\ ալիտէմիզ եանըմտա
 օլմայարագ նէ գատար զաման տու-
 րա պիլտիյիմի պիր թէճրիւպէ է-
 տէյիմ , քի օ տա պիր ազ րահաթ
 պուլսուն” : Պիր ազտան սօնդրա
 տէտի , “\օրգարըմ քի եինէ պա-
 նա սըզլէթ պասաճագ , լաքին շու
 թլաճտան պանա գաչ տամլա վեր-
 տիքլէրինի պիլիրիմ , վէ էյէր սէն
 օնու տամլատըպ հազըրլայա պի-
 լիրսին , պէն օնու իչէճէյիմ , վէ
 անամըզը ույանտըրմայալըմ” : \ ա-
 լիտէսի ույանտըզընտա , Սարիամա
 գահվէ վերտի : Սարիամ տա տէ-
 տի , “\ու գահվէյէ պու գատար
 լէզզէթ վերէն Մլլահ տըր , ինսան
 պունու եափամազ : ()հ , րահա-
 թըմըզ իչիւն պիզէ օլ գատար էյի
 շէյլէր վերմէյիլէ , Մլլահ նէ գա-

տար էյի տիր” : () նտա՛ն սո՛նդըա՛
 քէնտինէ զհատէսի իլէ մագպուլ օ-
 լան փօրթուգալ՝ լիմօն՝ ինճիր՝ իւ-
 զիւմ՝ վէ պունուն կիպի սայրը չօգ
 շէյլէրի անկըպ տէտի , “Պունլարըն
 հէփսի Մ.լահըն իշի տիր . պիզ
 քէնտիլիյիմիզտէն պունլարը պիւ-
 յիւտէմէզիզ” : () Լ վագըթ պիրիսի
 կէլիպ օճաղա օտուն գօմաղըլա ,
 Սարիամըն ֆիքրլէրի պաշգա շէյէ
 չէվրիլիպ՝ տէտի , “() տունու տա-
 խի եափան՝ Մ.լահ տըր : () տուն ա-
 զաճլարտա՛ն օլույօր : () հ , Մ.լահ
 նէ գատար էյի տիր : Խաթրըմտա՛
 տըր քի՛ կէչէն եաղըն գօչու իլէ
 կէզտիյիմտէ , տաղլար վէ աղաճ-
 լար կէօզիւմէ նասըլ կիւզէլ կէօ-
 րինիւր իտիլէր . նէ գատար չօգ ի-
 տիլէր , վէ օնլարա պագմասը նէ
 գատար ֆէրրահլը ըտը , վէ Մ.լա-
 հըն եէրտէն պիթիրտիյի խօշ քիւ-

չիւք չիչէքլէր՝ Ա՛ղեղ քիթապտա
եազըլմըշ տըր քի, պուճլարըն հէ-
փիսի Ա՛լլահըն իշի տիր, վէ աթա-
լարըմ տախի պանա էօյլէ սէօյլէ-
տիլէր: Հէր նէ դատար չօգ ատէմ-
լէր պանա սէօյլէսէլէր քի՝ պուճլար
Ա՛լլահըն իշի տէյիլ տիր, եինէ պէն
օնլարա հիչ ինանմայաճաղըմ”:

Ա լալիտէսի օնա տէտի, “Պու սէ-
պէպլէրտէն ինանըրսընըզ քի՝ Ա՛լ-
լահըն վէ մէլէքլէրին սաքին օլտու-
ղու պիր սէմավի տիւնեա վար տըր,
վէ միւպարէք Ղուրթարըճըմըզ
հէփ օնու սէվէնլէրի օրայա ալը-
յ” : Սարիամ փէք կիւղէլ պա-
գըշըլա կէօղլէրինի գալտըրըպ տէ-
տի, “()հ, էվվէթ վալիտէմ” :
Պիր ազ վազըթ սուս դալտըգտա՛ն
սօնղրա՝ գալգըպ վալիտէսինի էօփ-
մէյէ իսթէտի : Պու շէյի՝ նէֆէս-
լէնմէյէ կիւճլիւք չէքտիյի սէպէպ-
տէն՝ սէյրէք էտէ պիլիրիտի :

“ՂՆՅ պէնիմ վալիտէմ” տէտի,
 “Խաթրըմտա՛ սանա սէօյլէյէճէք
 պիր սէօլիւմ վարտըր, քի օ՛ սէմափի
 տիւնեանըն հագգընտա՛ տըր: Պէն
 պու կէճէ եիւրէք Ֆէրրահլըղը իլէ
 վէք էյի պիր կէճէ կէչիրտիմ: Լս-
 լա ույույամատըմ, իլլա ճէննէթին
 հագգընտա տիւշիւնտիւմ: Պէնիմ
 վալիտէմ՝ ճէննէթ պանա՛ մէլէք-
 լէրին կիտիպ կէլտիյի կիւղէլ եիւք-
 սէք պայըրլար կիպի կէօրիւնիւր:
 Տէմէ՛մ քի՛ օնու կէօրիւրիւմ, պիւ-
 մէմ սանա նաւըլ սէօյլէյիմ, լա-
 քին պու պէնիմ եիւրէյիմէ չօգ
 Ֆէրրահլը՛գ վէրիր: Անն էտէ-
 րիմ քի՛ Լլահ պէնի օրայա ալմագ
 իչիւն՝ աղ վաղըթտան սօնղրա մէ-
 լայըքլարընը եօլայաճաղտըր”:

Վարընտաշը օտատան չըգտըգ-
 տան սօնղրա՛ Սարիամ տէտի,
 “Վարընտաշըմ պու կէճէ պէնի էյի

կէօղէթտի , եաստըղըմը փէք ուսո՛ւլ իլէ գըմըլտաթտը , վէ պէնի փէք եավաշ շէվիրտի : Օյանն էտէրիմ քի՝ տէտիյիմ շէյլէրին պա՛ղըսը եիւրէյինէ թէ՛էսիւր էթմիշ տիր , վէ չօգ ումարըմ քի՝ Լա՛հ Օնուն հագգընտա էթտիյիմ տուա՛յը իշիտէճէք տիր : Եյէր ա՛շգ իլէ նիյաղ էտէրսէմ նէ՞ տիւշիւնիւրսիւն , էյլէ օլմա՛ղըմ : Պանա կէօրիւնիւր քի , կէյեա օնուն ատը մո՛ւթլագա Վուլունուն էօմրիւնիւն քիթապընտա եազըլմալը՝ տըր” :

Պիր ազտա՛ն սօնղրա՛ եինէ տէտի . “Պէնիմ սէվկիլիւ վալիտէմ՝ ճէննէթին հագգընտա մագամ իլէ պանա պիր շարաւկան օգու՛մա՛ղըսըն” : Իմտի օնուն վալիտէսի օնա պիր շարաւկան օգուտու քի օնուն մէֆհու՛մու պո՛ւ տուր :

“Պիղ պու տիւնն անըն պուլուլթ-

լարը իչինտէ գափլանըպ՝ սէվտի-
 յիմիղ Մ. Լաճը փէք աղ թանըմա՞ղ-
 մըյըղ : Եօգարըտաքի տիւնեատա
 պէօյլէ զիյա վար իքէն , պիղ նի՞չին
 պու վաղանա պու գատար մուհապ-
 պէթ վէրէլիմ : ()րատա պիղ Մ. Լ-
 րաճը եիւղ պէ եիւղ կէօրէճէյիղ .
 օրատա օլ պիլմէտիյիմիղ պիւյիւք
 զաթը պիլէճէյիղ , հէմ քէնտի ճէ-
 լիլ լութֆո՛ւ իլէ թալսթըն էթրա-
 ֆընտա ա՛ղիմ զիյա վէրէն ()իսուս
 Քրիստոս էֆէնտիմիղի պուլաճա-
 ղըղ” :

Պիթտիքտէ՛ն սօնղրա՛ Սարիամ
 տէտի , “Նաւըլ թաթըլը տըր , օրա-
 տա օլմասընը իսթէտիյիմ եէր
 տիր” : Պունու տէտիքտէ՛ն սօնղրա ,
 թէքրար քէնտիսի՛ պու մէֆհումտա
 պիր շարական օգուտու :

“Նյ էպէտի Մ. Լաճըն պիրիճիք
 տօղուշու միւպարէք ()իսուս՝ եօլտա

պանա գաւլով, վէ սէնին էլին
պէջլէ պիր կէնճ չօճուղա գըլաուղ
օլուպ՝ պէնի փէտէրին թախթընա
եագըն կէօթիւր” :

()նտան սօնղրա տէտի , “Սու-
պարէք Վուրթարըճըմըճ Փիւ
Հագգիդա՝ Հէփ օնու սէվէնլէրէ եօլ-
տա գաւլուշուր էջլէ տէյիճմի” :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՊԱՊ

Պու քիթապը եաղան քիմնէ՝
Սարիամըն էօմրիւնիւն ալթը սօն
Հաֆթասընտա օնուն էվինէ կիթ-
տիյի զէման՝ չօգ քէրրէ տիւշիւ-
նիւպ՝ քէնտի քէնտինէ տէր իտի ,
Լ՝ճասպա պու էղիյէթ չէքէն չօճու-
ղուն ճանը՝ տաՀա քէնտինին ա՛լիլ
թէնի զընտանըն իչինտէճմի , եօխսա

դանաթլաներպ շօլ ճէլիլ վէ միւ-
 նէվվէր սաա'տէթ մահալէրինէ
 ուչմուշմու : Աթարղը օտանըն
 դափուսուճու ալէսսէվիյէ աչը'գ
 պուլուրուտում . վէ պա'ղը տէֆա'
 գօլայ նէֆէս ալսըն տէյիւ' փէնճի-
 րէ տախի' հավա նէ դատար փէք
 չօգ սօղուգ իտի' իսէ տէ' աչը'գ իտի :
 Աքին իչինտէ պիր ատէմ էօլիյօր
 կիպի կէօրիւնմէ'գ իտի , չիւնքի չօգ
 տէֆա' վալիտէսի' փէք եավաշ սէս
 իլէ մազամլէ շարակա'ն օգուրու-
 տու . վէ Վարիամ քէնտիսի' պիր
 շէյ սէյլէմէյէ գատիր տէյիլէքէն
 պիլէ' տայիմա պէնի փէք թաթը
 կիւլէր պիր եիւղ իլէ գապուլ էտէ-
 րիտի : Աիւնտէն կիւնէ օնու սայքի
 հէման պիր հալտէ' եա'նի Վուր-
 թարըճընըն վա'տլէրինտէն թէս-
 սէլի պուլմուշ վէ գուվվէթլէնմիշ'
 վէ ճէննէթին միւնէվվէր իւմիտի ի-

լէ գասաւ թէրինէ զալիպ օլմուշ
պուլուրուտում :

Պիր գաշ քերրէ՝ վալիտէսի իլէ
Սարիամըն րուհանի աղընա ույ-
կուն օլմայան սէօհպէթ էթտիյիմ-
տէ թա՛ղիր իշիթտիմ , պու սու-
րէթտէ օ՝ եօրկուն կիպի կէօրիւ-
նիւպ՝ թաթըլը՛ղ իլէ տէր իտի ,
“Վուրթարըճըմըն հագգընտա պիր
շարական օգո՛ւրմուսունուղ” : Փէք
աշիքեսիր իտի քի՛ Փիքըլէրիմիզի
եէրտէն ճէննէթէ չէվիրմէյէ իս-
թէրիտի : Անընա սըգ սըգ կիտէն
տօսթլարընըն իշի՛ հէմէն եալընըզ
օգումագ՝ վէ շարական սէօյլէմէք
իտի , վէ պու սէպէպտէն՝ պաշգա-
լարա տէյէճէքլէրինի շօգ տէֆա՛
պիր պէյիթ սէօյլէմէյիլէ պէյան է-
տէրիտի , սայքի հէր կիւն պու մա-
նատա օլան շարականը իշիթմէյէ
արղիւլէր իտի :

«Վյ ճանրմը սեւէնն ճիսուս՝ սե-
նին գուճաղընա՝ ուչարըմ՝, շէտիա
տալգալար եռւմարլանըպ կէլտիքէ՝
զօրլու գասըրղա տաճա էստիքէ՝
հէփի իւմիտիւմ սէնտէ տիր, պիւթիւն
եարտըմըմ՝ սէնտէն տիր, պէնիւմ
պիչարէ պաշըմը՝ սէնին գանատընըն
կէօլէտի իլէ էօրթ : Վյրի սըղը-
նաճագ եէրիւմ եօգ տուր, ճանրմ
պիչարէ գալըպ՝ սէնին իմտատընաւ
միւնթաղըր տըր : Պէնի պրագմա,
աման՝ պէնի եալընըղ պրագմա,
պանա՝ տաճա գուլմէթ վէ թէսէլի
վէր : Պէնի կիղլէ, աման՝ պէնիւմ
Վուրթարըճըմ՝ պու էօմիւն գա-
սըրղասը կէչէնէտէք՝ պէնի կիղլէ,
պէնի կէօյէ սէլամէթ չըգար, քէ-
րէմ էյլէ՝ էնճամ ճանրմը գապուլ
էյլէ» :

Ընտը պիր կիւն օնա տէտի,
«Պէնիւմ սեւէնիւլ գըղըմ՝ սէն էգի-

յէթտէ օլտուղուն ղէման՝ նիճին
ղայրի շարականլարտան ղիյատէ՝
պունտան հազղ էտէրսին : Սա-
րիւմ չափուճագ պէյլէ սէյլէտի.

«Վյ ճանրմը սեւէնն ճիսուս՝ սէնին
գուճաղընա՝ ուչարըմ» :

Պունու եափճա սէյլէտի, վէ
սայքի հէր լուղաթը միւսթագիլ
պիր գուլմէթ իլէ սէյլէյիպ իլապէ
էթտի, «Պէն սըղլէթիւմէ իքէն՝
սէն «ճիսուս» տէյի մագամ իլէ օ-
գումաղա պաշլատըղընտա՝ ինա-
յէթլու վէ միւպարէք Վուրթարը-
ճըմըղը խաթըմա կէթիրիրիւմ, վէ
«ճանրմը սեւէնն» տէտիյին ղէման,
տիւշիւնիրիւմ քի՝ օ պէնի սեւէր,
վէ «սէնին գուճաղընա՝ ուչարըմ»
տէտիյինտէ, սէմալի մէքնանըմ
խաղըմա կէլիր, վէ ումարըմ քի՝
օլ միւպարէք Վուրթարըճը մըղ
թէղ պէնի օրոյա ալաճագ տըր :

յէթտէ օլտուղուն զէման՝ նի՞չին
ղայրի շարականլարտան զիյատէ՝
պունտան հազզ էտէրսին : Սա-
րիամ չափուճագ պէօյլէ սէօյլէտի .

“Վյ ճանը իւ սէվէն (Յիսուս) սէնին
գուճաղընա՛ ուչարըմ” :

Պունու եափճա սէօյլէտի , վէ
սայքի հէր լուղաթը միւսթագիլ
պիր գուվվէթ իլէ սէօյլէյիպ իլավէ
էթտի , “Պէն սըգլէթիմտէ իքէն՝
սէն “(Յիսուս)” տէյի մագամ իլէ օ-
գումաղա պաշլատըղընտա՛ ինա-
յէթլու վէ միւսպարէք Վուրթարը-
ճըմըղը խաթրըմա՛ կէթիբիբիմ . վէ
“ճանըմը սէվէն” տէտիյին զէման ,
տիւշիւնիւրիւմ քի՛ օ պէնի սէվէր ,
վէ “սէնին գուճաղընա՛ ուչարըմ”
տէտիյինտէ , սէմավի մէքեանըմ
խադրըմա՛ կէլիւր , վէ ումարըմ քի՛
օլ միւսպարէք Վուրթարըճը մըղ
թէղ պէնի օրայա ալաճագ տըր :

Վրդ գարընտաշընըն տօղըռու օլ-
 մայան պիր շէյ էթտիյինի կէօրմէ-
 յիլէ, օնա տէտի, «Մէն գըզգարըն-
 տաշըմ» սէնի նէ՞ զէման վալիտէ-
 միպին թէմամ իսթէտիյի կիպի
 կէօրէճէյիմ : «Պէն էօլիւպ սէնի
 թէօպէսիզ կիւնաճքեար պրագ-
 մագ՝ եիւրէյիմի էզէճէք տիր : Սէն
 քէնտին Մլաճը սէվմէտիյինի պիլ-
 տիքչէ նաճըլ Ֆէրրաճ կէօրիւնէ
 պիլիրսին : Սանա պիւթիւն է՝ մ-
 րիւնտէ՝ եէմէք վէ էսվաւպ վէ սէն-
 տէ օլան չէր շէյի վէրիպ՝ սէնի գա-
 յըրան քի՞մ տիր : Պէլքի սէն տէ-
 յէճէքսին քի՞ անամ վէ պապամ
 տըր . լաքին սէնի գայըրան Մլաճ
 տըր , քի օ կէօքտէն պազըպ սէնի
 կէօզէտիյօր . իմտի օնուն խաթըր
 իչիւն սէնին նէ՞ եափտըղըն վար :
 Սէն պիլիրսին քի , Մլաճը սէվմէ-
 րիմ տէյէճէք օլսան , էյէր թէմ-

պիհէրինի թու թմազսան, հալանճը
 սըն, վէ սէնտէ կէրչէքլիք եօգ տուր:
 Պունու սէօյլէյէն պէն տէյիլիմ՝
 էյ գըղգարընտաշըմ, լաքին պէօյլէ
 Լալլա Վալլա սէօյլէյօր: Պանա՝
 Լալլա՛ն սէվմէմ տէմէլիսին, կէրչի
 պէօյլէ տէմիսի կիւճ տիւր, լաքին
 իսթէրիմ քի, պէօյլէ սէօյլէյէսին՝:
 Վըղգարընտաշը սոլս գալտը: Լա-
 սը տէտի, “Վըղըմ՝ Սարիամա ճէ-
 վալ վէրմէլիսին, օ՛ պու շէյի սէնին
 Փայտէ՛ն իչիւն եափայօր”: Շէվալ
 վէրիլտիքտէ՛ն սօնղըա՝ Սարիամ
 թէքրար տէտի, “Պունուն սէպէպի
 օ տուր քի՛ սէն օնուն թէմպիհէրի-
 նի թու թմայօրսուն: Վէրէմ էյլէ՛
 հէման պաշլա՛, վէ օ զէման սէն օնու
 սէվէճէքսին, վէ իթա՛աթ էթմէսի
 սանա գօլայ կէլէճէք տիր: Լայէր
 սէնին եէնի եիւրէյին օլոլրսա, օ
 զէման եիւրէյիմ խօշ օլարադ էօլէ

պիլիրիմ , հէմ օ զէման վալիտէմի-
զէ թէսէլլի օլաճագսըն” :

Պու էսնատէ՝ ճեմարա՛ն չըրագ-
լարընտան պիրիսի օլան գարընտաշը
իչէրի կիրտի , օ սէպէպտէ՛ն սէօհ-
պէթ քէսիլտի : Մարիամ պու գա-
րընտաշը իչիւն չօգ քէրրէ գայղը չէ-
քէր իտի , վէ օնուն իլէ սէօհպէթ
էթմէյէ արղուսու օլտուղունու ա-
նասընա սէօյլէմիշ իտի , լաքին քէն-
տիսինտէն չօգ պիւյիւք օլտուղու՝ վէ
չօգ վագթ էվտէ տուրմատըղը ի-
չիւն պաշգալարընա էթտիյի կիպի՝
օնուն իլէ սէօհպէթ էթմէքտէն հի-
ճապ էտէրիտի : Ալալիտէսի՝ էօմ-
րիւ թէհլիքէտէ օլտուղունու վէ
սէօհպէթ էտէպիլէճէյի վագթ նա-
տիր օլտուղունու պիլմէյիլէ տէ-
տի . “Այ սէվկիւլիւ գըղըմ” շիմտի
գարընտաշը՛ն իլէ սէօհպէթ էտէճէք
ֆըրսանթըն վար տըր” , Մարիամ

կէօղիւնիւ գալտըրըպ՝ փէք մու-
 Տապպէթլի սէս իլէ սէօյլէտի, «Պէ-
 նիմ սէվկիւլիւ գարընտաշըմ՝ չօգ
 արդում վար տըր քի՝ էյի քրիս-
 տոնեայ օլասըն, վէ պիւթիւն էօմ-
 րիւնտէ ՄլաՏը սէվիպ՝ օնա իթա՝
 աթ էտէսին: Պու գատար երլ սէնի
 կէօղէտէն քի՞մ տիր, վէ խոսուսա
 խասթա օլտուղունտա՝ սէնի սաղալ-
 տան քի՞մ իտի: Սէնի աղըր խաս-
 թալըղընտան գալտըրան ՄլաՏ ը-
 տը, վէ շիմտի չօգ արդու էտէրիմ
 քի՝ սէն օնու տիւշիւնիւպ օնա գուլ-
 լուգ էտէսին: Պանա սէօզ վէրի՞ր-
 միսին քի, թա՛ ՄլաՏ սանա՝ սաՏիՏ
 քրիստոնեայ օլտուղունու պիլտի-
 րինճէյէտէք՝ չալըշմագտան պսլա
 վաղ կէլմէյէճէքսին»: Վարընտա-
 շընտան պիր ճէվապ ալմագ իշիւն
 պէքլէտիքտէն սօնղրա, տէտի. «Վ-
 յէր պէօյլէ եափարսան, փէք տիղ-

դաժ իլէ տուա՝ էժմէյէ պաշլամա-
լըսըն , վէ կիւնտէ ‘Ղաւիթ մարգա-
րէնին տուա՝ էժտիյի գատար տուա՝
էժմէլիսին , օ՝ կիւնտէ եէտի քէրրէ
տուա՝ էտէրիտի , հէմ Վ՝ զիզ Վ՝ի-
թապը տախի փէք չօդ օգումալը-
սըն” :

Վ՝նասը օլ զէման տէտի , “Վ՝յ
Սարիամ՝ սէն պիլիբսին քի՝ կէօք-
տէքի օլան մէքեանընա եագընսըն ,
վէ գարընտաշըն չափուք ճեմարա-
նա՝ կիտէճէք տիր , սէնին քիւչիւք
Վ՝ստուածաշունչունու քիմէ պրա-
ղաճաղընը շիմտի սէօյլէրմիսին .
պէնիմ սէվկիւլիւմ՝ իսթէտիյին
կիպի էթ” : ()նուն գարընտաշը էվ-
վէլիսի պիր քէրրէ սէօյլէմիշ իտի
քի՝ օնու քէնտիսի արթըդ գուլա-
նամատըգտա՝ն սօնզրա՝ պանա վէ-
րիրսէ , չօդ իօշլանըրըմ :

Վէօզլէրինի գափայըպ՝ պիր գաշ

տագիգէ էյիճէ տիւշիւնտիւքտէն
սօնդրա՝ տէտի , “Խսթէրիմ քի
Լստուածաշունչում” ։ Յիսուս Քր-
իստոսուիլք արայանա՝ վէ տաճա-
ջօգ օգույաճագ՝ հէմ էն չօգ տուա՝
էտէճէք օլանա՝ վէրիլսին , պիւյիւք-
միւ ալըր եա քիւշիւքմիւ ալըր պանա
հէփիսի պիր տիր” : Հէփիսի պու-
սէօղիւն իւսթիւնէ թա՛ածիւպ է-
տիպ սո՛ւս գալտըլար , վէ օարատա
անասը տէտի , “Մէսէվկիւլիւ չօ-
ճուգլարում” շիմտի լաղը՛մ տըր քի՛
պու խոստուստա մապէյնինիղտէ
գարար վէրէսինիղ , պէն գարըշա-
մամ” :

Պու սէօղէրտէն պիր իքի կիւն
սօնդրա՝ Սարիամ գըղգարընտաշ-
լարընա տէտի , “Պուրատա սիգ վա-
գըթ տաճա գալաճաղըմ” , քէրէմ
էյլէյին , Բապպիյի արայաճաղը-
նըղը պանա պիլտիրին : Իշինիղտէ

Լստուածաշունչումու ալմաղա կէ-
լէն քիմսէ եօգմու : Խաթէմէմ քի՝
սալթ պիրինիզ ալա պիլիր զանն է-
տէսինիզ . պէնիմքի կիպի պաշգա
տահա չօգ Լստուածաշունչլար
վար տըր : Պէնիմ սէվկիւլիւ վալի-
տէմ՝ պէն ճէննէթէ կիթաիքտէն
սօնդրա՝ սահիհ քրիստոնեայ օլմա-
ղա դայրէթ էտէրլէրսէ , վէ էօյլէ
էթաիքլէրինի սանա սէօյլէրլէրսէ ,
պէնիմքի կիպի օնլարա Լ՝ զիզ Բի-
թապ սաթըն ալաճաղընա՝ վէ իչ-
լէրինէ օնլարըն իսիմլէրի իլէ պէ-
նիմ իսմիմի տախի եազտըրաճաղը-
նա պանա սէօզ վէրի՞րմիսին” :

Լ՝օլմէղտէն էվվէլ պիր գաչ կիւն՝
էփէյի վագըթ սուս գալտըգտա՝ն
սօնդրա՝ ույգուտան ույանըր կիպի
այըլըպ՝ տէտի . “Դ՜յ վալիտէմ՝
շիմտի պիւյիւք գարընտաշըմ կիթ-
միշ իքէն՝ օնուն հագգընտա տիւ-

շինելը իւրաքանչիւր , վէ իսթէրիմ քի՝
 օնա եաղըպ սէօյլէյէսին քի՝ Ղայրը
 օնու կէօրմէյէճէյիմ , լաքին թէօ-
 պէսիզ կիւնաճքեար կիպի եաշա-
 մասըն : Հէր կիւն Մստուածաշուն-
 չու օգույուպ տուա՝ էթմէլի , վէ
 իսթէրիմ քի՝ պունու էտէճէյինէ
 պանա պիր հապէր եօլլասըն , վէ օն-
 տա՛ն սօնղրա , Ֆէրրահլը՛ղըլա էօ-
 լիւրիւմ : ()նա տէ քի՝ պէն ճէննէ-
 թէ կիթտիյիմտէ , էյի քրիստո-
 նեայ օլո՛ւրսա , Մլաճ պանա պիլ-
 տիրէճէք տիր : Հէմ պէնիմ վալի-
 տէմ՝ իսթէրիմ քի՝ Մստուածա-
 շունչումու ալըպ օնա՝ կէօնտէրէսին ,
 վէ օնուն իլէ պէրապէր պիր էսքի
 Մստուածաշունչ տալսի կէօնտէրէ-
 սին . վէ օնա սէօյլէյէսին քի՝ էսքի-
 սինի պաշտան պաշա՝ օգուտուդտա՛ն
 սօնղրա՝ պէնիմ Մստուածաշուն-
 չում քէնտիսին օլսուն : Պիր

Հաֆթա էօլմէլտէն էվլէլ տէտի ,
 “Պու չէքտիյիմ աղըրլար փէք չօգ-
 տուրլար , լաքին զանն էտէրիմ քի՝
 սօնու տուր : Սէնի արտըմտա պը-
 րագմաղա ածըրլմ էյ սէվկիւլիւ
 վալիտէմ , լաքին արզուլէրիմ քի՝
 թէզ կէօյէ կէլմէյէ Հազըր օլասը-
 նըզ : Պիր կիրակի կիւնիւ պէն եա-
 թաղըմ իլէ փէնճիրէնին եանընտա
 օթուրուր իքէն պանանէ վա՛տ էթ-
 տիյին խաթըրնա կէլի՛րմի” : “Վ՛լ-
 վէթ,սէվկիւլիւ Վարիամըմ խաթ-
 րըմտա տըր” : “Վ՛յլէ եափաճաճգ-
 մըսըն , գօնշուլարըմըզն էյի քը-
 րիստո՛նեայ օլմալարը իչիւն ճահտ
 էտէճէ՞քմիսին” :

Պիր ախշամ տօսթլարը օնուն
 Հալինի չօգ ածըտըգտա՛ն սօնղրա՛
 տէտի , “Վաթէմէմ քի՝ պէնի էզի-
 յէթ չէքէն պիր գուղու թէսմիյէ
 էտէլէր , վէ նէ գատար աղըրլար

չէքիյօրսուն տէյէլէր : Աիւնահ-
քեարսըն տէմէլէրի պանա տահա
մագպուլ տուր : Տէմէք իսթէրիմ
քի՝ պանա էօյլէ տէտիքլէրինի իս-
թէմէմ, լաքին պէնիմ կիւնահքեար
օլտուղումուն հագգընտա սէօյլէշ-
տիքլէրինի, վէ՛ Աուրթարըճըմըլըն
չէքտիյի աղըրլարընը պանա նագլ
էյլէտիքլէրինի տահա միւնասիպ
կէօրիւրիւմ, զիրա օնլարը իշիթ-
տիյիմտէ, պէն պիւթիւն չէքտի-
յիմ աղըրլարը ունուտուրում” :

«Աիր զէման՝ պիր կիւնիւ տույկու-
սուլլուգտա կէչիրտիքտէ՛ն սօնըրա՛
տէտի, “\՝ա՛թ գաշտա՛տըր՝ էյ
վալիտէմ, եէմէք եէտինի՞զմի” :
\ ալիտէսի տէտի, “Աէն եէյէլի է-
փէյի վագթ կէչտի, ախշամ եադ-
լաշտը” : Սարիամ տէտի, “Ֆէր-
տէլէրի գալտըր, պու կիւն էյի քը-
րիստոնեալարտան կէլէ՛ն պիր քիմ-

սէ օլմատը . պու կիւնքի կիւնիւ
 ֆէրրահըդ իլէ կէչիրմէտիմ . վէ
 այտընըդ օլսուն տէյիւ վալիտէսի
 փէրտէյի գալտըրընճա , Սարիամ
 տէտի , “Աէօյէ եէթիշտիքտէն
 սօնղրա՝ արթըգ պօզուգ եիւրէք ի-
 լէ պիր կիւն կէչիրմէյէճէյիմ , լա-
 քին օրատա էպէտի նուր օլաճագ” :

Սարիամ՝ մարտըն օն իւչիւնտէ՝
 պու տիւնեատաքի կէչիրտիյի սօն
 կիրակի կիւնիւնտէ , չօգ խասթա-
 յըտը . վէ էօլիւմ տէրէճէսինտէ
 կէօրիւնտիւ : Այլէնտէն սօնղրա՝
 չօգ սաա՝թլար պիւյիւք սըգընթը
 իլէ կէչտիքտէն սօնղրա՝ այըլտը ,
 վէ կէօրտիւլէր քի՝ փէնճէրէնին
 թարաֆընա փէք տիգգաթ իլէ պա-
 գարըտը , վէ եիւզիւ փէք չօգ փար-
 լարըտը , վէ ագիպէթ տէտի , “Այ
 վալիտէմ՝ խաթըրմա պիր շէյ կէլ-
 տի , քի օ եիւրէյիմէ չօգ ֆէրրահ-

ընդ վերիւր : Վէնճէրէտէն պատար-
 շումտա՝ թէղ կէօյէ սէյիրթմէյէ
 իսթէրիտիմ , վէ փէք սըճագ եէր-
 տէ օլանլար՝ թէղ պիր սէրին եէրէ
 չըգմասընը արղիւլէտիքլէրի կիպի՝
 օ դատար թէղ ճէննէթէ վարմա-
 սընը արղուլէրիտիմ” :

() կիւնիւն ախշամըսընտա՝ եինէ
 վիւճիւտիւ փէք շիտտէթ իլէ սար-
 սըլմա դութտու , վէ կէչտիքտէն
 սօնղրա՝ տէտի , “Վեանշքի , պու
 կէճէ սօնկ կէճէմ օլսայրտը” : Այա-
 լիտէսի տէտի , “Վյ սէվկիւլիւ Այա-
 րիամըմ՝ պէլքի պու չէքտիյին շէյ-
 լէր՝ սէնի թէմիղլէմէք իչիւն՝ վէ
 սանա կէօյէ կիթմէնէ հաղըրըգ
 վէրմէք իչիւն՝ օլուրլար” : Աիւճ իլէ
 ճէվապ վէրտի , լաքին անկլաշըլտը
 քի՝ “Օաննէ էտէրիմ քի՝ հաղը-
 րըմ” , տէտի :

Այալիտէսի տէտի , “Վիւրէյին

Ֆէրրա՞հմը" . "Վ՛վվէթ , փէք ֆէր-
րահ տըր" :

Պու վաղըթ փէք սըգլէթտէ ի-
տի , վէ կէօրիւնիւշտէ՝ ճա՛ն չէքիշի-
յօրուտու : Լանընտա տօսթու՛նուն
պիրի օթուրմ՛նշուտու , վէ տուր-
մայըպ օնու եէլփազէ իլէ եէլէրի-
տի . վէ օ՝ օնուն կէօղլէրինին ա՛ճա-
յիպ պիր հալ իլէ տէօնտիւյիւնիւ
կէօրմէյիլէ , տէտի , "Վէօրէ պիլի-
մի՞սին՝ էյ սէվկիւլիւ Սարիամ" :
Վէ օ՝ "Լայըր" տէտի . վէ թէքրար
սէօյլէտի "()հ , պէն արթըգ կիտէ-
յօրում" : Լաքին պու սըգլէթ կէ-
չինճէ , թէղ տավրանտը , վէ սէօյ-
լէմէյէ գատիր օլունճա , եալվարտը
քի՝ եանընտա պուլունան տօսթու
տո՛ւա՝ էթսին : Տօսթուն կիթտի
տէնտիքտէ՝ Սարիամ տէտի ,
"Սոթլագա պիրինիղ տուա՝ էթ-
մէլի , օհ , պէնիմ իչիւն տուա՝ է-
տին" :

Աղըրըւարը փէք չօդ օլտուղուն-
տան , սապահատաւիգ սաղ գալա-
ճաղը հիչ ումոլմաւղըտը : Պիր գաչ
քէրրէ թէքրարլայըպ սէօյլէտի ,
“Վիտէյօրում , ճէննէթէ եագլաշ-
տըմ , պիր աղտան սօնղրա օրայա
նէթիչէճէյիմ” :

Պիր տէֆա՛ տահա օնուն իւղէրի-
նէ սըգընթը կէլտիյինտէ , տէտի ,
“ՎՅ սէվկիւլիւ վալիտէմ՝ պու
կիւնքիւ չէքտիքլէրիմ աղըրըւար էվ-
վէլքիլէրտէն զիյատէ տիր , ումա-
ըրմ քի՛ պունլար սօնկ սըգընթը-
լարըմ տըր” : Այլիտէսի տէտի ,
“Պէնիմ սէվկիւլիւմ՝ էօյլէ տէյիլ
իսէ , գասաւթէթ չէքմէ : Պէլքի Վւ-
լահ էօմրիւնիւ տահա ուղատըր , քի
տահա չօդ չէքէսին : ՎՅօյլէ էտէր-
սէ , րաղիմիսին” : Օավալը քիւ-
չիւմ Սարիամ ճէվապ վէրիպ տէ-
տի , “Վճվէթ , վալիտէմ՝ էյէր պէ-

նի տաճա զիյատէ ա՛ղիզէնտիրմէք
 իչիւն՝ վէ պէնի կէօրէնէրին հէ-
 փիսինի տաճա ա՛ղիզ էթմէք իչիւն
 իսէ , բազի օլուրում” : ()նուն՝
 թէքրար պիր քիմսէ տուա՛ էթմէյէ
 իսթէտիյինտէ՝ վալիտէսի օնուն ի-
 լէ տուա՛ էթտի . վէ կէօրիւնտիւ քի՛
 թէսէլի վէ բաճա՛թ պուլտու , օն-
 տա՛ն սօնզրա վալիտէսի՝ Մարիա-
 մըն էն սէվկիւլիւ շարականլարըն-
 տան պիրինի մագամ իլէ օգուտու ,
 քի օնուն մէֆհումու պոլ տուր :

“Ա՛ա Մապպ , պէն՝ սէնին պէնտէն
 ուզադ օլուպ այրըտըղընա տայա-
 նամամ , էօմրիւմ նապէտիտ օլուր ,
 եա՛ եիւրէյիմ՝ Մլաճըմա եագըն
 օլ . վէ սէն եա՛ պէնիմ Մլաճըմ՝
 եիւրէյիմտէն այրըմա : Պէն տիւն-
 եայա իչիւն՝ եա կիւնաճ իչիւն տօղ-
 մատըմ , հէմ պէօյլէ պօշ շէյլէրտէ
 եաշամասընը իսթէմէմ , ամմա Փէ-

տէրիմին թայ'ին էյլէտիյի վագթը
 պէքլէյիպ' պիր զէման պէօյլէ կէօյէ
 վարմաղա իւմիւտ էտէր տուրու-
 րում: () նտա'ն սօնղրա' եա' էն սէվ-
 կիւլիւ ('ապպ' պէնիմ զայիֆ նէ-
 ֆէսիմի սէնին գուճաղընտա թէս-
 լիմ էտէյիմ , վէ պանա եարտըմ
 էյլէ քի' կիւլէր եիւզ իլէ էօլիւմին
 շիտտէթլի սաա' թինի կէչիրէյիմ'' :

Սարիամըն գալան ազ կիւնլէրի'
 էվվէլքի կէչիրտիյի կիւնլէր կիպի
 իտի , ա'նճագ' նէֆէս ալըպ վէրմէ-
 սինին կիւճիւյիւնտէն պէլքի տաճա
 զիյատէ չէքտի : Էր տինկլէմէյէ
 գուտրէթի օլտո'ւղու վագթըմ տա' օ-
 գումագ վէ մագամ իլէ շարական
 սէօյլէմէք վէ տուա' էթմէք , օնա
 փէք մագպո'ւլուտու :

() նուն էօմրիւնիւն սօ'ն ախշա-
 մընըն վէ կէճէնին նաղլիյէթի'
 Սարիամըն ճան թէսլիմ էթտիյին-

տէ հաղը պուլունտն՝ Փամիլեանըն
 պիր փէք սէվկիւլիւ տօսթունտան՝
 պէօյլէ եազըլըյօր : “\չօյլէնտէն
 սօնղրա սաա՛թ տօգուղտա օնուն օ-
 տասընա կիրտիյիմտէ , քի օ եէր
 պանա չօգ Փայտա էթմիշիտի , կէօ-
 րիւնիւշտէ Սարիամ ճա՛ն չէքիշի-
 յօրուտու . վէ զանն էթտիք քի՛ աղ-
 րըլարը քէսիլմի՛շ տիր : ()նուն եա-
 նընտա տիզ չէօքիւպ՝ օնուն չըգան
 րուհունուտուա՛ իլէ Վլահըն էլի-
 նէ սրիարըշ էթմէյէ ճա՛հտ էթ-
 տիք . լաքին տավրանտը , վէ ախ-
 շամսաա՛թ իքիյէ տէք չօգ էզիյէթ
 չէքտի , վէ օնտա՛ն սօնղրա սըգլէ-
 թի օ գատար չօղալտը՝ քի՛ օնա
 պագմասը՝ վէ չօճուղա մախսուս
 սատէտիլիք իլէ աղզընտան չըգան
 սէօզլէրի՛ եա՛նի “()հ , քեանչքի՛
 պիր նէֆէս ալա պիլսէմ , օհ , քեանչ-
 քի՛ պիր էօքսիւրէ պիլսէմ” , տէտի-

յինի տինկլէմէսի եիւրէյին տայա-
նաճաղը շէյ տէյիլ իտի” :

“Վ ալիտէսի օնա սէօյլէտի , “Պէ-
նիմ թաթլը Սարիամըմ” օլ սէնին
հագդընտա իշիթտիյին քարոզի-
չին տախի կէօյէ կիթտիյի եօլ պոլ
տուր” :

“() հէվլէթ , վալիտէմ” սա-
պըրը օլմագ դայրէթինտէյիմ պա-
նա տահա թիւզկեար վէրին , պիր
ազտան սոնդրա պիթէճէք թէզ
հէփսի կէչմիշ օլաճագ տըր” : Իքի
սա՛թտահն սոնդրա՛ պոլ տօսթու-
նու պիւյիւք ա՛շգ իլէ եալվարըպ
տէտի , “Աէլ՝ եանըմտա տիզ չէօ-
քիւպ Մլահա տուա՛ էթ՝ ճա՛նը
էիւրէպէն նիյա՛ղ եյլէ էիւրէպէն “է”
իլէ “էօյլէ” : Պէն պաշլատըգտան
սոնդրա՛ թէքրար տէտի , “Ճա՛նը
կէօնիւրէն ճա՛նը կէօնիւրէն պա-
նա րահաթ վէր , եա՛ Մլահըմ” :

“Պէ՛ն տուա՛ էտիյօրքէն , անկլա-
տլիմ՝ քի՛ րահաթ պուլտու , վէ պու-
նուն իջիւն նիյէթ գօտուղումտան
տահա զիյատէ տուա՛ էթտիմ՝ , պի-
թիրաիյիմաէ , հիչ ունուծմայա-
ճաղըմ պիր թարզ իլէ տէտի , “ՎՅ
սէվկիւլիւ տօսթում՝ պանա պիւյիւք
թէսէլի օլտուն , պանա պիւյիւք
թէսէլի օլտուն : Տուա՛նա լաւ
գուլագ վէրտի , վէ պանա պիր ազ
րահաթ վէրտի” :

Պիր ազտան սօնղրա իսթէտի
քի , անասը՝ պակկամը ազգընտան
սիլէ չիւնքի պունտան նէֆէսի հե-
մէն քէսիլմիշ իտի , վէ չօգտան պե-
րի օնու չըգարամաղըտը : Պունտան
սօնղրա ամանսըղ իսթէրիտիմ քի՛
օ գատըն պուրատա օլսայըտը տէ-
տի” : Վէ պիր պաշգա տօսթտէն էօ-
թիւրիւ տէտի , “Հապէր էտին քի՛
չափուգ կէլսին” , չիւնքի պէսպէլի

իտի քի՝ օնլարը տուա՝ էթմէք իչին
 չաղըրտըրըտը : Եւտի հապէր կէօն-
 տէրտիլէր , վէ օնլար չափուճագ
 կէլիպ՝ տուա՝ օլտու : Եւնունտա իս-
 թէտի քի՝ մագամ իլէ՝ “ՂՅ ճանը-
 մը սէվէն : Եւսու շարականընը
 սէյլէյէլէր” :

“Եւքին պիր աղտա՛ն սօնղրա
 կէօրինտիւ քի՝ կէլէնլէր չօղալ-
 տըղէ՝ նէֆէս ալմագտա օլան սըգ-
 լէթի արթմագտա՝ իտի , վէ պու ա-
 րատա վալիտէսինէ՝ էօլիւմէ եագ-
 լաշմըշ պէյիւք քիմսէլէրտէ ֆէհմ
 էթտիյիմ խուլոսի փաք իլէ , սէյ-
 լէտի” : Պու պանա պիւյիւք պիր
 թէսէլլի տիր , օնլարտան չօգ մէմ-
 նունում , լաքին շիմտի կիթտիք-
 լէրի փէք էյի տիր , էյի տիր քի՝
 շիմտի կիտէլէր տէտի” :

Պունտան սօնղրա աղաճըգ րա-
 հաթ պուլուպ՝ սաաթ եէտի պու-

չուղատէք ույուտու , օնտա՛ն սօնղ-
րա՛ եինէ սըդլէժի չօղալտը . լաքին
է վիւէլքի վազթլար կիպի՝ Լ՛ղիզ
Վիթա՛պը , վէ սէվտիյի շարա-
կանլարը տինլէմէյիլէ րահաթլան-
տը : Սախսուս պա՛ղը շարականլար
ղիքը էթտի , վէ Հիսուս Վրիստո-
սուն էղիյէթ չէքտիքլէրինին հազ-
գընտա տինլէմէյի իսթէտի , վէ
պիր իքի քէրրէ տէտի , ճէննէթ
խուսուսունտա պիր շարական սէյ-
լէյին՝ :

‘Վաա՛թ օնտա՛ եինէ պանա
եալվարտը քի՛ օնուն իլէ տուա՛ է-
տէյիմ , վէ պիթիրտիքտէ՛ն սօնղրա՛
տէտի , թէքրար տուա՛ էթ հէր
տէմ տուա՛ էթ : Պիր աղտան սօնղ-
րա՛ տէտի , ‘Վ՛յ վալիտէմ՝ կէլ շիմտի
կէլ , եանըմտա եագը՛ն օթուր , պա-
պամը չաղը՛րըն , չափուք չաղըրըն՝ :
Պունու սէյլէտիյի հէրարէթլի վէ

մութապալէթի թարիգինտէն պէլ-
լիյիտի քի՝ այրըլաճագ սաաթը
եագլաշմըշտըր տիւշիւնտիւ” :

Եղըրլարը օ գատար չօղուտու
քի՝ սէօղ սէօյլէյէմէզ իտի , լաքին
պիզ օնուն եանընտա սուս օթու-
րուպ՝ Սարիամըն փէք եաւաշ Փը-
սըլտանտըղընը իշիտէ պիլիբ իտիք ,
քի թա՝ , սէսի տուտագլարընտան
չըգմագ օլունճայատագ՝ “ՎՅ սէվ-
կիւլիւ վալիտէմ՝ թաթը վալիտէմ՝
թաթը վալիտէմ” տէրիտի :

Պին սէքիզ եիւզ օթուզ պիր
սէնէսինտէ՝ մարո այրն օն սէքի-
զինտէ՝ ուրբաթ կիւնիւ ալէլսա-
պահ նէֆէս ալմագտան տինտի , վէ
օ զէման՝ մութլու ճանը գանաթլա-
նըպ Վուրթարըճըսընա զիյատէսի
իլէ սէվտիյի , վէ իգրամլատըղը է-
ֆէնտիսինէ ուչտու :

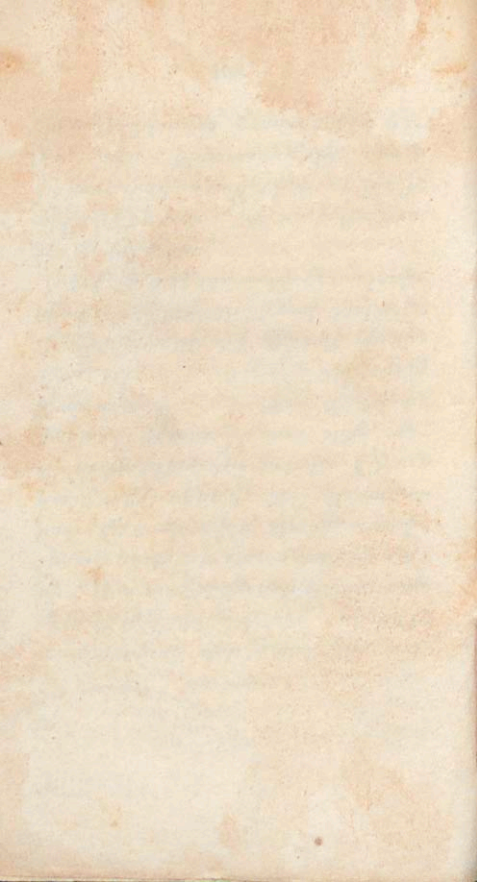
Պէն տախի ճանի կէօնիւլտէն՝ օլ

կիւն Մարիամըն ճէնազէսինէ կէ-
լէն՝ պիր քրիստոնեանըն օնուն
վալիտէսինէ սէօղլէրինի սէօյլէյէ
պիլիրիմ, եա՛նի “\է մութլու օնա
նէ մութլու օնա” :

Վիւչիւք Մարիամըն ճէնազէսի-
նին գալարըրլմասը քէնտի քարողի-
չի էլի իլէ, էրթէսի կիրակի կիւնիւ
օլտու, վէ պիր ի՛ղլէթլի գըյամէթ
իւմիւտիւ իլէ Պօսթօն շէհրինին
փօրիաղ թարաֆընտա օլան՝ մէ-
ղարըղըն իչինէ կէօմիւլտիւ : ()նուն
եաշը՝ ալթը սէնէ վէ իւչ այ գատար
ըտը . վէ էօմրիւ իլէ՝ Մաղմոսուն ի-
չինտէ եաղըլան պու սէօղլէրի եա՛-
նի, “Մա՛սուլլարըն աղըղլարընտան
մէթհի թէքմիլ էյլէտին”, եիւրէյէ
տոգանաճագ պիր թա՛րղ իլէ, տօլ-
տուրտու :

257

